

**«Κανόνες δημοσιονομικής πολιτικής
και το Νέο Δημοσιονομικό Σύμφωνο στην Ευρωζώνη.»**

Φοιτητής: Σταμάτης Ι. Κυθραιώτης
Επιβλέπων καθηγητής: Δημήτριος Μαλλιάρopoulos

Μέλη επιτροπής:
Σταϊκούρας Παναγιώτης
Στεφανάδης Χριστόδουλος

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σε αντίθεση με οποιαδήποτε άλλα στοιχεία τα δημοσιονομικά παρουσιάζουν ορισμένες ιδιαιτερότητες.

- επηρεάζονται έντονα από τις τέσσερις φάσεις του οικονομικού κύκλου,
- παρατηρείται ιδιαίτερη δυσκολία στην καταμέτρηση τους και στον υπολογισμό των μεγεθών,
- υπόκεινται σε πολλαπλές αναθεωρήσεις οι οποίες συντελούν στο να αγγίζουν τα πραγματικά στοιχεία,
- εξαρτώνται άμεσα από τις εκάστοτε κοινωνικοπολιτικές συνθήκες,
- δημιουργούν κανόνες και επηρεάζουν άμεσα τα υπόλοιπα μεγέθη της οικονομίας.

Στοιχεία για τα δημοσιονομικά μεγέθη υπάρχουν σε βάσεις του OECD και της Eurostat και τα οποία είναι τα πιο επικαιροποιημένα και ασφαλή για την μελέτη και διαμόρφωση συμπερασμάτων.

Έχει εκφραστεί πολλές φορές στην βιβλιογραφία σε μελέτες και άρθρα η προσπάθεια να παρουσιαστούν τα πιο αποτελεσματικά στατιστικά στοιχεία. Στην παρούσα μελέτη θα εξετάσουμε το κατά πόσο τα exposed data έχουν σημαντικές αποκλίσεις από τα real time data.

Είναι ένα ερώτημα που έχει καίρια σημασία στην παρούσα οικονομική συγκυρία ιδιαίτερα με την κύρωση του Νέου Δημοσιονομικού Συμφώνου στην Ευρωζώνη, Αυτές οι αναθεωρήσεις των στοιχείων δύναται κατά την χρήση τους να δώσουν αποτελέσματα που να οδηγήσουν σε λανθασμένες αποφάσεις.

Στην προσπάθεια αυτή καλούμαστε να απαντήσουμε σε δύο καίρια ερωτήματα:

- Κατά πόσο αυτή η χρήση των real time ή των exposed data είναι αρωγός στον εντοπισμό των 'ενόχων';
- Μήπως μέσα από αυτή την προσπάθεια τιμωρούνται και 'αθώοι';

Θα θέλαμε επίσης να αναλύσουμε την επίδραση που υπάρχει στα αναθεωρημένα στοιχεία ελλείμματος προϋπολογισμού πριν και μετά την κρίση του 2007.

Μέσα σε αυτό το φαινομενικά δαιδαλώδες δημοσιονομικό περιβάλλον και με το πρίσμα ότι το Νέο Δημοσιονομικό Σύμφωνο τέθηκε πολύ πρόσφατα σε ισχύ επιθυμία μου είναι να αναδείξω τις τάσεις στις οποίες πρέπει να δοθεί προσοχή.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	Εισαγωγή	
1.A	Fiscal Compact	4
1.B	Cyclical Adjusted Balance Data (CAB)	5
1.Γ	Real Time Data	10
1.Δ	Πολιτικές πιέσεις	11
2.	Θεσμικό πλαίσιο	
2.A	Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης	15
2.B	Νέο Δημοσιονομικό Σύμφωνο	19
2.Γ	Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας (European Stability Mechanism – ESM)	25
2 Δ	Ορισμοί	35
3.	Εμπειρική Μελέτη	
3.A	Αναθεωρήσεις στοιχείων CAB	46
3.B	Συγκριτικά στοιχεία μεταξύ exposed data και real time data	57
3.Γ	Διαμόρφωση Χρέους κατά τα έτη 1999-2014	59
3.Δ	Cyclical Adjusted Net Lending/Borrowing & Net Lending/Borrowing	62
4.	Συμπεράσματα	63
	Πίνακες	
1	Real Data CAB 2002-2011	65
2	Revised Real Data CAB 2002-2010	69
3	Exposed data 2002-2011	75
4	Κρατικό Χρέος 1999-2014	76
5	Cyclical Adjusted Net Lending/Borrowing & Net Lending/Borrowing	78
	Βιβλιογραφικές Αναφορές	81

1. Εισαγωγή

1.A) Fiscal Compact

Η Συνθήκη του Δημοσιονομικού Συμφώνου έχει σαν πρωταρχικό στόχο την ένταξη σε συνταγματικό επίπεδο του συμφώνου σταθερότητας και ανάπτυξης κυρίως όμως τμημάτων αυτού. Από το αποτέλεσμα αναγνωρίστηκε το πρόβλημα του ότι η ύπαρξη κοινού νομίσματος δεν ήταν ολοκληρωμένη αν δεν συνοδεύεται από κοινή δημοσιονομική πολιτική, Πρώτη προσπάθεια αποτυχημένη έγινε από την Γερμανία με την συνθήκη του Maastricht που καθόρησε ένα μέγιστο αποδεκτό επίπεδο ελλείμματος προϋπολογισμού 3% επί του ΑΕΠ και ένα χρέος μέχρι 60% του ΑΕΠ ή ικανοποιητικά μειούμενο. Η αντιπαράθεση μεταξύ του Συμβουλίου και της Επιτροπής οδήγησε στις μεταρρυθμίσεις του 2005. Τα όρια παραμέναν αλλά δόθηκε στις χώρες μέλη το δικαίωμα να έχουν μεγαλύτερη δυνατότητα επιλογών μέσω της ανάπτυξης μεσοπρόθεσμων στόχων (ΜΤΟ) στην δημοσιονομική τους πολιτική.

Ο σχεδιασμός αυτού δημιουργήθηκε στο πλαίσιο 6 απaráβατων κανόνων, αποτελούμενο από 5 κανονισμούς και 1 οδηγία. Τρεις ήταν οι κύριες μεταρρυθμίσεις: αντίστροφη ειδική πλειοψηφία, αυστηρότερο κριτήριο χρέους και ένα σύστημα άμεσης ειδοποίησης βασισμένο σε μακροοικονομικούς δείκτες. Η κύρια καινοτομία του Δημοσιονομικού Συμφώνου είναι η προσπάθεια εισαγωγής των κανόνων σε συνταγματικό κυρίως επίπεδο. Η κατανόηση του δομικού ελλείμματος προϋπολογισμού αν και εύκολη εμφανίζει δυσκολίες κατά τον υπολογισμό. Τα προβλήματα με το Κυκλικό προσαρμοσμένο έλλειμμα του προϋπολογισμού είναι αρκετά. Ο υπολογισμός του κυκλική συνιστώσα του ελλείμματος προϋπολογισμού δημιουργεί τον υπολογισμό:

- α) τωρινών και ιστορικών ρυθμών ανάπτυξης,
- β) πιθανών ρυθμών ανάπτυξης,
- γ) αποκλίσεων στα αποτελέσματα και στην συνέπεια τους στον προϋπολογισμό.

Πριν το 2005 το SGP επικεντρώνονταν κυρίως σε μεσοπρόθεσμη θέση του προϋπολογισμού ή σε πλεονάσματα παρά τις οικονομικές συνθήκες του κάθε κράτους μέλους. Το Μάρτιο του 2005 εισάγεται η έννοια των μεσοπρόθεσμων στόχων στο SGP (πρόγραμμα σύγκλισης και σταθερότητας). Το 2009 γίνεται η εισαγωγή νέας μεθοδολογίας υπολογισμού των μεσοπρόθεσμων στόχων όχι μόνο στο δημόσιο χρέος, τον ρυθμό ανάπτυξης και τα όρια προϋπολογισμού αλλά και στις υποχρεώσεις του κράτους.

Οι ΜΤΟ έχουν τριπλό στόχο:

- 1) την παροχή ορίων ασφαλείας στην ξαφνική αύξηση του ονομαστικού ελλείμματος προϋπολογισμού πάνω από 3% του ΑΕΠ,
- 2) την διασφάλιση προόδου στα δημόσια οικονομικά,

Κανόνες δημοσιονομικής πολιτικής και το Νέο Δημοσιονομικό Σύμφωνο στην Ευρωζώνη.

3) να επιτρέπουν την αλλαγή επενδυτικών επιλογών στα κράτη. Το 2009 15 χώρες; Μέλη της ΕΕ δήλωσαν τον υπολογισμό των μεσοπρόθεσμων στόχων με βάση την νέα μεθοδολογία. Η απόκλιση ήταν +- 1% ενώ για 8 χώρες ήταν +-0,5%.

Στο πρόγραμμα σταθερότητας της Ιρλανδίας η δήλωση μεσοπρόθεσμου στόχου από 0- (μείων 0,5%) ελλείμματος δομικού προϋπολογισμού δεν συνδυάζεται με μία χώρα που τα ελλείμματα της είναι άνω του 60% του ΑΕΠ. Εδώ έρχεται το πρόβλημα των δεικτών ελλειμμάτων δομικού προϋπολογισμού αφού στα αναθεωρήσεις προκύπτουν μεγάλες αποκλίσεις. Οι δείκτες του IMF και του OECD απέτυχαν να δώσουν ενδείξεις στην περίπτωση της Ιρλανδίας κάτι που έγινε αντιληπτό το 2009. Το Δημοσιονομικό Σύμφωνο δεν περιλαμβάνει νέους περιορισμούς στα προβλήματα που δημιουργεί το SGP. Οι αναφορές του Συμφώνου στα δομικά ελλείμματα 0,5% και 1% δεν πρέπει να θεωρηθούν ποιο περιοριστικά από το 3% έλλειμμα. Στην περίπτωση της Ιρλανδίας τα αναγκαία πλεονάσματα 3% του ΑΕΠ θεσμοθετήθηκαν με νόμο το τελευταίο χρόνο. Το Δημοσιονομικό Σύμφωνο κάνει πιο σταθερό αυτό τον νόμο δίνοντάς του συνταγματική μορφή.

1.B) CAB (κυκλικά προσαρμοσμένο ισοζύγιο προϋπολογισμού)

Στη συνέχεια πρέπει να τονίσουμε την σπουδαιότητα των real time data. Τα Cyclical Adjusted Balance Data (CABs) αποτελούν ένα βασικό εργαλείο για τους φορείς χάραξης πολιτικής. Μας παρέχουν μία πιο ακριβή εικόνα των σημαντικών δημοσιονομικών στοιχείων της χώρας ανεξάρτητα από την διακύμανση του οικονομικού κύκλου. Επίσης οι συνεχείς αναθεωρήσεις των real time CABs data περιορίσουν την εμπιστοσύνη στον υπολογισμό των μεταβολών στο ισοζύγιο κρατικού προϋπολογισμού υποτιμώντας τις δημοσιονομικές αποκλίσεις και την δημοσιονομική εξυγίανση.

Η περιορισμένη αξιοπιστία των real time CAB αυξάνει τους κινδύνους επιβολής της δημοσιονομικής συμπαγή αμφισβήτηση την αποτελεσματικότητά της να οδηγήσει σε φορολογική ενδυνάμωση στην ζώνη του ευρώ. Το διαρθρωτικό ισοζύγιο του προϋπολογισμού πήρε κεντρικό ρόλο στην προσπάτως εγκριθείσα δημοσιονομική συμφωνία. Στην πράξη, η εφαρμογή της δημοσιονομικής συνθήκης βασίζεται στα real time CAB. Η εξέταση της αποτελεσματικότητας τους έδειξε στοιχεία που αποδεικνύουν ότι σημαντικές αναθεωρήσεις των real time CAB μειώνει την αξιοπιστία του εκάστοτε μέτρου.

Το δημοσιονομικό σύμφωνο είναι ένα σύνολο κανόνων που αποσκοπούν στην ενίσχυση της δημοσιονομικής πειθαρχίας των κρατών μελών της ΕΕ. Το διαρθρωτικό έλλειμμα δεν πρέπει να υπερβαίνει το 0,5% του ονομαστικού ΑΕΠ. Σε περίπτωση μεγαλύτερων ελλειμμάτων πρέπει δια νόμου να εξασφαλίζεται ταχεία σύγκλιση προς μια ισορροπημένη δημοσιονομική θέση με διαρθρωτικούς όρους. Σε περίπτωση που ο λόγος του χρέους της γενικής κυβέρνησης προς το ΑΕΠ είναι σημαντικά χαμηλότερο από το 60% και ο κίνδυνος για τη βιωσιμότητα των δημοσιονομικών οικονομικών είναι χαμηλός, το κατώτατο όριο του διαρθρωτικού ελλείμματος μπορεί να φθάσει το 1% του ΑΕΠ. Όταν ο λόγος του χρέους υπερβαίνει το 60% τα συμβεβλημένα μέλη υποχρεούνται να μειώσουν αναφερόμενα μεγέθη των

κατά μέσο όρο το 1/20 ετησίως. Εάν η ΕΚ ή άλλο κράτος μέλος καταλήξει στο συμπέρασμα ότι οι διατάξεις είναι αρκετά ισχυρή, η υπόθεση παραπέμπεται στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, που μπορεί να επιβάλει χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει το 0,1 % του ΑΕΠ της χώρας. Το θετικό από τα παραπάνω είναι ότι αφαιρώντας την επίδραση του επιχειρηματικού κύκλου στους αυτόματους σταθεροποιητικούς μηχανισμούς από το μέτρο, το υπόλοιπο ποσό που αποκαλύπτει εκφράζει πιο ακριβή εικόνα των δημόσιων οικονομικών της χώρας και μια περισσότερο συνετή δημοσιονομική πολιτική. Αντίθετα, είναι επιρρεπείς σε σημαντικές αναθεωρήσεις.

(CAB=HBB-ε*OG*HBB)

Τα real time data τις περισσότερες φορές παρουσιάζουν μια καλύτερη εικόνα της κατάστασης των δημόσιων οικονομικών σε σχέση με τα exposed data. Το σκεπτικό της άσκησης είναι να αποδείξει τα προαναφερθέντα, κάτω από το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης, οι χώρες που δεν έχουν ακόμη επιτύχει το μεσοπρόθεσμο στόχο στο ισοζύγιο του προϋπολογισμού θα πρέπει να επιδιώξουν μια ετήσια βελτίωση του 0,5% του ΑΕΠ με κυκλικά προσαρμοσμένους όρους. Τα αποτελέσματα δείχνουν σοβαρές αδυναμίες στη μέτρηση με ακρίβεια των αλλαγών στο διαρθρωτικό ισοζύγιο του προϋπολογισμού που βασίζεται σε real time κυκλικά προσαρμοσμένο ισοζύγιο προϋπολογισμού.

Αναλύοντας την αξιοπιστία των real time cyclical adjusted ισοζυγίου προϋπολογισμού ως εργαλείου λήψης αποφάσεων πολιτικής στο Ευρωπαϊκό πλαίσιο δημοσιονομικής επιτήρησης. Τα ευρήματα αποδεικνύουν ότι εξαιτίας των σημαντικών αναθεωρήσεων η αποτελεσματικότητα των real time data για να παρέχουν μια ακριβή και έγκαιρη αξιολόγηση της διαρθρωτικής δημοσιονομική πολιτική μιας χώρας είναι περιορισμένη. Τα ευρήματα δείχνουν επίσης ότι τα κυκλικά προσαρμοσμένο ισοζύγιο προϋπολογισμού έχουν περιορισμένη ικανότητα να μετρήσουν τόσο τις πραγματικό επίπεδο και την πραγματική αλλαγή της ισορροπίας του προϋπολογισμού μιας χώρας, τόσο συστηματικά υποτιμούν δημοσιονομικές αποκλίσεις όσο και την δημοσιονομική εξυγίανση. Ως εκ τούτου, τα δεδομένα σε πραγματικό χρόνο κυκλικά προσαρμοσμένο ισοζύγιο προϋπολογισμού (CAB) θα πρέπει να χρησιμοποιούνται με εξαιρετική προσοχή. Όσον αφορά τον κεντρικό ρόλο τους στην προσφάτως εγκριθείσα φορολογική συμφωνία, οι ατέλειες των real time CAB μπορούν να επηρεάσουν αρνητικά την αξιοπιστία του συμφώνου. Υπάρχει μια μη αμελητέα πιθανότητα ότι μια χώρα μπορεί να κατηγορήθηκε άδικα για τη λειτουργία ενός υπερβολικού ελλείμματος και προκύπτουν κίνδυνοι επιβολής των μέτρων του δημοσιονομικού συμφώνου.

Το κυκλικά προσαρμοσμένο ισοζύγιο προϋπολογισμού αποτελεί ένα βασικό εργαλείο της δημοσιονομικής πολιτικής. Το βασικό θετικό του είναι η δυνατότητα που έχει να μετράει το ισοζύγιο προϋπολογισμού σε περιόδους χαμηλού κόστους-μικρού μεγέθους. Η προβολή του στην δημιουργία πολιτικών έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια. Πριν την ανανέωση του Συμφώνου σταθερότητας και ανάπτυξης το κυκλικά προσαρμοσμένο ισοζύγιο προϋπολογισμού χρησιμοποιήθηκε σαν εργαλείο ανάλυσης της δημοσιονομικής καταστάσεις στην Ευρώπη. Με τον μετασχηματισμό του

Συμφώνου το κυκλικά προσαρμοσμένο ισοζύγιο προϋπολογισμού έλαβε μέρος στην δημοσιονομική πολιτική.

Στην έναρξη του το CAB ήρθε για να εξαλείψει το πρόβλημα του ότι τα ονομαστικά στοιχεία του προϋπολογισμού αδυνατούσαν να ξετάσουν και τα δύο είδη παραγόντων τους μόνιμους και τους προσωρινούς, Η ετήσια μεταβολή του CAB αποτέλεσε σύνηθες μέτρο για την δημοσιονομική πολιτική. Πιο πρόσφατες έρευνες κάνουν χρήση της μεθοδολογίας του δομικού VAR. Η Επιτροπή για τον υπολογισμό του VAR χρησιμοποιεί τον τύπο

$$CAB_t = BB_t - \varepsilon OG_t.$$

BBt ονομαστικό ισοζύγιο προϋπολογισμού του ΑΕΠ

ε παράμετρος ευαισθησίας του προϋπολογισμού

OG output gap για την χρονιά t

Ο υπολογισμός του κυκλική συνιστώσα απαιτεί δύο εισόδους:

1) τα μέτρα της κυκλικής θέσης της οικονομίας που γενικά μετρούνται από το κενό παραγωγής,

2) Ενός μέτρου που ενώνει τον οικονομικό κύκλο και τον προϋπολογισμό. Οι παράμετροι ευαισθησίας προκύπτουν από τους εθνικούς κώδικες φορολογίας και το ανάλυση παλινδρόμησης. Με στόχο την επίτευξη και διασφάλιση της μακροοικονομικής σταθερότητας τα κράτη μέλη απαιτούσαν την επίτευξη και διατήρηση μίας δημοσιονομικής θέσης κοντά στον ισοσκελισμένο ή ακόμα και το πλεόνασμα στην μεσοπρόθεσμη περίοδο. Οι δυσκολίες που σχετίστηκαν με την παρατήρηση της πολιτικής του προϋπολογισμού εκδηλώνονται γρήγορα. Το CAB μπορεί να υπολογισθεί για συνεχόμενα χρόνια στην μακροπρόθεσμη περίοδο συνήθως μεταφράζονταν οι μεταβολές του CAB σαν συνέπεια της διακριτικής δημοσιονομικής πολιτικής.

Η προσεκτική παρατήρηση του υπολογισμού του CAB εμφανίζει 2 αδυναμίες του:

1) την παραδοχή ότι πιθανά παραγωγή και κυκλικές συνθήκες σε πραγματικό χρόνο περικυκλώνεται από σημαντικό βαθμό αβεβαιότητας,

2) οι ελαστικοί φόροι σύμφωνα με το CAB μπορούν να υπόκεινται σε διακύμανση. Μια πιο σωστή προσέγγιση υπολογισμού του CAB είναι $\Delta CAB_{corrected} = \Delta CAB_t + (G_{t-1} S/Y_{t-1} P) * (E_{t-1} * W_t - W_t)$.

Δηλαδή για να παρατηρήσουμε συνεχή συμμόρφωση πρέπει η παρατηρούμενη μεταβολή στο CAB να διορθώνεται προσθέτοντας έναν όριο που ισούται με τους δείκτες των μη κυκλικών εξόδων ως προς το πιθανή παραγωγή στο χρόνο t-1 πολλαπλασιαζόμενο με το λάθος πρόβλεψης της πιθανής αύξησης της παραγωγής ($E_{t-1} * W_t - W_t$). Με την υπόθεση ότι η δημοσιονομικές αρχές σχεδιάζουν μη κυκλικά έξοδα με βάση τις προβολές

πιθανών αυξήσεων παραγωγής και ότι δεν μπορούν να προσαρμόσουν τα έξοδα στην εκτέλεση του προϋπολογισμού για να υπολογίζουν σε υψηλότερη ή χαμηλότερη από την αναμενόμενη ανάπτυξη. Με αυτές τις υποθέσεις ελαχιστοποιούνται αποτελεσματικά οι διακυμάνσεις του CAB που οφείλονται στην ανάπτυξη.

Ένας χρήσιμος τρόπος για να ξεπεράσουμε την αβεβαιότητα που οφείλεται στα real-time υπολογισμό του κενού παραγωγής είναι να διευρύνουμε την εκτίμηση του κυκλικής κατάστασης με μία 'μπαταρία των συμπληρωματικών δεικτών που λαμβάνονται για να αντικατοπτρίσουν την κυκλική ανάπτυξη.

Για να βελτιώσουμε τον υπολογισμό της φορολογικής ελαστικότητας στους Ευρωπαϊκούς δημοσιονομικούς κανόνες δημιουργούνται 2 ερωτήματα:

- 1) τι οδηγεί στην από χρόνο σε χρόνο διακύμανσης της ελαστικότητας φορολογίας,
- 2) πόσο σημαντικές είναι οι αλλαγές στα φορολογικά συμφραζόμενα της ανόδου για τους υπολογισμούς του CAB;

Η πιο συνήθης στην βιβλιογραφία προσέγκυση στην κατανόηση των φορολογικών εσόδων είναι οικονομικές παλινδρομήσεις όπου τα ετήσια φορολογικά στοιχεία συνδέονται με μέτρα οικονομικής δράσης και μία σειρά άλλων μεταβλητών που αναμένουμε να επηρεάσουν τα επίπεδα φορολογίας. Για να προσελκύσουμε περισσότερο ακριβώς αν τα αποτελέσματα κατανάλωσης είναι προσωρινής ή όχι φύσης είναι αναγκαίο να αναλύσουμε την συμπεριφορά της ατομικής φορολογικής βάσης. Τα φορολογικά έσοδα με βάση το ESCB εντάσσονται σε 2 κατηγορίες: μη άμεσους φόρους, φορολόγηση φυσικών προσώπων, φορολόγηση νομικών προσώπων και συμμετοχής κοινωνικής ασφάλισης.

Το CAB χρησιμοποιείται συχνά σαν δείκτης. Στην αρχή θεωρήθηκε ότι μπορεί να χρησιμοποιηθεί ευρέως στην δημοσιονομική πολιτική κάτι που αργότερα έγινε αντιληπτό ότι έχει μειονεκτήματα και έγιναν προσπάθειες βελτίωσης του. Αυτές οι βελτιώσεις το καθιστούν εργαλείο στις δημοσιονομικές προσπάθειες των κρατών μελών για τον υπολογισμό των κυκλικών καταστάσεων σε πραγματικό χρόνο και την προσαρμογή της φορολογικής ανάπτυξης.

Πρέπει επομένως να μελετηθούν δύο οπτικές γωνίες αυτού του θέματος:

- 1) Το επίπεδο επανελέγχου ανά περίοδο των δομικών ισοζυγίων του προϋπολογισμού
- 2) Τι μας εκφράζουν για την κατεύθυνση της δημοσιονομικής πολιτικής κατά την όξυνση της κρίσης.

Οι αναθεωρήσεις γίνονται για διάφορους λόγους όπως αλλαγές στα ιστορικά στοιχεία, αλλαγές στις προβλέψεις και τις μεθοδολογίες. Λαμβάνοντας σε 'πραγματικό χρόνο' τους υπολογισμούς που δίνονται από την ευρωπαϊκή επιτροπή αμέσως πριν από τον προϋπολογισμό που τίθεται προς συζήτηση

και συγκρίνει τους υπολογισμούς με τις τελευταίες προβλέψεις της ευρωπαϊκής επιτροπής του Νοεμβρίου 2011. Σε σύγκριση των ιστορικών με τις αναδρομικές εικόνες παρατηρείται ότι σε χώρες όπως η Ιρλανδία, η Ελλάδα η Ιταλία και η Πορτογαλία οι διαφοροποιήσεις είναι πιο μεγάλες από ότι εκείνες των σταθερών οικονομιών όπως η Γερμανία και η Ισπανία. Η θεωρία από την πράξη έδειξε άλλα από ότι τα αναμενόμενα για την Ιρλανδία. Στην περίπτωση της Ισπανίας μπορεί να παρομοιασθεί με εκείνη της Ιρλανδίας αφού τα μικρά ελλείμματα προϋπολογισμού κατάληξαν να γίνουν πλεονάσματα. Από τις έξι χώρες εκτός από της Ελλάδα εμφάνισαν δομικά ελλείμματα προϋπολογισμού. Το IMF στην έκθεσή του 2007 για την Ιρλανδία υπολόγιζε πλεόνασμα 0,7% GDP, δηλώνοντας υγιή δημόσια οικονομικά. Το 2009 όμως η εικόνα έδειξε ένα έλλειμμα προϋπολογισμού 8,7%. Μπορούμε να λάβουμε καλύτερη εικόνα του προ κυκλικού θέματος κοιτάζοντας τις μεταβολές στο τμήμα του δομικού προϋπολογισμού ανά χώρα συγκριτικά με τα συνολικά στοιχεία. Πρώτα κοιτάμε συνολικά την κατάσταση σε πραγματικό χρόνο αν οι αποκλίσεις αποδόσεων είναι αρνητικό τότε η προ κυκλική πολιτική θα είναι πιο αυστηρή. Ωστόσο τα ιστορικά στοιχεία τίθενται υπό αμφισβήτηση γιατί τα στατιστικά εργαλεία δείχνουν το συνολικό αποτέλεσμα των φούσκας περιουσιακών στοιχείων ενεργητικού στα φορολογικά έσοδα και έτσι δεν το εμφανίζουν σωστά. Πρέπει επομένως να παρακολουθούμε τους ενημερωμένους υπολογισμούς όσο αφορά την δημοσιονομική πολιτική. Τα αναμορφωμένα στοιχεία της Ευρωπαϊκής ένωσης δείχνουν συγκρατημένα θετικές κυκλικές αποκλίσεις το 2006 για την Ιρλανδία στην θέση των προηγούμενων αρνητικών. Αυτά συνοδεύονται από συγκρατημένα δημοσιονομική αυστηρότητα. Ωστόσο τα αναμορφωμένα στοιχεία για το 2007 εμφανίζουν ένα μεγάλο θετικό κενό συνοδευόμενο από μια μεγάλη μεταβολή 3,8% από πλεόνασμα σε έλλειμμα. Σε αυτή την περίοδο η Ελλάδα είχε για τα περισσότερα χρόνια θετικά αποκλίσεις στις αποδόσεις και η δημοσιονομική πολιτική ήταν προ κυκλική με ελάχιστες προσπάθειες αυστηρότερης πολιτικής. Επίσης το δομικό έλλειμμα αυξανόταν σχεδόν κάθε χρόνο. Η Πορτογαλία είχε αρνητικές αποκλίσεις αποδόσεων αλλά έκανε λίγες κινήσεις για να τα μειώσει ενώ η Ιταλία και η Ισπανία έδειχναν θετικά αλλά παρόλα αυτά κάνα αυστηρότερη την δημοσιονομική πολιτική τους με μία αντί κυκλική νοοτροπία. Η Γερμανία με αρνητικές αποκλίσεις στα αποτελέσματα αλλά αυστηρότερη πολιτική. Μόνο η Γερμανία και η Ελλάδα είχαν προ κυκλική πολιτική κατά της όξυνσης της κρίσης.

Σημαντικοί οικονομικοί δείκτες είναι η ποσοστιαία αύξηση του ΑΕΠ, τα ποσοστά ανεργίας, η βελτίωση της ιδιωτικής και δημόσιας κατανάλωσης, το ισοζύγιο προϋπολογισμού της κυβέρνησης, το έλλειμμα % του ΑΕΠ, το ποσοστό αύξησης του δολαρίου, ΕΚΤ ποσοστό αναχρηματοδότησης και τα ποσοστά του Euribor καθώς και τα δάνεια προς τον ιδιωτικό τομέα. Η Γερμανία εμφάνιζε το έτος 2011 τα υψηλότερα ποσοστά αύξησης του ΑΕΠ (7,5%) σε αντίθεση με τα χαμηλότερα που ήταν εκείνα της Ελλάδας (-6,5%). Στην ευρωζώνη των 17 τον Μάιο του 2011 εμφανίζεται μία ραγδαία αύξηση του ποσοστού ανεργίας η οποία τον Ιανουάριο του 2012 για την Ελλάδα και την Ισπανία φτάνει τα ποσοστά (19,9 % και 23,3% αντίστοιχα). Την περίοδο Μάιου 2010-Μαΐου 2011 παρατηρείται αύξηση κατά 1,5% του CPI στην Ευρωζώνη. Η ποσοστιαία αύξηση του πληθωρισμού (με μοναδική εξαίρεση την Ελβετία) κατά την χρονιά Ιανουάριος 2011-Ιανουάριος 2012 στην

ευρωζώνη κυμαίνεται από 0,3-6,2%. Ποσοστά ιδιωτικής κατανάλωσης παρατηρούμε ραγδαία μείωση στα έτη 2008-2010 η οποία για την περίοδο 2010 συνεχίζει να είναι μεγάλη για Ιρλανδία, Πορτογαλία και Μάλτα. Λίγο αργοπορημένα, το 2009 μειώνεται ραγδαία η δημόσια κατανάλωση ενώ για την περίοδο 2010Q3-2011Q3 μόνο η Ιρλανδία συνεχίζει την μείωση στην δημόσια κατανάλωση σε αντίστοιχους ρυθμούς με την ιδιωτική. Ενώ η Ισπανία μειώνει και αυτή με υψηλό ρυθμό την δημόσια κατανάλωση. Στην ευρωζώνη των 17 ή κατά την περίοδο 2008-2010 αυξάνονται τα ελλείμματα του κρατικού προϋπολογισμού ενώ στα έτη 2009 και 2010 μόνο η Νορβηγία έχει πλεόνασμα σαν % του ΑΕΠ ενώ η Ιρλανδία ξεπερνά το -30% του ΑΕΠ σαν έλλειμμα. Αντίθετα η αναχρηματοδότηση από την ΕΚΤ του 2008-2009 μειώνεται δραματικά όπως και τα ποσοστά του Euribor. Τέλος τα δάνεια για τις Νότιες χώρες της ευρωζώνης το 2011 έχουν μειωθεί δραματικά. Συμπερασματικά η περίοδος αύξησης του CPI (2010 Μάιο-2011 Μάιο) φαίνεται να έχει μία σχέση με την επερχόμενη ραγδαία αύξηση του ποσοστού ανεργίας τον Μάιο του 2011 και αντίστοιχα τα έτη 2008 ως 2009 είναι καθοριστικά στην μείωση του ποσοστού ιδιωτικής και δημόσιας κατανάλωσης, Φαίνεται πως είναι τα πρώτα σημάδια της κρίσης.

1.Γ) REAL TIME DATA

Το θετικό της χρήσης των real-time στοιχείων είναι ότι αντανακλούν καλύτερα τις τάσεις των φορέων χάραξης πολιτικής σε σχέση με τα αναθεωρημένα στοιχεία. Η ερώτηση 'Ποιοί είναι οι καθοριστικοί παράγοντες των σχεδίων των δημοσιονομικών αρχών' είναι η βασική διερεύνηση του άρθρου. Για να εξετάσουμε την έννοια της ανεξαρτησίας της πολιτικής παρατηρούμε δύο είδη spill over δημοσιονομικής πολιτικής. Το πρώτο αφορά αυτό που αναφέρουμε σαν 'οικονομικό ξεχείλισμα της δημοσιονομικής πολιτικής ενώ το δεύτερο είναι αυτό που κατονομάζουμε καθαρή εξάπλωση ' δημοσιονομικής πολιτικής. Εδώ τίθεται το θέμα ότι το σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης μπορεί να ωθήσει τις χώρες να εξασκήσουν 'ισάξια πίεση' προκειμένου να κρατήσουν χαμηλά τα ελλείμματα τους. Σαν προσέγγιση του δημοσιονομικού πλάνου χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία του OECD -προβλέψεις για το δημοσιονομικό στάδιο του επόμενου χρόνου. Τα αποτελέσματα της μελέτης συνηγορούν στο ότι οι σχεδιασμένοι μέσοι όροι δημοσιονομικής στάδιο των κρατών μελών της ΕΕ επηρεάζουν ατομικά τα δημοσιονομικά στάδια της κάθε χώρας ξεχωριστά.

Σε αυτό το άρθρο υπολογίζεται η σχέση μεταξύ των εξατομικευμένων ανά χώρα δημοσιονομικών πλάνων σε σχέση με εκείνα των άλλων κρατών μελών της ΕΕ, για τον έλεγχο των παραδοσιακών καθοριστικών παραγόντων των δημοσιονομικών κανόνων. Αυτό βασίζεται στην ιδέα ότι για κάποιους λόγους οι κυβερνήσεις έχουν κίνητρο να σχεδιάζουν ένα χαμηλότερο δημοσιονομικό στάδιο όταν και οι εταίροι τους κάνουν το ίδιο και αντίστροφα. Για να αντιληφθούμε τις πραγματικές προθέσεις των δημοσιονομικών αρχών φαίνεται πιο σωστό να χρησιμοποιήσουμε real time δεδομένα όχι μόνο για επεξηγηματικές μεταβλητές αλλά και για τον δημοσιονομικό στόχο. Κάθε χρόνο οι φορείς χάραξης πολιτικής σχεδιάζουν τους προϋπολογισμούς τους με βάση τις τωρινές πληροφορίες και προβολές. Αν συμφωνήσουμε ότι η σωστή μοντελοποίηση των λειτουργιών αντίδρασης πρέπει να βασιστεί σε πληροφορίες που είναι διαθέσιμες την στιγμή που λήφθηκε η απόφαση τότε

προστίθεται ένας λόγος για να χρησιμοποιήσουμε τον σχεδιασμένο προϋπολογισμό σαν εξαρτημένη μεταβλητή.

Ο Cimadomo (2006) χρησιμοποιεί επίσης αυτή την προσέγγιση. Παρά την ύπαρξη αποκλίσεων στις προβολές δεν τίθεται αναγκαίο και η ακύρωση της υπόθεσης των spill over στην δημοσιονομική πολιτική. Μια κοινή πρακτική για να μην εξετάζονται όλοι οι παράγοντες που επηρεάζουν είναι μέσω της χρήσης time dummies για τους παράγοντες που είναι κοινοί. Χρησιμοποιήθηκε δεδομένα των ετών 1994-2005 για τους δημοσιονομικούς και επιχειρηματικούς κύκλους για τα 'παλιά' κράτη μέλη. Χρησιμοποιήθηκαν υπολογισμοί του αποκλίσεων παραγωγής και δημοσιονομικών μεταβλητών για το έτος 2006. Επίσης έγινε χρήση πολιτικών και δημογραφικών μεταβλητών από το 'Comparative Political Data Set 1'

Σημαντικό είναι ότι οι κυβερνήσεις έχουν δύο επιλογές ως προς την δημοσιονομική πολιτική. Η πρώτη είναι η 'αντιπροσωπεία' στο οποίο ο Υπουργός Οικονομικών έχει έναν ηγετικό ρόλο στην διαδικασία προϋπολογισμού και η δεύτερη η 'δέσμευση' που χαρακτηρίζεται από ένα δημοσιονομικό συμβόλαιο μεταξύ μελών κυβερνήσεων με αυστηρούς στόχους στον προϋπολογισμό. Υπάρχει καθαρά θετική αλληλεξάρτηση μεταξύ του επιδράσεων του χρόνου και του δημοσιονομικών όρων ένταξης.

Πρέπει να ληφθούν επίσης υπόψη η σχέση μεταξύ των δημοσιονομικών σταδίων χωρών μελών της ΕΕ και μη μελών καθώς και η δημοσιονομική πολιτική πριν και μετά το σύμφωνο σταθερότητας και ανάπτυξης. Πρέπει επίσης να προστεθεί το σταθμισμένος μέσος όρος των κυκλικών ξένο προσαρμοσμένο πρωτογενές έλλειμμα σαν επεξηγηματική μεταβλητή. Συχνά προτείνεται διαφοροποίηση της δημοσιονομικής πολιτικής μεταξύ μικρών και μεγάλων χωρών της ΕΕ με αποτέλεσμα οι μεγάλες χώρες να παραβιάζουν συχνά τα όρια ελλείμματος του ΑΕΠ με αποτέλεσμα αυτή η χαλαρότητα να ωθεί και τις μικρές χώρες να κάνουν το ίδιο.

Τα περισσότερα στοιχεία δείχνουν να υποστηρίζεται η άποψη για λήψη μίας μη κυκλικής απάντησης κατά μέσω όρο στα δημοσιονομικά πλάνα στο output gap ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις τα αποτελέσματα είναι σύμφωνα με μία αντίδραση ήπιων κυκλικών διακυμάνσεων. Το πιο σημαντικό είναι ότι τα αποτελέσματα του άρθρου είναι σύμφωνα με μία πιθανή ύπαρξη των pure spill over στα δημοσιονομικά πλάνα.

1.Δ) ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΠΙΕΣΕΙΣ

Ο κύκλος προϋπολογισμού κατά τους Von Hagen and Harden συνοψίζεται σε 4 στάδια:

- 1) τον σχεδιασμό της κυβέρνησης,
- 2) την υιοθέτηση των Νόμων Ετήσιου Προϋπολογισμού από το κοινοβούλιο,
- 3) την εκτέλεση,

4) την διαχείριση.

Αν προσπαθήσουμε να αφαιρέσουμε το τέταρτο στάδιο και εξετάσουμε τα δύο πρώτα εξετάζονται μαζί σαν στάδιο προϋπολογισμού ή σχεδιασμού παρατηρούνται τα παρακάτω. Σε πρώτο στάδιο παρατηρείται απόκλιση μεταξύ του προϋπολογισμού και την εκτέλεσης του η οποία οφείλεται είτε σε υπεραισιοδοξία στα έσοδα είτε σε υπό προϋπολογισμό των εξόδων. Αυτά τα δύο μπορεί να οφείλονται και σε πολιτικές και είναι κάτι που εμφανίζεται επίσης και στην περίοδο των Προγραμμάτων σταθερότητας και Convergence του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης.

Σε δεύτερο στάδιο παρατηρούμε ότι κατά την χρήση real-time προϋπολογιστικά και μακροοικονομικά στοιχεία τα οποία έχουν πολλά προτερήματα σε σχέση με τα ex-post στοιχεία. Τέτοια θετικά στοιχεία είναι ότι είναι ότι προσεγγίζουν το δυνατόν καλύτερα στα πληροφοριακά στοιχεία των φορέων χάραξης πολιτικής και προσεγγίζουν την πραγματικότητα κατά τον βέλτιστο τρόπο.

Υπάρχει αναφορά στην βιβλιογραφία για αυτό που αναφέρεται σαν 'δημιουργική λογιστική' το οποίο έχει σαν αποτέλεσμα προσαρμογές ελλείμματος-χρέους Σε τελευταία ανάλυση εξετάζεται ο ρόλος των εθνικών οργανισμών στην δημοσιονομική πολιτική σε κάθε ένα από τα δύο στάδια-προϋπολογισμό και εκτέλεση. Για αυτή την διερεύνηση χρησιμοποιήθηκαν οι μεσοπρόθεσμοι προϋπολογιστικοί κανόνες (MTBF) και αριθμητικοί δημοσιοοικονομικοί κανονισμοί (FISRUL).

Πιέσεις σε θέματα προϋπολογισμού μπορούν να ασκούνται από το πολιτικό χώρο. Η πρώτη πηγή τέτοιας πίεσης είναι 'φραγμοί του μεγέθους' και μία άλλη η 'φραγμοί στον χρόνο'. Άλλα πιθανά προβλήματα που προκαλούν ελλείμματα αφορούν ιδεολογικά κριτήρια και εκλογές. Το τμήμα του προϋπολογισμού είναι πιθανώς το πιο κρίσιμο σημείο στον κύκλο του κοινοβουλίου αφού μέσω αυτού θα φανούν οι πολιτικές και θα ασκηθούν πιέσεις από διάφορους χώρους.

Το στάδιο της εκτέλεσης του προϋπολογισμού θα εμφανίσει όλα αυτά που πιθανός κρύβονταν στο στάδιο του προϋπολογισμού. Το στάδιο του προϋπολογισμού είναι περισσότερο προέκταση στον χρόνο της νομικής και φορολογικής πραγματικότητας της δεδομένης στιγμής στοιχεία που μπορούν να αλλάξουν κατά την εκτέλεση του προϋπολογισμού. Ερώτηση αποτελεί το γιατί πολλές φορές λαμβάνεται περισσότερο υπόψη το τμήμα εκείνο του προϋπολογισμού από ότι εκείνο της εκτέλεσης του; Στην σύγκριση μεταξύ προϋπολογισμού και εκτέλεσης παίζουν ρόλο οι μέσοι όροι που θα χρησιμοποιήσουμε. Πιο καλό αποτέλεσμα παίρνουμε όταν αυξάνουμε το δείγμα κάτι που μπορεί να γίνει αν μελετήσουμε παραπάνω χρόνια. Επίσης σύγκριση πρέπει να γίνεται με την χρήση των κοινών περιόδων κατά την επιλογή του δείγματος καθώς και με την χρήση της διακύμανσης του πραγματική δημοσιονομική προσαρμογή.

Για την ανάλυση σε τέτοιες περίπτωσης λόγω έλλειψης δείγματος χρησιμοποιήθηκαν panel data. Η μελέτη πρέπει να γίνει με βάση τρία

τμήματα: οικονομικό, πολιτικό και θεσμικό (institutional). Το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης βασίζεται έχει δύο όπλα για να πετύχει τα όρια του 3% του ΑΕΠ ελλείμματος και 60% του ΑΕΠ χρέος. Το πρώτο είναι ένας διορθωτικός μηχανισμός και το δεύτερο ένας μηχανισμός αποτρεπτικός. Την άνοιξη του 2005 το ΣΣΑ αναθεωρήθηκε με σκοπό να αποτρέψει την προκυκλική δημοσιονομική συμπεριφορά. Μέσω αυτής της αναθεώρησης τέθηκαν οι μεσοπρόθεσμοι στόχοι του ισοζυγίου προϋπολογισμού με ετήσιο στόχο μείωση κατά 1% του ΑΕΠ κατά ελάχιστον . Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης μπορούν να τεθούν προσωρινά μέτρα ύψους 0.5% του ΑΕΠ. Από το τέλος του 2008 και λόγω της οικονομικής κρίσης έγιναν ποίο ελαστικά αυτά τα μέτρα. Αυτή την δεδομένη στιγμή έγινε εμφανές ότι η αυτόματοι σταθεροποιητικοί μηχανισμοί ωθούσαν τελικά σε αύξηση των ελλειμμάτων. Κατά την μελέτη προέκυψε ότι η κυβέρνηση δεν έχει τέλεια διαχείριση των πλεονασμάτων ούτε και των τμημάτων που τα αποτελούν ιδιαίτερα των φορολογικών εσόδων. Το κράτος μπορεί να ασκήσει φορολογική πολιτική είτε μέσω των φορολογικών συντελεστών είτε μέσω της φορολογικής βάσης είτε και με την χρήση και των δύο. Φαίνεται ότι στο στάδιο της εκτέλεσης του προϋπολογισμού παίζουν ρόλο οι πολιτικές συνθήκες. Παρατηρείται ότι όσο καλύτεροι οι θεσμοί τόσο καλύτερος ο σχεδιασμός του προϋπολογισμού. Επίσης καλύτεροι θεσμοί συνδέονται με πιο ρεαλιστικά και επόμενος λιγότερο υπεραισιόδοξες προεκτάσεις- προβλέψεις και λιγότερο υπεραισιόδοξο σχεδιασμό.

Εξετάζεται επίσης το κατά πόσο οι δύο θεσμικοί παράγοντες MTBF και FISRUL επηρεάζουν το υπολογιστικό λάθος. Παρατηρείται ότι μειώνοντας τον συστηματικό επηρεασμό στην υπερεκτίμηση κατά το στάδιο του προϋπολογισμού επιτυγχάνεται και η μείωση των φιλόδοξων δημοσιονομικών σχεδίων καθώς και επιτυγχάνεται και η πιο ακριβής εκτέλεση του προϋπολογισμού. Η EC παρατήρησε ότι σε χώρες που ο προϋπολογισμός γίνεται από ανεξάρτητους φορείς επιτυγχάνονται πιο καλές προβλέψεις από ότι σε εκείνες που το Υπουργείο Οικονομικών είναι υπεύθυνο για την σύνταξη του προϋπολογισμού. Σε εθνικό επίπεδο είναι θέμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου να ελέγξουν τον προϋπολογισμό αν είναι εκτελέσιμος και πρέπει να βελτιωθούν τα κίνητρα για την σωστή εκτέλεση σύμφωνα με το σχέδιο ταυτίζοντας τα επίπεδα των δημοσιονομικών κανόνων και των MTBEs κατά την διάρκεια του σχεδιασμού και της εκτέλεσης.

Χωρίζοντας την δημοσιονομική πολιτική σε δύο στάδια το στάδιο του προϋπολογισμού και της εκτέλεσης αυτού κατέληξαν στο ότι όσο πιο υπεραισιόδοξο είναι το σχέδιο τόσο μεγαλύτερα τα σφάλματα εκτέλεσης. Επίσης ένα ακόμα θετικό του συγκεκριμένου άρθρου είναι η χρήση real-time δεδομένων που είναι πιο αποτελεσματικά από τα ex-post data Τα συμπεράσματα είναι:

- 1) κατά την εκτέλεση του προϋπολογισμού υπάρχουν διαφοροποιήσεις σε σχέση με τον προϋπολογισμό οι οποίες αυξάνονται όσο πιο μακρινή είναι η πρόβλεψη,
- 2) πρέπει να μειώνεται ο επηρεασμός των στοιχείων από παράγοντες όπως τα MME,

3) όσο πιο υπεραισιόδοξος ο προϋπολογισμός τόσο μεγαλύτερο το σφάλμα εκτέλεσης,

4) φαίνεται ότι η πολιτική παίζει περιορισμένο ρόλο και στα δύο στάδια,

5) το πιο σημαντικό είναι ότι κρατώντας όλους τους άλλους παράγοντες σταθερούς οι προσεγγίσεις προϋπολογισμού και η προσκόλληση σε αυτά είναι θετικά συνδεδεμένα με το πόσο αυστηροί είναι οι δημοσιονομικοί θεσμοί και σε επίπεδο μεσοπρόθεσμων στόχων αλλά και σε αριθμητικούς δημοσιονομικούς κανόνες.

2. Θεσμικό Πλαίσιο

2.Α) Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης

Το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης (ΣΣΑ) υπήρξε ένα κανονιστικό πλαίσιο για τον συντονισμό των εθνικών δημοσιονομικών πολιτικών των χωρών που συμμετέχουν στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ). Σκοπός του είναι να διασφαλίζει την ευρωστία των δημοσίων οικονομικών, απαραίτητη προϋπόθεση για την ομαλή λειτουργία της ΟΝΕ. Το σύμφωνο είχε ένα προληπτικό και ένα αποτρεπτικό σκέλος.

Το προληπτικό σκέλος

Σύμφωνα με το προληπτικό σκέλος του Συμφώνου, τα κράτη μέλη υποβάλλουν κάθε χρόνο πρόγραμμα σταθερότητας (ή σύγκλισης) που παρουσιάζει τους τρόπους με τους οποίους σκοπεύουν να επιτύχουν ή να διατηρήσουν υγιή δημόσια οικονομικά μεσοπρόθεσμα ενόψει ιδίως των δημοσιονομικών επιπτώσεων της γήρανσης του πληθυσμού. Η Επιτροπή αξιολογεί τα προγράμματα αυτά και το Συμβούλιο εκδίδει γνώμη. Το προληπτικό σκέλος περιλαμβάνει δύο μέσα οικονομικής πολιτικής που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την αποφυγή "υπερβολικών" ελλειμμάτων.

- Το Συμβούλιο, μετά από πρόταση της Επιτροπής, μπορεί να απευθύνει έγκαιρη προειδοποίηση για την αποφυγή υπερβολικού ελλείμματος
- Μέσω του συστήματος έγκαιρης συμβουλευτικής υποστήριξης σε θέματα πολιτικής, η Επιτροπή μπορεί να κάνει σύσταση σε ένα κράτος μέλος να τηρεί τις υποχρεώσεις του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης.

Το αποτρεπτικό σκέλος

- Το αποτρεπτικό σκέλος του συμφώνου αφορά τη λεγόμενη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος. Η διαδικασία αυτή τίθεται σε εφαρμογή όταν το έλλειμμα υπερβαίνει το όριο 3% του ΑΕΠ που προβλέπει η Συνθήκη ΕΚ. Εάν κριθεί ότι το δημοσιονομικό έλλειμμα ενός κράτους μέλους είναι υπερβολικό κατά την έννοια της Συνθήκης, το Συμβούλιο του συνιστά να το διορθώσει εντός της προθεσμίας που του ορίζει. Σε περίπτωση που το κράτος μέλος δεν συμμορφωθεί με τη σύσταση, λαμβάνονται περαιτέρω μέτρα και, εφόσον το κράτος αυτό συμμετέχει στην ευρωζώνη, είναι δυνατόν να επιβληθούν κυρώσεις.

Μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δημοσίων οικονομικών

Ο πληθυσμός της Ευρώπης γερνάει, αφού οι άνθρωποι ζουν περισσότερα χρόνια και αποκτούν λιγότερα παιδιά. Έτσι, οι χώρες της ΕΕ βρίσκονται αντιμέτωπες με το πρόβλημα του πώς να εξασφαλίσουν μακροπρόθεσμα τη βιωσιμότητα των δημοσίων οικονομιών τους. Ενόψει αυτής της πρόκλησης και με δεδομένη την έμφαση που δίνει το Σύμφωνο (όπως μεταρρυθμίστηκε το 2005) στη βιωσιμότητα των δημοσίων οικονομικών μακροπρόθεσμα,

Κανόνες δημοσιονομικής πολιτικής και το Νέο Δημοσιονομικό Σύμφωνο στην Ευρωζώνη.

καταρτίζονται κοινές δημοσιονομικές προβλέψεις σε επίπεδο ΕΕ, ενώ παράλληλα παρακολουθείται και αξιολογείται η δημοσιονομική κατάσταση κάθε χώρας. Η βιωσιμότητα των δημοσίων οικονομικών εξετάζεται επίσης κατά την αξιολόγηση των προγραμμάτων σταθερότητας και σύγκλισης.

Τα κράτη μέλη καταρτίζουν προγράμματα σταθερότητας και σύγκλισης στα οποία παρουσιάζουν τη μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική στρατηγική τους.

Υποβολή των προγραμμάτων

Σύμφωνα με τις διατάξεις του προληπτικού σκέλους του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης (ΣΣΑ), τα κράτη μέλη της ευρωζώνης καταρτίζουν ετήσια προγράμματα σταθερότητας, ενώ τα υπόλοιπα κράτη μέλη καταρτίζουν προγράμματα σύγκλισης τα οποία υποβάλλουν κατά κανόνα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Συμβούλιο μέχρι την 1η Δεκεμβρίου κάθε έτους. Στόχος τους είναι η διασφάλιση αυστηρότερης δημοσιονομικής πειθαρχίας μέσω της επιτήρησης και του συντονισμού των δημοσιονομικών πολιτικών στην ευρωζώνη και την ΕΕ γενικότερα.

Τα προγράμματα σταθερότητας και σύγκλισης περιλαμβάνουν τα εξής:

- ένα μεσοπρόθεσμο στόχο που αντιστοιχεί σε μια δημοσιονομική κατάσταση στην οποία δεν υπάρχει κίνδυνος υπέρβασης του ορίου 3% του ΑΕΠ που καθορίζει η Συνθήκη ΕΚ για το δημοσιονομικό έλλειμμα, ούτως ώστε να διασφαλίζεται η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δημοσίων οικονομικών), την πορεία προσαρμογής για την επίτευξη αυτού του μεσοπρόθεσμου στόχου (ετήσιοι αριθμητικοί στόχοι) και την αναμενόμενη εξέλιξη του ποσοστού του χρέους στο ΑΕΠ,
- τις βασικές οικονομικές παραμέτρους (ανάπτυξη, απασχόληση, πληθωρισμός και άλλες σημαντικές οικονομικές μεταβλητές),
- περιγραφή και αξιολόγηση των μέτρων πολιτικής για την επίτευξη των στόχων του προγράμματος,
- ανάλυση των επιπτώσεων τυχόν μεταβολών των βασικών οικονομικών παραδοχών στην κατάσταση των δημοσίων οικονομικών και στο χρέος,
- τους μεσοπρόθεσμους στόχους νομισματικής πολιτικής σε συνάρτηση με τη σταθερότητα των τιμών και των συναλλαγματικών ισοτιμιών (μόνο για τις χώρες εκτός της ευρωζώνης).

Τα στοιχεία που παρέχονται αφορούν το προηγούμενο και το τρέχον έτος καθώς και τρία τουλάχιστον προσεχή έτη.

Εξέταση και παρακολούθηση των προγραμμάτων

Το Συμβούλιο εξετάζει τα προγράμματα στην αρχή κάθε έτους και γνωμοδοτεί για καθένα από αυτά, με βάση εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής (ΟΔΕ). Επικεντρώνεται κυρίως στα ακόλουθα ερωτήματα:

- Είναι ρεαλιστικές οι οικονομικές παραδοχές στις οποίες βασίζεται το πρόγραμμα;
- Παρέχει πράγματι ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός στόχος του προγράμματος το αναγκαίο περιθώριο ασφαλείας για την αποφυγή του υπερβολικού ελλείμματος και ακολουθείται κατάλληλη διαδικασία προσαρμογής;
- Αρκούν τα μέτρα πολιτικής που λαμβάνονται για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου;
- Ποιες αρνητικές επιπτώσεις μπορεί να έχει η γήρανση του πληθυσμού στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών;
- Οι πολιτικές που ακολουθούνται ανταποκρίνονται στις γενικές κατευθυντήριες γραμμές της οικονομικής πολιτικής;

Με βάση αυτή την ανάλυση, το Συμβούλιο εκδίδει γνώμη με την οποία να μπορεί να συστήνει στην εκάστοτε χώρα τη λήψη μέτρων πολιτικής.

Για να λειτουργήσει ομαλά η Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ), τα κράτη μέλη πρέπει να αποφεύγουν τα υπερβολικά δημοσιονομικά ελλείμματα. Σύμφωνα με το σύμφωνο σταθερότητας και ανάπτυξης, οφείλουν να τηρούν δύο κριτήρια: ποσοστό του ελλείμματος στο ΑΕΠ 3% και ποσοστό του χρέους στο ΑΕΠ 60%.

Σε περίπτωση που ένα κράτος μέλος υπερβεί το ανώτατο όριο του ελλείμματος, η ΕΕ κινεί τη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος (ΔΥΕ). Η διαδικασία αυτή περιλαμβάνει διάφορα στάδια και το ενδεχόμενο επιβολής κυρώσεων με στόχο να παρακινηθούν τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη να λάβουν διορθωτικά μέτρα.

Η ΔΥΕ ορίζεται στη Συνθήκη και προβλέπεται στη νομοθεσία για το σύμφωνο σταθερότητας και ανάπτυξης.

Εντοπισμός του υπερβολικού ελλείμματος.

Η ΔΥΕ καθορίζει τα κριτήρια, τα χρονοδιαγράμματα και τις προθεσμίες για την έκδοση από το Συμβούλιο απόφασης σχετικά με την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος. Η απόφαση λαμβάνεται εντός καθορισμένου χρονικού διαστήματος μετά τη λήξη της προθεσμίας που έχουν τα κράτη μέλη της ΕΕ να υποβάλουν έκθεση στην Επιτροπή για τα δημόσια οικονομικά τους, την 1η Απριλίου και την 1η Οκτωβρίου. Δεν κινείται ΔΥΕ εάν η υπέρβαση του δημοσίου ελλείμματος πάνω από το ανώτατο όριο του 3% του ΑΕΠ θεωρείται προσωρινή και περιστασιακή, ενώ το έλλειμμα παραμένει πλησίον του ανώτατου ορίου.

Όταν το Συμβούλιο αποφασίσει ότι το έλλειμμα ενός κράτους μέλους είναι υπερβολικό, προβαίνει σε συστάσεις στο εν λόγω κράτος και ορίζει προθεσμίες για την ανάληψη αποτελεσματικών διορθωτικών μέτρων. Το Συμβούλιο παρακολουθεί την υλοποίηση των συστάσεων του και τερματίζει τη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος σε περίπτωση που έχει διορθωθεί το υπερβολικό έλλειμμα. Σε περίπτωση που το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν συμμορφωθεί, το Συμβούλιο μπορεί να αποφασίσει να περάσει στο επόμενο

στάδιο της ΔΥΕ, και να καταλήξει ενδεχομένως στην επιβολή οικονομικών κυρώσεων.

Σήμερα προτείνεται μια σειρά αλλαγών για την ενίσχυση του ΣΣΑ που στοχεύουν στα εξής:

- να ληφθεί ιδιαίτερως υπόψη, στο πλαίσιο του διορθωτικού σκέλους του ΣΣΑ, η στενή σχέση μεταξύ του χρέους και του ελλείμματος, κυρίως σε χώρες με υψηλό χρέος (στις οποίες το δημόσιο χρέος υπερβαίνει το 60% του ΑΕΠ)
- να επιταχυνθεί η ΔΥΕ και να καταστεί η επιβολή κυρώσεων στα κράτη μέλη ημιαυτόματη, δηλαδή να απαιτείται ειδική πλειοψηφία στο Συμβούλιο για την απόρριψη πρότασης της Επιτροπής σχετικά με την επιβολή κυρώσεων, αλλά όχι και για την έγκρισή της
- να βελτιωθούν τα εθνικά δημοσιονομικά πλαίσια, με ιδιαίτερη έμφαση σε θέματα λογιστικής και στατιστικών, καθώς και σε μεθόδους προγνώσεων

Διόρθωση των μακροοικονομικών ανισορροπιών

Την τελευταία δεκαετία, λόγω των αποκλίσεων στην οικονομική πορεία των κρατών μελών, έγιναν ακόμη μεγαλύτερα τα χάσματα ανταγωνιστικότητας και προκλήθηκαν μακροοικονομικές ανισορροπίες στο εσωτερικό της ΕΕ. Για να αποτρέψει την επανάληψη παρόμοιων καταστάσεων στο μέλλον, η Επιτροπή πρότεινε νέο μηχανισμό επιτήρησης μέσω του οποίου θα εντοπίζονται και θα διορθώνονται νωρίτερα τέτοιου είδους προβλήματα. Μέσω αυτού του μηχανισμού, θα παρακολουθούνται οι οικονομίες των κρατών μελών ώστε να εντοπίζονται νεοεμφανιζόμενες μακροοικονομικές ανισορροπίες (π.χ. "φούσκες" ακινήτων, αυξανόμενα ελλείμματα ή πλεονάσματα τρεχουσών συναλλαγών ή πτώση ανταγωνιστικότητας). Στις περιπτώσεις που τα κράτη μέλη υπερβαίνουν τα "όρια προειδοποίησης", η Επιτροπή θα διενεργεί διεξοδικές μελέτες για να διαπιστώσει κατά πόσον οι ανισορροπίες είναι επιβλαβείς και, αν είναι αναγκαίο, θα διατυπώνει συστάσεις.

Το Σύμφωνο "Ευρώ +"

Ένα συμπληρωματικό πρόγραμμα με πρόσθετες μεταρρυθμίσεις – με την ονομασία Σύμφωνο "Ευρώ+" – συμφωνήθηκε από τα κράτη μέλη της ευρωζώνης, ως έκφραση της βαθύτερης αλληλεξάρτησής τους, καθώς και από έξι χώρες εκτός ευρωζώνης οι οποίες επέλεξαν να το προσυπογράψουν: Βουλγαρία, Δανία, Λετονία, Λιθουανία, Πολωνία και Ρουμανία. Το πρόγραμμα αυτό επικεντρώνεται σε τέσσερις τομείς: ανταγωνιστικότητα, απασχόληση, βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών και ενίσχυση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας.

Το Σύμφωνο υιοθετήθηκε από τους ηγέτες της ΕΕ τον Μάρτιο 2011. Και τα 23 συμβαλλόμενα μέρη δεσμεύτηκαν να υλοποιήσουν τις μεταρρυθμίσεις στο σύνολό τους. Τα υπόλοιπα τέσσερα κράτη μέλη μπορούν να το προσυπογράψουν εφόσον το επιθυμούν. Το Σύμφωνο είναι πλήρως ενσωματωμένο στο νέο πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης και οι σχετικές

δεσμεύσεις περιλαμβάνονται στα Εθνικά Προγράμματα Μεταρρυθμίσεων των εν λόγω κρατών μελών.

Αποκατάσταση του χρηματοπιστωτικού τομέα

Η ΕΕ θέσπισε νέους κανόνες και οργανισμούς για να αντιμετωπίζονται έγκαιρα τυχόν προβλήματα και να διασφαλίζεται ότι όλοι οι χρηματοπιστωτικοί φορείς θα διέπονται από το κατάλληλο κανονιστικό και εποπτικό πλαίσιο. Προωθούνται ήδη και άλλα μέτρα με στόχο να διασφαλιστεί ότι οι ευρωπαϊκές τράπεζες διαθέτουν επαρκή αποθέματα κεφαλαίων για να αντιμετωπίσουν τυχόν μελλοντικούς κλυδωνισμούς του χρηματοπιστωτικού τους συστήματος, έτσι ώστε να συνεχίσουν να λειτουργούν κανονικά και να είναι σε θέση να παρέχουν πιστώσεις σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις.

2.B) Νέο Δημοσιονομικό Σύμφωνο

Στα μέσα του 2010, και μετά τις αποκαλύψεις ότι το δημοσιονομικό έλλειμμα της Ελλάδας έκλεισε για το 2009 σε επίπεδα πολύ πάνω από αυτά που θα καθιστούσαν το δημόσιο χρέος βιώσιμο, η ελληνική κυβέρνηση αδυνατούσε να δανειστεί με λογικά επιτόκια από τις αγορές για τη χρηματοδότηση του τρέχοντος δημοσιονομικού ελλείμματος και την αναχρηματοδότηση του χρέους. Αποτέλεσμα ήταν ο άμεσος κίνδυνος χρεοκοπίας και στάσης πληρωμών του Ελληνικού Δημοσίου. Η προσπάθεια της κυβέρνησης να ανακτήσει την αξιοπιστία της χώρας στις διεθνείς αγορές και να πετύχει μείωση των επιτοκίων οδήγησε σε λήψη μέτρων μείωσης των δαπανών, τα οποία δεν κατάφεραν να ανατρέψουν το αρνητικό κλίμα. Κατόπιν αυτών η Ελλάδα κατέφυγε στη βοήθεια του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, που συγκρότησαν από κοινού μηχανισμό βοήθειας για την Ελλάδα. Η ανακοίνωση της προσφυγής στον μηχανισμό στήριξης έγινε στις 23 Απριλίου 2010 από τον πρωθυπουργό ο οποίος βρισκόταν εκείνη την ημέρα στο Καστελόριζο. Η χρηματοδότηση από τον μηχανισμό στήριξης έγινε υπό τους όρους ότι η Ελλάδα θα λάβει μέτρα δημοσιονομικής προσαρμογής και, ειδικότερα, υπό τους όρους ότι θα λάβει μέτρα δημοσιονομικής εξυγίανσης. Με τη χρηματοδότηση από το μηχανισμό αποφεύχθηκε ο άμεσος κίνδυνος χρεοκοπίας της Ελλάδας, που θα είχε πιθανές ανεξέλεγκτες συνέπειες και για όλη τη ζώνη του ευρώ. Τα πρώτα μέτρα ανακοινώθηκαν από τον πρωθυπουργό την Κυριακή 2 Μαΐου 2010. Η Ελληνική οικονομία συνέχισε να βρίσκεται σε κατάσταση δημοσιονομικής ανισορροπίας και το επόμενο διάστημα με αποτέλεσμα ένα χρόνο μετά, τον Ιούνιο του 2011, η κυβέρνηση να καταφύγει στην ψήφιση του μεσοπρόθεσμου προγράμματος, που περιλάμβανε νέα μέτρα λιτότητας και περικοπές. Επίσης τέθηκε θέμα αξιοποίησης της δημόσιας περιουσίας και αναδιάρθρωσης ή «κουρέματος» του χρέους με σκοπό τη μακροπρόθεσμη μείωση του χρέους σε βιώσιμα επίπεδα.

Σε ισχύ τέθηκε από την 1η Ιανουαρίου 2013 το νέο Δημοσιονομικό Σύμφωνο που προβλέπει ακόμη αυστηρότερη δημοσιονομική πειθαρχία ιδίως για τα κράτη-μέλη της Ευρωζώνης. Η κυριότερη διάταξη του νέου συμφώνου, το οποίο αν και δεν είναι ευρωπαϊκή συνθήκη έχει την ισχύ διεθνούς συνθήκης,

είναι αυτή που ορίζει ότι τα κράτη-μέλη πρέπει να ενσωματώσουν στο εθνικό τους δίκαιο την υποχρέωση να παρουσιάζουν ισοσκελισμένους ή πλεονασματικούς προϋπολογισμούς και σε περίπτωση μη επίτευξης των στόχων να λαμβάνουν αυτομάτως διορθωτικά μέτρα.

Με βάση το δημοσιονομικό σύμφωνο, τα συμβαλλόμενα μέρη υποχρεούνται να εισαγάγουν στο εθνικό τους δίκαιο κανόνες για έναν διορθωτικό μηχανισμό, ο οποίος θα τίθεται αυτομάτως σε λειτουργία σε περίπτωση που παρατηρούνται σημαντικές αποκλίσεις από τον μεσοπρόθεσμο στόχο ή την πορεία προσαρμογής σ' αυτόν.

Σημειώνεται, πως στο δημοσιονομικό σύμφωνο προβλέπεται, μεταξύ άλλων, ότι:

α) η δημοσιονομική θέση της γενικής κυβέρνησης συμβαλλόμενου μέρους πρέπει να είναι ισοσκελισμένη ή πλεονασματική,

β) ο κανόνας του στοιχείου α) θεωρείται ότι τηρείται αν το ετήσιο διαρθρωτικό ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης αντιστοιχεί στον ανά χώρα καθορισθέντα μεσοπρόθεσμο στόχο, όπως ορίζεται στο αναθεωρημένο Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης, με καθορισμό του κατώτερου ορίου για το διαρθρωτικό έλλειμμα στο 0,5% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος σε τιμές αγοράς. Τα συμβαλλόμενα μέρη εξασφαλίζουν την ταχεία σύγκλιση προς τον αντίστοιχο μεσοπρόθεσμο στόχο τους. Το χρονοδιάγραμμα μιας τέτοιας σύγκλισης θα προτείνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, λαμβανομένων υπόψη των ανά χώρα κινδύνων βιωσιμότητας. Η πρόοδος που συντελείται προς την κατεύθυνση του μεσοπρόθεσμου στόχου και η τήρηση του στόχου αυτού αξιολογούνται βάσει συνολικής εκτίμησης, με σημείο αναφοράς το διαρθρωτικό ισοζύγιο, συμπεριλαμβανομένης μιας ανάλυσης δαπανών χωρίς να υπολογίζονται τα μέτρα διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων, σύμφωνα με το αναθεωρημένο Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης,

γ) τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν προσωρινά να αποκλίνουν από τον αντίστοιχο μεσοπρόθεσμο στόχο τους ή από την πορεία προσαρμογής για την επίτευξή του μόνο υπό εξαιρετικές περιστάσεις, όπως καθορίζονται στην παράγραφο 3 στοιχείο β),

δ) όταν ο λόγος του χρέους της γενικής κυβέρνησης προς το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν σε τιμές αγοράς είναι αισθητά χαμηλότερος της τιμής αναφοράς του 60% και όταν οι κίνδυνοι από την άποψη της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών είναι περιορισμένοι, το οριζόμενο για τον μεσοπρόθεσμο στόχο κατώτατο όριο που προβλέπεται στο στοιχείο β) μπορεί να αυξηθεί για να φθάσει σε διαρθρωτικό έλλειμμα που δεν θα υπερβαίνει το 1,0% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος σε τιμές αγοράς,

ε) σε περίπτωση που παρατηρούνται σημαντικές αποκλίσεις από τον μεσοπρόθεσμο στόχο ή την πορεία προσαρμογής σε αυτόν, τίθεται αυτομάτως σε λειτουργία διορθωτικός μηχανισμός

Ο μηχανισμός περιλαμβάνει την υποχρέωση του συγκεκριμένου συμβαλλόμενου μέρους να εφαρμόσει μέτρα για τη διόρθωση των αποκλίσεων εντός ορισμένης προθεσμίας.

Επίσης, σύμφωνα με τη ΣΣΣΔ (άρθρο 3 παράγραφος 2), οι διορθωτικοί μηχανισμοί θα θεσπιστούν «βάσει κοινών αρχών που πρέπει να προταθούν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όσον αφορά κυρίως τον χαρακτήρα, την έκταση και το χρονοδιάγραμμα της διορθωτικής δράσης που πρέπει να αναληφθεί, ακόμη και σε περίπτωση που συντρέχουν εξαιρετικές περιστάσεις, καθώς και τον ρόλο και την ανεξαρτησία των οργάνων που είναι αρμόδια, σε εθνικό επίπεδο, για την παρακολούθηση της τήρησης των κανόνων».

Σύμφωνα με τον λεγόμενο «χρυσό κανόνα», ο οποίος επιβλήθηκε από τη Γερμανίδα καγκελάρια κ. Αγκελα Μέρκελ, στη χειρότερη των περιπτώσεων ένα κράτος-μέλος της Ευρωζώνης θα πρέπει να παρουσιάζει διαρθρωτικό έλλειμμα (δεν περιλαμβάνονται οι επιπτώσεις του οικονομικού κύκλου και τα εφάπαξ μέτρα) ίσο με 0,5% του ΑΕΠ. Παράλληλα, τα κράτη-μέλη που έχουν δημόσιο χρέος μεγαλύτερο από 60% του ΑΕΠ θα πρέπει να μειώνουν το υπερβολικό χρέος κατά το 1/20ό κάθε χρόνο. Επίσης, τα κράτη πρέπει να διασφαλίζουν ότι θα πετύχουν τους ειδικούς για κάθε χώρα μεσοπρόθεσμους δημοσιονομικούς στόχους που ορίζει η Κομισιόν και το EcoFin στο πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Τα 25 κράτη-μέλη της Ε.Ε. που έχουν δηλώσει ότι θα υπογράψουν το Δημοσιονομικό Σύμφωνο (πλην Βρετανίας και Τσεχίας) έχουν περιθώριο μέχρι το τέλος του 2013, προκειμένου να ενσωματώσουν το Σύμφωνο στο εθνικό τους δίκαιο, κατά προτίμηση σε συνταγματικό επίπεδο. Μέχρι σήμερα έχουν υπογράψει το Δημοσιονομικό Σύμφωνο δώδεκα κράτη-μέλη της Ε.Ε. (μεταξύ τους και η Ελλάδα).

Στην περίπτωση που ένα κράτος δεν πετυχαίνει τους στόχους του νέου Συμφώνου θα ενεργοποιούνται αυτομάτως διορθωτικά μέτρα, δηλαδή αυξήσεις φόρων και περικοπές δαπανών, τα οποία θα αποφασίζονται από το εν λόγω κράτος-μέλος με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα μπορεί να διαπιστώνει τη μεταφορά του κανόνα περί ισοσκελισμένου προϋπολογισμού στο εθνικό δίκαιο κάθε κράτους-μέλους. Δεδομένου ότι οι αποφάσεις του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι δεσμευτικές, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με το Σύμφωνο θα μπορεί να επιβληθεί πρόστιμο ίσο με το 0,1% του ΑΕΠ στα μέλη της Ευρωζώνης. Παράλληλα, κράτη-μέλη που δεν έχουν μεταφέρει το νέο Σύμφωνο στο εθνικό τους δίκαιο δεν θα δικαιούνται τη λήψη βοήθειας από τον μόνιμο Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (E.S.M.). Τέλος, το Σύμφωνο προβλέπει τη σύγκληση συνόδων κορυφής της Ευρωζώνης, τουλάχιστον δύο φορές τον χρόνο.

Οι επτά αρχές καλύπτουν τα βασικά θέματα που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τον σχεδιασμό των διορθωτικών μηχανισμών, συμπεριλαμβανομένων των ακόλουθων παραμέτρων: νομικό καθεστώς των διορθωτικών μηχανισμών, συνοχή τους με το πλαίσιο της ΕΕ, ενεργοποίηση των μηχανισμών, χαρακτήρας της διόρθωσης από πλευράς έκτασης και χρονοδιαγράμματος, επιχειρησιακά μέσα εφαρμογής της. πρόβλεψη πιθανών

ρητρών διαφυγής, ρόλος και ανεξαρτησία των οργάνων παρακολούθησης.

Νομικό καθεστώς των κανόνων για τους διορθωτικούς μηχανισμούς και σχέση τους με το πλαίσιο της ΕΕ:

Σύμφωνα με τη ΣΣΣΔ, οι κανόνες που θα διέπουν τους διορθωτικούς μηχανισμούς πρέπει να εισαχθούν στο εθνικό δίκαιο «μέσω διατάξεων δεσμευτικού και μόνιμου χαρακτήρα, κατά προτίμηση συνταγματικού, ή άλλως διατάξεων των οποίων η πλήρης τήρηση και εκπλήρωση κατοχυρώνονται μέσω των διαδικασιών που διέπουν τον εθνικό προϋπολογισμό»

Κατά συνέπεια, το νομικό καθεστώς των διορθωτικών μηχανισμών πρέπει να είναι τέτοιο ώστε οι διατάξεις τους να μην μπορούν να τροποποιηθούν με τη συνήθη δημοσιονομική νομοθεσία. Επίσης οι διορθωτικοί μηχανισμοί πρέπει να «σέβονται απόλυτα τις εξουσίες των εθνικών κοινοβουλίων». Με τα χαρακτηριστικά αυτά επιδιώκεται να εξασφαλιστεί ότι οι δημοσιονομικοί κανόνες υποστηρίζουν αποτελεσματικά τις εθνικές δημοσιονομικές πολιτικές, αναγνωρίζοντας συγχρόνως τα θεμελιώδη κοινοβουλευτικά δικαιώματα.

Οι επτά κοινές αρχές, που πρέπει να διέπουν τους εθνικούς διορθωτικούς μηχανισμούς, είναι οι ακόλουθες:

1. (Νομικό καθεστώς) Ο διορθωτικός μηχανισμός θα εισαχθεί στο εθνικό δίκαιο μέσω διατάξεων δεσμευτικού και μόνιμου χαρακτήρα, κατά προτίμηση συνταγματικού, ή άλλως διατάξεων των οποίων η πλήρης τήρηση και εκπλήρωση κατοχυρώνονται μέσω των διαδικασιών που διέπουν τον εθνικό προϋπολογισμό. Ο μηχανισμός θα σέβεται απόλυτα τις εξουσίες των εθνικών κοινοβουλίων.

2. (Συνοχή με το πλαίσιο της ΕΕ) Οι εθνικοί διορθωτικοί μηχανισμοί θα στηρίζονται αυστηρά στις έννοιες και τους κανόνες του ευρωπαϊκού δημοσιονομικού πλαισίου. Αυτό ισχύει ιδίως για την έννοια της «σημαντικής απόκλισης» και για τον ορισμό πιθανών ρητρών διαφυγής. Η διόρθωση, από πλευράς έκτασης και χρονοδιαγράμματος, θα συνάδει με τις συστάσεις που ενδέχεται να γίνουν στο οικείο κράτος μέλος βάσει του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης.

3. (Ενεργοποίηση) Ο διορθωτικός μηχανισμός θα ενεργοποιείται σε σαφώς καθορισμένες περιστάσεις σημαντικής απόκλισης από τον μεσοπρόθεσμο στόχο ή από την πορεία προσαρμογής σ' αυτόν. Οι παράγοντες ενεργοποίησης μπορεί να περιλαμβάνουν κριτήρια επιπέδου ΕΕ ή κριτήρια ειδικά ανά χώρα, υπό την προϋπόθεση ότι τηρείται ο ανωτέρω όρος.

Υπό τον ίδιο όρο, τόσο οι εκ των προτέρων μηχανισμοί που θέτουν δημοσιονομικούς στόχους, οι οποίοι αποτρέπουν την εμφάνιση αποκλίσεων, όσο και οι εκ των υστέρων μηχανισμοί που συνεπάγονται διορθώσεις για την

αντιμετώπιση προγενέστερων αποκλίσεων, είναι δυνατόν να πληρούν τις απαιτήσεις.

4. (Χαρακτήρας της διόρθωσης) Η έκταση και το χρονοδιάγραμμα της διόρθωσης πρέπει να διέπονται από προκαθορισμένους κανόνες. Οι μεγαλύτερες αποκλίσεις από τον μεσοπρόθεσμο στόχο ή από την πορεία προσαρμογής προς αυτόν θα οδηγούν σε μεγαλύτερες διορθώσεις. Η επάνοδος του διαρθρωτικού ισοζυγίου στο επίπεδο του μεσοπρόθεσμου στόχου ή πάνω από το επίπεδο αυτό εντός της προγραμματισμένης προθεσμίας, και η διατήρησή του στο εν λόγω επίπεδο στη συνέχεια, θα αποτελούν το σημείο αναφοράς για τον διορθωτικό μηχανισμό.

Ο διορθωτικός μηχανισμός πρέπει να εξασφαλίζει την προσήλωση στους κρίσιμους δημοσιονομικούς στόχους που είχαν τεθεί πριν από τη σημαντική απόκλιση, αποτρέποντας έτσι κάθε μακροχρόνια απόκλιση από τους γενικούς δημοσιονομικούς στόχους που είχαν τεθεί πριν από την εμφάνιση της σημαντικής απόκλισης. Από την αρχή της διόρθωσης τα κράτη μέλη πρέπει να υιοθετήσουν ένα διορθωτικό σχέδιο που θα είναι δεσμευτικό για τους προϋπολογισμούς που καλύπτονται από την περίοδο της διόρθωσης.

5. (Μέσα παρακολούθησης) Ο διορθωτικός μηχανισμός μπορεί να δώσει εξέχοντα επιχειρησιακό ρόλο στους κανόνες για τις δημόσιες δαπάνες και στα φορολογικά μέτρα διακριτικής ευχέρειας, μεταξύ άλλων σε ό,τι αφορά την ενεργοποίηση του μηχανισμού και την εκτέλεση της διόρθωσης, στον βαθμό που οι κανόνες αυτοί συνάδουν με την επίτευξη των μεσοπρόθεσμων στόχων και με την πορεία προσαρμογής προς αυτούς. Ο σχεδιασμός του διορθωτικού μηχανισμού πρέπει να λαμβάνει υπόψη του διατάξεις που αφορούν, σε περίπτωση ενεργοποίησης, τον συντονισμό των δημοσιονομικών προσαρμογών σε μερικούς ή όλους τους υποτομείς της γενικής κυβέρνησης.

6. (Ρήτρες διαφυγής) Ο καθορισμός πιθανών ρητρών διαφυγής πρέπει να γίνεται με γνώμονα την έννοια των «εξαιρετικών περιστάσεων», όπως αυτή έχει συμφωνηθεί στο Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης

- Η έννοια αυτή αναφέρεται σε περίπτωση ασυνήθιστου γεγονότος που εκφεύγει από τον έλεγχο του οικείου κράτους μέλους και το οποίο έχει σημαντική επίπτωση στη δημοσιονομική κατάσταση της γενικής κυβέρνησης, ή σε περιόδους σοβαρής οικονομικής κάμψης, όπως ορίζεται στο Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης, μεταξύ άλλων και στο επίπεδο της ζώνης του ευρώ. Η αναστολή του διορθωτικού μηχανισμού σε περίπτωση εφαρμογής ρήτρας διαφυγής θα είναι προσωρινή. Ο διορθωτικός μηχανισμός πρέπει να προβλέπει έναν ελάχιστο ρυθμό διαρθρωτικής προσαρμογής μετά την έξοδο από τη ρήτρα διαφυγής, με τη σχετική απαίτηση του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης να αποτελεί το κατώτατο όριο. Κατά την έξοδο από τη ρήτρα διαφυγής, τα κράτη μέλη πρέπει να υιοθετήσουν ένα

διορθωτικό σχέδιο που θα είναι δεσμευτικό για τους προϋπολογισμούς που καλύπτονται από την περίοδο της διόρθωσης.

7. (Ρόλος και ανεξαρτησία των οργάνων παρακολούθησης) Η αξιοπιστία και η διαφάνεια του διορθωτικού μηχανισμού θα υποστηρίζεται από ανεξάρτητους φορείς ή από φορείς με επιχειρησιακή αυτονομία που θα λειτουργούν ως όργανα παρακολούθησης. Αυτά τα όργανα θα προβαίνουν σε δημόσιες αξιολογήσεις για τα ακόλουθα θέματα:

- ύπαρξη περιστάσεων που δικαιολογούν την ενεργοποίηση του διορθωτικού μηχανισμού
- εκτέλεση της διόρθωσης σύμφωνα με τους εθνικούς κανόνες και σχέδια
- ύπαρξη περιστάσεων που δικαιολογούν την ενεργοποίηση, την επέκταση και τη λήξη ρητρών διαφυγής. Το οικείο κράτος μέλος θα είναι υποχρεωμένο να συμμορφώνεται με τις αξιολογήσεις αυτών των φορέων ή, διαφορετικά, να εξηγεί δημόσια γιατί δεν τις ακολουθεί. Ο σχεδιασμός των ανωτέρω φορέων θα λαμβάνει υπόψη το ήδη υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο και τη διοικητική δομή κάθε χώρας.

Οι φορείς αυτοί θα υποστηρίζονται από εθνικές νομικές διατάξεις που εξασφαλίζουν υψηλό βαθμό επιχειρησιακής αυτονομίας, περιλαμβανομένων των εξής στοιχείων:

1. το νομικό καθεστώς τους θα εδράζεται σε νομική πράξη
2. θα είναι ελεύθεροι από παρεμβάσεις, πράγμα που σημαίνει ότι οι εν λόγω φορείς δεν θα λαμβάνουν οδηγίες και θα είναι σε θέση να επικοινωνούν έγκαιρα με το κοινό
3. οι διαδικασίες ορισμού των μελών τους θα βασίζονται στην εμπειρία και την ικανότητα
4. θα έχουν επάρκεια πόρων και κατάλληλη πρόσβαση στις πληροφορίες που χρειάζονται για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους.

Το πλαίσιο

Όπως επισημαίνεται από την Επιτροπή στην ανακοίνωσή της, η Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ορίζει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να θεωρούν τις οικονομικές τους πολιτικές θέμα κοινού ενδιαφέροντος και ότι οι δημοσιονομικές τους πολιτικές πρέπει να κατευθύνονται από την ανάγκη χρηστής διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών.

Οι παγκόσμιες οικονομικές και χρηματοπιστωτικές κρίσεις αποκάλυψαν αδυναμίες στην οικονομική και τη δημοσιονομική διακυβέρνηση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης. Ήδη τον περασμένο Δεκέμβριο εγκρίθηκε και τέθηκε σε ισχύ μια νέα δέσμη μεταρρυθμίσεων —η λεγόμενη «εξάδα μέτρων». Καθώς η κρίση δεν έχει παρέλθει, η έκταση και οι πιθανές

συνέπειες της ευρύτερης διάχυσης των αρνητικών επιπτώσεων στην οικονομική και δημοσιονομική κατάσταση των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ είναι πλέον προφανείς.

Με βάση το σκεπτικό αυτό, η Επιτροπή πρότεινε στις 23 Νοεμβρίου 2011 δύο ακόμη νομοθετικές πράξεις που αποσκοπούν στην ενίσχυση των μηχανισμών εποπτείας στη ζώνη του ευρώ, πέραν της πράσινης βίβλου για τα ευρωμόλογα σταθερότητας. Αυτή η λεγόμενη «δέσμη δύο μέτρων» περιλαμβάνει δύο προτάσεις:

- Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση κοινών διατάξεων για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των σχεδίων δημοσιονομικών προγραμμάτων και για την εξασφάλιση της διόρθωσης των υπερβολικών ελλειμμάτων των κρατών μελών στη ζώνη του ευρώ.
- Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την ενίσχυση τη οικονομικής και δημοσιονομικής εποπτείας των κρατών μελών που αντιμετωπίζουν ή υπάρχει κίνδυνος να αντιμετωπίσουν σοβαρές δυσκολίες όσον αφορά τη δημοσιονομική τους σταθερότητα στη ζώνη του ευρώ.

2.Γ) Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας (*European Stability Mechanism – ESM*)

Ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας (*European Stability Mechanism – ESM*) είναι ένα μόνιμο πρόγραμμα χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα 17 μέλη της Ευρωζώνης, το οποίο θα διαδεχτεί το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Χρηματοπιστωτικής Σταθεροποίησης. Αναμένεται να τεθεί σε εφαρμογή τον Ιανουάριο του 2013, εφόσον επικυρωθεί από τα κράτη μέλη της Ευρωζώνης.

Ο σκοπός του ΕΜΣ είναι η κινητοποίηση της χρηματοδότησης και η παροχή στήριξης σταθερότητας, υπό αυστηρούς όρους, κατάλληλους για το επιλεγμένο μέσο χρηματοδοτικής συνδρομής, προς όφελος των μελών του ΕΜΣ που αντιμετωπίζουν ή απειλούνται από σοβαρά προβλήματα χρηματοδότησης, εφόσον είναι απαραίτητη για τη διαφύλαξη της χρηματοοικονομικής σταθερότητας της ζώνης του ευρώ στο σύνολό της και των κρατών μελών της. Προς τον σκοπό αυτό, ο ΕΜΣ έχει το δικαίωμα να αντλεί κεφάλαια με την έκδοση χρηματοπιστωτικών τίτλων ή με τη σύναψη χρηματοοικονομικών ή λοιπών συμφωνιών ή ρυθμίσεων με μέλη του ΕΜΣ, χρηματοοικονομικά ιδρύματα ή άλλα τρίτα μέρη.

Δομή και κανόνες Ψηφοφορίας.

1. Ο ΕΜΣ διαθέτει συμβούλιο διοικητών και συμβούλιο διευθυντών, καθώς και διευθύνοντα σύμβουλο και λοιπό ειδικό προσωπικό, ανάλογα με τις ανάγκες.

2. Οι αποφάσεις του συμβουλίου διοικητών και του συμβουλίου διευθυντών λαμβάνονται με αμοιβαία συμφωνία, ειδική πλειοψηφία ή απλή πλειοψηφία όπως διευκρινίζεται στην παρούσα συνθήκη. Για όλες τις αποφάσεις απαιτείται απαρτία 2/3 των μελών με δικαίωμα ψήφου που να αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον τα 2/3 των δικαιωμάτων ψήφου.

3. Η έγκριση μιας απόφασης με αμοιβαία συμφωνία απαιτεί την ομοφωνία των μελών που συμμετέχουν στην ψηφοφορία. Οι αποχές δεν εμποδίζουν τη λήψη απόφασης με αμοιβαία συμφωνία.

4. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 3, ενεργοποιείται διαδικασία έκτακτης ψηφοφορίας εφόσον τόσο η Επιτροπή όσο και η ΕΚΤ συμπεραίνουν ότι η μη επείγουσα έκδοση μιας απόφασης για τη χορήγηση ή την υλοποίηση χρηματοπιστωτικής συνδρομής, όπως καθορίζεται στα άρθρα 13 έως 18, θα απειλούσε την οικονομική και χρηματοπιστωτική βιωσιμότητα της ζώνης του ευρώ. Η λήψη απόφασης με αμοιβαία συμφωνία από το συμβούλιο διοικητών που αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 6 στοιχεία στ) και ζ) και το συμβούλιο διευθυντών στο πλαίσιο της εν λόγω διαδικασίας εκτάκτου ανάγκης απαιτεί ειδική πλειοψηφία του 85% των εκπεφρασμένων ψήφων.

Όταν ενεργοποιείται η κατά το πρώτο εδάφιο διαδικασία εκτάκτου ανάγκης, πραγματοποιείται μεταφορά από το αποθεματικό κεφάλαιο και/ή το καταβεβλημένο κεφάλαιο, προκειμένου να συγκροτηθεί ένα ποσό ασφαλείας με μοναδικό σκοπό την κάλυψη των κινδύνων που προκύπτουν από τη χρηματοπιστωτική συνδρομή που χορηγείται δυνάμει της εν λόγω διαδικασίας εκτάκτου ανάγκης. Το συμβούλιο διοικητών μπορεί να αποφασίσει την ακύρωση του αποθεματικού κεφαλαίου εκτάκτου ανάγκης και να επαναφέρει το ποσό του στο αποθεματικό κεφάλαιο και/ή το καταβεβλημένο κεφάλαιο.

5. Η λήψη απόφασης με ειδική πλειοψηφία απαιτεί ποσοστό 80% των εκπεφρασμένων ψήφων.

6. Η λήψη απόφασης με απλή πλειοψηφία απαιτεί πλειοψηφία των εκπεφρασμένων ψήφων.

7. Τα δικαιώματα ψήφου εκάστου μέλους του ΕΜΣ, τα οποία ασκούνται από το πρόσωπο που έχει διορίσει το μέλος ή από τον αντιπρόσωπο αυτού του προσώπου στο συμβούλιο διοικητών ή στο συμβούλιο διευθυντών, ισούνται με τον αριθμό των μεριδίων που του έχουν διανεμηθεί στο εγκεκριμένο μετοχικό κεφάλαιο του ΕΜΣ, όπως προβλέπεται στο παράρτημα II.

8. Εάν οιοδήποτε μέλος του ΕΜΣ παραλείψει να καταβάλει μέρος του ποσού που οφείλεται σε σχέση με τις υποχρεώσεις του αναφορικά με μερίδια καταβεβλημένου ή καταβλητέου κεφαλαίου σύμφωνα με τα άρθρα 8, 9 και 10 ή αναφορικά με την αποπληρωμή της χρηματοπιστωτικής συνδρομής βάσει των άρθρων 16 ή 17, το εν λόγω μέλος του ΕΜΣ δεν μπορεί, εφόσον εξακολουθεί η παράλειψη αυτή, να ασκήσει οιοδήποτε από τα δικαιώματα ψήφου τα οποία κατέχει. Τα όρια για τις ψηφοφορίες επαναυπολογίζονται αναλόγως.

Αρχές Λειτουργίας

1. Εφόσον είναι απαραίτητο για τη διασφάλιση της χρηματοοικονομικής σταθερότητας της ζώνης του ευρώ στο σύνολό της και των κρατών μελών της, ο ΕΜΣ δύναται να παρέχει στήριξη σταθερότητας σε μέλος του ΕΜΣ, κάτω από αυστηρούς όρους, κατάλληλους για το επιλεγμένο μέσο χρηματοπιστωτικής συνδρομής. Οι εν λόγω όροι μπορούν να καλύπτουν το φάσμα από ένα πρόγραμμα μακροοικονομικής προσαρμογής έως τη συνεχή τήρηση προκαθορισμένων όρων επιλεξιμότητας.
2. Με την επιφύλαξη του άρθρου 19, η στήριξη σταθερότητας του ΕΜΣ μπορεί να παρέχεται με τα μέσα που προβλέπονται στα άρθρα 14 έως 18.
3. Από 1^η Ιανουαρίου 2013, σε όλα τα νέα κρατικά χρεόγραφα της ζώνης του ευρώ με προθεσμία λήξης άνω του έτους θα περιλαμβάνονται ρήτρες συλλογικής δράσης με τρόπο που να διασφαλίζει ότι οι νομικές τους συνέπειες είναι απαράλλακτες.

Διαδικασία για τη χορήγηση στήριξης σταθερότητας

1. Μέλος του ΕΜΣ μπορεί να ζητήσει στήριξη σταθερότητας με αίτηση προς τον πρόεδρο του συμβουλίου διοικητών. Η εν λόγω αίτηση αναφέρει τα μέσα χρηματοπιστωτικής συνδρομής που πρέπει να εξεταστούν. Με την παραλαβή της αίτησης, ο πρόεδρος του συμβουλίου διοικητών αναθέτει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε συνεργασία με την ΕΚΤ, τα ακόλουθα:

A. να εκτιμήσει την ύπαρξη κινδύνου για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα της ζώνης του ευρώ στο σύνολό της ή των κρατών μελών της, εκτός εάν η ΕΚΤ έχει ήδη υποβάλει σχετική ανάλυση βάσει του άρθρου 18 παράγραφος 2,

B. να εκτιμήσει εάν το δημόσιο χρέος είναι βιώσιμο. Εφόσον κρίνεται χρήσιμο και εφικτό, η εν λόγω εκτίμηση αναμένεται να διενεργείται από κοινού με το ΔΝΤ,

Γ. να εκτιμήσει τις πραγματικές ή δυνητικές ανάγκες χρηματοδότησης του συγκεκριμένου μέλους του ΕΜΣ.

2. Βάσει της αίτησης του κράτους μέλους του ΕΜΣ και της κατά την παράγραφο 1 εκτίμησης, το συμβούλιο διοικητών δύναται να αποφασίσει να χορηγήσει, κατ' αρχήν, στήριξη σταθερότητας στο ενδιαφερόμενο μέλος του ΕΜΣ με τη μορφή διευκόλυνσης χρηματοπιστωτικής συνδρομής.

Χρηματοπιστωτική συνδρομή:

Μέλη ΕΜΣ	Ποσοστό συνεισφοράς (%)	Κεφάλαιο (€)	Ονομαστικό ΑΕΠ 2012 (σε εκατομ. US\$)
Γερμανία	27,15	190.024.800.000	3.315.643
Γαλλία	20,39	142.701.300.000	2.582.527

Μέλη ΕΜΣ	Ποσοστό συνεισφοράς (%)	Κεφάλαιο (€)	Ονομαστικό ΑΕΠ 2012 (σε εκατομ. US\$)
Ιταλία	17,91	125.395.900.000	2.055.114
Ισπανία	11,90	83,325,900,000	1,409,946
Ολλανδία	5,72	40.019.000.000	783.293
Βέλγιο	3,48	24.339.700.000	465.676
Ελλάδα	2,82	19.716.900.000	305.415
Αυστρία	2,78	19.483.800.000	376.841
Πορτογαλία	2,51	17.564.400.000	229.336
Φινλανδία	1,80	12.581.800.000	239.232
Ιρλανδία	1,59	11.145.400.000	204.261
Σλοβακία	0,82	5,768,000,000	86.262
Σλοβενία	0,43	2.993.200.000	46.442
Λουξεμβούργο	0,25	1.752.800.000	52.433
Κύπρος	0,20	1.373,400.000	22.752
Εσθονία	0,19	1.302.000.000	19.220
Μάλτα	0,07	511.700.000	7.801

3. Εάν εκδοθεί απόφαση σύμφωνα με την παράγραφο 2, το συμβούλιο διοικητών αναθέτει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή– σε συνεργασία με την ΕΚΤ και, εφόσον είναι εφικτό, από κοινού με το ΔΝΤ – να διαπραγματευθεί με το ενδιαφερόμενο μέλος του ΕΜΣ μνημόνιο κατανόησης («ΜΚ») όπου θα περιγράφονται αναλυτικά οι όροι που θα συνδέονται με τη διευκόλυνση χρηματοπιστωτικής συνδρομής. Το περιεχόμενο του ΜΚ αντικατοπτρίζει τις αδυναμίες που πρέπει να αντιμετωπιστούν και το μέσο χρηματοπιστωτικής συνδρομής που έχει επιλεγεί. Παράλληλα, ο διευθύνων σύμβουλος του ΕΜΣ καταρτίζει πρόταση συμφωνίας για διευκόλυνση χρηματοπιστωτικής συνδρομής, περιλαμβάνουσα τους όρους και τις προϋποθέσεις χρηματοδότησης, καθώς και την επιλογή των μέσων, που υποβάλλεται στο συμβούλιο διοικητών προς έγκριση.

Το ΜΚ συνάδει πλήρως με τα μέτρα συντονισμού των οικονομικών πολιτικών που προβλέπονται στη ΣΛΕΕ, ιδίως με τυχόν πράξεις του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης οποιασδήποτε γνώμης, προειδοποίησης, σύστασης ή απόφασης απευθυνόμενης στο ενδιαφερόμενο μέλος του ΕΜΣ.

4. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπογράφει το ΜΚ εξ ονόματος του ΕΜΣ, υπό τον όρο της προηγούμενης τήρησης των προϋποθέσεων που καθορίζονται στην παράγραφο 3 και της προηγούμενης έγκρισης από το συμβούλιο διοικητών.

5. Το συμβούλιο διευθυντών εγκρίνει τη συμφωνία για διευκόλυνση χρηματοπιστωτικής συνδρομής στην οποία παρουσιάζονται αναλυτικά οι χρηματοοικονομικές πτυχές της στήριξης σταθερότητας που πρόκειται να

χορηγηθεί και, κατά περίπτωση, την εκταμίευση της πρώτης δόσης της συνδρομής.

6. Ο ΕΜΣ θεσπίζει κατάλληλο σύστημα προειδοποίησης για να εξασφαλίσει ότι λαμβάνει εγκαίρως οποιοσδήποτε αποπληρωμές οφείλει το μέλος του ΕΜΣ στο πλαίσιο της στήριξης σταθερότητας.

7. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή – σε συνεργασία με την ΕΚΤ και, εφόσον είναι εφικτό, από κοινού με το ΔΝΤ – επιφορτίζεται με την παρακολούθηση της συμμόρφωσης προς τους όρους που συνοδεύουν τη διευκόλυνση χρηματοπιστωτικής συνδρομής.

Το Σύμφωνο, το οποίο εισάγει τον «χρυσό κανόνα» και προβλέπει κυρώσεις στην περίπτωση δημοσιονομικού εκτροχιασμού, υπεγράφη στις 2 Μαρτίου στις Βρυξέλλες από 25 κράτη μέλη της ΕΕ –η Βρετανία και η Τσεχική Δημοκρατία αποφάσισαν να μην το υπογράψουν. Το Δημοσιονομικό Σύμφωνο είναι, ούτως ή άλλως, νομικά δεσμευτικό για τις χώρες που ανήκουν στην Ευρωζώνη. Μόνον οι χώρες που έχουν επικυρώσει το Σύμφωνο θα μπορούν να ζητήσουν κεφάλαια από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ESM), το μόνιμο ταμείο διάσωσης της ΕΕ.

Οι 6 απαραίτατοι κανόνες του Δημοσιονομικού Συμφώνου είναι οι ακόλουθοι:

1. Ο «χρυσός δημοσιονομικός κανόνας»: Αυτό σημαίνει ότι οι εθνικοί προϋπολογισμοί οφείλουν να είναι ισοσκελισμένοι ή να έχουν πλεόνασμα. Ισοσκελισμένος θεωρείται ένας προϋπολογισμός με δημοσιονομικό έλλειμμα κάτω του 3% και ετήσιο διαρθρωτικό έλλειμμα (το δημοσιονομικό έλλειμμα δηλαδή εξαιρουμένων των επιπτώσεων της οικονομικής ύφεσης) μικρότερο του 0,5% του ΑΕΠ.

2. Το «δημοσιονομικό φρένο»: Οι χώρες με δημόσιο χρέος που δεν ξεπερνά το όριο που έχει θέσει η Κομισιόν, ήτοι το 60% του ΑΕΠ, μπορούν να έχουν υψηλότερο διαρθρωτικό έλλειμμα που φτάνει το 1%. Οι υπόλοιπες χώρες – «παραβάτες» πρέπει να μειώνουν το δημόσιο χρέος τους κατά 5% σε σχέση με το ποσοστό υπέρβασης ετησίως. Οι χώρες-μέλη έχουν μια περίοδο «χάριτος» τριών χρόνων, κατά τη διάρκεια των οποίων δεσμεύονται μόνο με τη μείωση του χρέους με στόχο το 60% χωρίς να ορίζεται συγκεκριμένο ποσοστό.

3. Ο αυτόματος μηχανισμός προσαρμογής σε περίπτωση παραβίασης είτε του «χρυσού κανόνα», είτε του «δημοσιονομικού φρένου», τίθεται σε εφαρμογή ο αυτόματος μηχανισμός διόρθωσης. Κάθε χώρα-μέλος θα καθορίζει τον δικό του μηχανισμό, που όμως πρέπει να βασίζεται στις αρχές που έθεσε η Κομισιόν τον Ιούνιο του 2012.

4. Οι κανόνες αυτοί οφείλουν να ενσωματωθούν στην εθνική νομοθεσία. Η εφαρμογή τους σε εθνικό επίπεδο θα επιβλέπεται από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο. Οι αποφάσεις του θα είναι δεσμευτικές και μπορούν να περιλαμβάνουν ακόμη και επιβολή προστίμου, που ενδέχεται να φτάσει το 0,1% του ΑΕΠ. Τα χρήματα αυτά θα μπουν είτε στον ESM είτε στον

προϋπολογισμό της ΕΕ. 5. Προϋπόθεση για την οικονομική στήριξη μιας χώρας από τον ESM, είναι η επικύρωση και ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο του Δημοσιονομικού Συμφώνου.

5. Προϋπόθεση για την οικονομική στήριξη μιας χώρας από τον ESM είναι η επικύρωση και ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο του Δημοσιονομικού Συμφώνου.

6. Η Κομισιόν και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επιβλέπουν τα σχέδια προϋπολογισμών των χωρών-μελών. Εάν μια χώρα έχει υπερβεί το όριο του 3% στο δημοσιονομικό της έλλειμμα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μπορεί να προτείνει αντίμετρα συγκεκριμένης διάρκειας. Μια πλειοψηφία κρατών-μελών μπορεί να απορρίψει τις προτάσεις της Κομισιόν.

Η κρίση έφερε στην επιφάνεια ουσιαστικά προβλήματα και μη βιώσιμες τάσεις σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες. Κατέδειξε επίσης πόσο αλληλοεξαρτώμενες είναι οι οικονομίες της ΕΕ. Ο καλύτερος συντονισμός των οικονομικών πολιτικών σε όλη την ΕΕ θα συμβάλει στην αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων, αλλά και στην τόνωση της ανάπτυξης και της απασχόλησης.

Πιο δυνατοί μέσα από την κρίση: ένα κοινό ευρωπαϊκό όραμα.

Περισσότερο ενωμένοι από ποτέ: πώς η ΕΕ βρήκε λύσεις για να αντιμετωπίσει τη χρηματοπιστωτική κρίση, πώς ενισχύει την οικονομική και νομισματική της ένωση και πώς ανοίγει τον δρόμο προς μια ισχυρότερη πολιτική ένωση.

Η νέα οικονομική διακυβέρνηση της ΕΕ βασίζεται σε τρεις βασικούς άξονες:

- Ενισχυμένο οικονομικό θεματολόγιο με αυστηρότερη επιτήρηση από την ΕΕ. Στο θεματολόγιο περιλαμβάνονται προτεραιότητες πολιτικής και στόχοι που έχουν εγκριθεί στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», πρόσθετες δεσμεύσεις των κρατών μελών που συμμετέχουν στο Σύμφωνο «Ευρώ +», αυστηρότερη εποπτεία των οικονομικών και δημοσιονομικών πολιτικών από την ΕΕ στο πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης και νέα εργαλεία αντιμετώπισης των μακροοικονομικών ανισορροπιών, καθώς και μια νέα μέθοδος εργασίας, το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, για την εξέταση οικονομικών και δημοσιονομικών προτεραιοτήτων το ίδιο διάστημα κάθε χρόνο.
- Δράση για τη διαφύλαξη της σταθερότητας στην ευρωζώνη. Το 2010, η ΕΕ αντέδρασε στην κρίση δημόσιου χρέους με τη σύσταση προσωρινών μηχανισμών στήριξης για τα κράτη μέλη, οι οποίοι, το 2013, θα αντικατασταθούν από τον μόνιμο Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ΕΜΣ). Αυτά τα μέτρα εξαρτώνται από την εφαρμογή αυστηρών προγραμμάτων δημοσιονομικής εξυγίανσης και μεταρρυθμίσεων και καταρτίζονται σε στενή συνεργασία με το ΔΝΤ.
- Δράση για την αποκατάσταση του δημοσιονομικού τομέα, όπως περιγράφεται στη συνέχεια.

Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο

Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο είναι μια εξαμηνιαία περίοδος κάθε χρόνο κατά την οποία συντονίζονται αποτελεσματικά οι δημοσιονομικές, μακροοικονομικές και διαρθρωτικές πολιτικές των κρατών μελών, έτσι ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι παρατηρήσεις της ΕΕ σε αρχικό στάδιο της διαδικασίας κατάρτισης των εθνικών προϋπολογισμών και λήψης αποφάσεων για διάφορα θέματα οικονομικής πολιτικής.

Τα βασικά στάδια του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου είναι τα εξής:

Τον **Ιανουάριο**, η Επιτροπή εκδίδει την Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης στην οποία καθορίζονται οι προτεραιότητες της ΕΕ για τα επόμενα χρόνια με στόχο την τόνωση της ανάπτυξης και της απασχόλησης.

Τον **Μάρτιο**, οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων εκδίδουν τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για τις εθνικές πολιτικές με βάση την Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης.

Τον **Απρίλιο**, τα κράτη μέλη υποβάλλουν τα σχέδιά τους για υγιή δημόσια οικονομικά (Προγράμματα Σταθερότητας ή Σύγκλισης) καθώς και τις μεταρρυθμίσεις και τα μέτρα που αποσκοπούν σε μια έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη (Εθνικά Προγράμματα Μεταρρυθμίσεων).

Τον **Ιούνιο**, η Επιτροπή αξιολογεί τα προγράμματα και διατυπώνει, κατά περίπτωση, συστάσεις για κάθε χώρα. Το Συμβούλιο εξετάζει τις συστάσεις και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τις εγκρίνει.

Τέλος, στα **τέλη Ιουνίου ή στις αρχές Ιουλίου**, το Συμβούλιο εγκρίνει επίσημα τις συστάσεις για κάθε χώρα.

Ο ρόλος των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Περιφερειακών Αρχών.

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

Ασκώντας τη γενική εποπτεία των πολιτικών της ΕΕ και της διάδρασης μεταξύ της ΕΕ και των κρατών μελών, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο βρίσκεται στο τιμόνι της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Πιο συγκεκριμένα, στα καθήκοντά του περιλαμβάνονται τα εξής:

- Ετήσιες συνολικές αξιολογήσεις της προόδου σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, κατά την εαρινή του σύνοδο. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αξιολογεί τη συνολική μακροοικονομική κατάσταση, την πρόοδο στην επίτευξη των πέντε πρωταρχικών στόχων σε επίπεδο ΕΕ, καθώς και την υλοποίηση των εμβληματικών πρωτοβουλιών. Παρακολουθεί επίσης την πρόοδο όσον αφορά το Σύμφωνο για το Ευρώ +.
- Καθοδήγηση σε θέματα οριζόντιας πολιτικής για την ΕΕ και την ευρωζώνη συνολικά με βάση την Ετήσια Επισκόπηση για την Ανάπτυξη που υποβάλλει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Το Ευρωπαϊκό

Κανόνες δημοσιονομικής πολιτικής και το Νέο Δημοσιονομικό Σύμφωνο στην Ευρωζώνη.

Συμβούλιο χαράσσει την κατεύθυνση προς την οποία πρέπει να κινηθεί η Ευρώπη όσον αφορά τις δημοσιονομικές, μακροοικονομικές και διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, καθώς και τους τομείς που προάγουν την οικονομική ανάπτυξη.

- Συνομιλίες για τις οικονομικές εξελίξεις και τις προτεραιότητες της στρατηγικής.
- Κατά τη συνεδρίαση του Ιουνίου, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εκδίδει συγκεκριμένες συστάσεις ανά χώρα, με βάση πρόταση της Επιτροπής.

Το Συμβούλιο της ΕΕ (υπουργοί)

Η παρακολούθηση και από κοινού αξιολόγηση είναι το κύριο καθήκον του Συμβουλίου, καθώς οι αρμόδιοι εθνικοί υπουργοί (π.χ. στους τομείς της ανταγωνιστικότητας, της απασχόλησης και της εκπαίδευσης) συζητούν την εφαρμογή των εθνικών μεταρρυθμιστικών προγραμμάτων στον τομέα της αρμοδιότητάς τους (πρόοδος στην επίτευξη των στόχων και των εμβληματικών πρωτοβουλιών).

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή

- παρακολουθεί την κατάσταση κάθε χρόνο με βάση ορισμένους δείκτες, που καταρτίζονται από τη Eurostat σε συνεργασία με άλλες υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και δείχνουν τη συνολική πρόοδο όσον αφορά τους πρωταρχικούς στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».
- συντάσσει την Ετήσια Επισκόπηση για την Ανάπτυξη και αξιολογεί τις εκθέσεις των χωρών και τα προγράμματα σταθερότητας / ανάπτυξης (οι συζητήσεις στην εαρινή σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου διεξάγονται με βάση κυρίως την επισκόπηση αυτή),
- εκδίδει συγκεκριμένες συστάσεις πολιτικής ανά χώρα και, εάν είναι απαραίτητο, προειδοποιήσεις πολιτικής προς τα κράτη μέλη (τον Ιούνιο), με βάση την ανάλυση των εκθέσεων προόδου όσον αφορά την επίτευξη των εθνικών στόχων.

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει σημαντικό ρόλο στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», όχι μόνον ως συν-νομοθέτης, ιδίως για τις νομοθετικές προτάσεις που εντάσσονται στις εμβληματικές πρωτοβουλίες, αλλά και ως μοχλός δραστηριοποίησης των πολιτών και των εθνικών κοινοβουλίων. Κάθε χρόνο πριν από το εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Κοινοβούλιο μπορεί να εκδίδει ψήφισμα αξιολόγησης της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», το οποίο θα αποτελεί βάση των συζητήσεων.

Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) δίνει τη δυνατότητα στους κοινωνικούς εταίρους και την κοινωνία των πολιτών στα κράτη μέλη να συμμετάσχουν στην πρακτική εφαρμογή της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Κύριος στόχος είναι η «συνοικειοποίηση» της «Ευρώπης 2020» από τις εθνικές κοινωνικές δυνάμεις καθώς και η ενεργοποίηση

διασυνοριακών δικτύων. Η ΕΟΚΕ διαθέτει μια συντονιστική ομάδα «Ευρώπη 2020» με εντολή:

- να συντονίζει τις εργασίες της ΕΟΚΕ και να μεριμνά ώστε να μην υπάρχουν ανακολουθίες στο έργο της καθώς και στις γνώμες που εκδίδει σχετικά με την «Ευρώπη 2020»,
- να οργανώνει συνεδριάσεις με τις εθνικές οικονομικές και κοινωνικές επιτροπές καθώς και παρόμοιες οργανώσεις με σκοπό την προετοιμασία κοινών πρωτοβουλιών και εκθέσεων σχετικά με την «Ευρώπη 2020»,
- να συντονίζει τα μέλη και την ομάδα επικοινωνίας της ΕΟΚΕ με σκοπό την έκδοση ανακοίνωσης για την «Ευρώπη 2020» από την οργανωμένη κοινωνία των πολιτών.

Επιτροπή των Περιφερειών

Η εδαφική συνοχή βρίσκεται στο επίκεντρο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και η Επιτροπή των Περιφερειών (ΕτΠ) στηρίζει και συμβάλλει στην εφαρμογή της στρατηγικής αυτής. Γι' αυτόν τον σκοπό, δημιούργησε μια πλατφόρμα παρακολούθησης της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», η οποία αποτελεί μέσο για τη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών της ΕΕ στη διαδικασία χάραξης πολιτικής.

Η πλατφόρμα παρακολούθησης της στρατηγικής «Ευρώπης 2020» στοχεύει στα εξής:

- να ενθαρρύνει τη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών, έτσι ώστε να διασφαλιστεί η καλύτερη εφαρμογή των πολιτικών που συμβάλλουν στη επίτευξη των στόχων της «Ευρώπης 2020»,
- να εξετάζει τη δυναμική της σχέσης μεταξύ της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και της πολιτικής συνοχής,
- να παρακολουθεί τη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών στη διαδικασία υλοποίησης της στρατηγικής,
- να εντοπίζει τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές στην εφαρμογή της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»,
- να προάγει την ανταλλαγή πληροφοριών, εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών.

Η ΕτΠ πρότείνει την εφαρμογή της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» μέσω εδαφικών συμφώνων, δηλαδή μέσω συμφωνιών συνεργασίας μεταξύ τοπικών, περιφερειακών και εθνικών αρχών, έτσι ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι της νέας στρατηγικής διαμέσου συνεργασίας.

Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων

Τα δύο αυτά θεσμικά όργανα έχουν κεντρικό ρόλο στην ανάπτυξη νέων χρηματοδοτικών μέσων για την κάλυψη των επιχειρηματικών αναγκών. Και τα δύο μπορούν να δράσουν υποστηρικτικά σε έναν «ενάρετο κύκλο» επωφελούς χρηματοδότησης για την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα – από επενδύσεις σε πρώιμο στάδιο έως την εισαγωγή στο χρηματιστήριο. Κάτι

τέτοιο μπορεί να επιτευχθεί σε σύμπραξη με πολλές δημόσιες πρωτοβουλίες και σχήματα που λειτουργούν ήδη σε εθνικό επίπεδο.

Η επιτυχία της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» εξαρτάται σε καθοριστικό βαθμό από την ικανότητα των κρατών μελών της ΕΕ:

- να εφαρμόσουν τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις σε εθνικό επίπεδο, ώστε να τονώσουν την ανάπτυξη – π.χ. αυξάνοντας τα ποσοστά απασχόλησης και τις επενδύσεις στην έρευνα, καθώς και
- να συνεργαστούν με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο των επτά εμβληματικών πρωτοβουλιών.

Εθνικές αρχές

Τον Απρίλιο κάθε έτους τα κράτη μέλη της ΕΕ πρέπει να υποβάλλουν δύο εκθέσεις, εξηγώντας τι έπραξαν για την επίτευξη των εθνικών τους στόχων στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

- Τα προγράμματα σταθερότητας/σύγκλισης υποβάλλονται προτού οι κυβερνήσεις εγκρίνουν τον προϋπολογισμό τους για το επόμενο έτος. Το περιεχόμενο των προγραμμάτων αυτών πρέπει να επιτρέπει τη διενέργεια εποικοδομητικών συζητήσεων σχετικά με τα δημόσια οικονομικά και τη δημοσιονομική πολιτική.
- Τα εθνικά μεταρρυθμιστικά προγράμματα υποβάλλονται ταυτόχρονα με τα προγράμματα σταθερότητας/σύγκλισης και περιλαμβάνουν στοιχεία που είναι απαραίτητα για την παρακολούθηση της προόδου στην επίτευξη των εθνικών στόχων για έξυπνη και διατηρήσιμη ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς, σύμφωνα με την «Ευρώπη 2020».
- Παρά τους σημαντικούς δημοσιονομικούς περιορισμούς, οι κυβερνήσεις έχουν την ευθύνη να εξασφαλίσουν τη συνέχιση των επενδύσεων στην ανάπτυξη, π.χ. μέσω της εκπαίδευσης, της έρευνας και της καινοτομίας ή της ενεργειακής αποδοτικότητας.

Και οι δύο εκθέσεις πρέπει να εντάσσονται πλήρως στη διαδικασία κατάρτισης του εθνικού προϋπολογισμού και στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, έναν μηχανισμό μέσω του οποίου επιδιώκεται η βελτίωση του συντονισμού των πολιτικών σε όλη την ΕΕ. Οι τοπικές/περιφερειακές αρχές, οι κοινωνικοί εταίροι και άλλοι ενδιαφερόμενοι παράγοντες πρέπει επίσης να συμμετέχουν καθ' όλη την προετοιμασία, ώστε να εξασφαλιστεί ευρεία συναίνεση για την υλοποίηση των πολιτικών αυτών.

Περιφερειακές και τοπικές αρχές

Ο διάλογος μεταξύ των εθνικών, των περιφερειακών και των τοπικών αρχών θα φέρει τις προτεραιότητες της ΕΕ πιο κοντά στους πολίτες, ενισχύοντας το αίσθημα της ανάληψης ευθύνης που απαιτείται για τη συμμετοχή όλων στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

Σε πολλές χώρες της ΕΕ, οι περιφερειακές και οι τοπικές αρχές είναι αρμόδιες για τομείς πολιτικής που συνδέονται με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020», όπως

η εκπαίδευση και η επαγγελματική κατάρτιση, η επιχειρηματικότητα, η αγορά εργασίας ή οι υποδομές.

Έχει καθοριστική σημασία να γίνει αντιληπτό σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης ότι η στρατηγική «Ευρώπη 2020» πρέπει να εφαρμοστεί αποτελεσματικά σε τοπικό επίπεδο, ώστε να επιτευχθεί μια έξυπνη και διατηρήσιμη ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς, και ότι πρέπει όλοι να δραστηριοποιηθούν για να προχωρήσουν οι αναγκαίες αλλαγές.

Η Επιτροπή των Περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης βοηθά περιφερειακές και τοπικές αρχές να δραστηριοποιηθούν, ειδικότερα στα κράτη μέλη όπου οι αρχές αυτές διαθέτουν εξουσίες σε τομείς σχετικούς με την «Ευρώπη 2020», π.χ., εκπαίδευση, καινοτομία, μεταφορές και κλιματική αλλαγή.

Η Επιτροπή των Περιφερειών δημιούργησε μια πλατφόρμα παρακολούθησης της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρέχει μια ηλεκτρονική πλατφόρμα δικτύωσης με σκοπό να καταστεί δυνατή η συμμετοχή και η συμβολή των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην επίτευξη των στόχων της «Ευρώπης 2020».

2.Δ) ΟΡΙΣΜΟΙ

Δημοσιονομική πολιτική

Στόχος της δημοσιονομικής πολιτικής είναι η ρύθμιση των κρατικών δαπανών και εσόδων. Κατά συνέπεια, τα δύο βασικά της στοιχεία είναι οι δαπάνες και η φορολογία - με τη φορολογία να αποτελεί τη βασική πηγή εσόδων. Η δημοσιονομική πολιτική μπορεί να επηρεάσει τη ζήτηση και το επίπεδο οικονομικής δραστηριότητας, τη διανομή εισοδήματος και τον τρόπο κατανομής των πόρων από την κυβέρνηση.

Η φορολογική πολιτική στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) απαρτίζεται από δύο κλάδους: την άμεση φορολογία, που εξακολουθεί να υπάγεται στην αποκλειστική αρμοδιότητα των κρατών μελών, και την έμμεση φορολογία, που άπτεται της ελεύθερης κυκλοφορίας εμπορευμάτων και της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών. Στο χώρο της άμεσης φορολογίας, τα κράτη μέλη έχουν θεσπίσει μέτρα που επιτρέπουν την αποφυγή της φοροδιαφυγής και της διπλής φορολογίας. Η φορολογική πολιτική μεριμνά ώστε να μη νοθεύεται ο ανταγωνισμός μεταξύ των κρατών μελών στην εσωτερική αγορά από τις διαφορές των φορολογικών συντελεστών και των συστημάτων φορολογίας στο επίπεδο της έμμεσης φορολογίας. Έχουν επίσης θεσπιστεί μέτρα για να είναι δυνατόν να αποφευχθούν οι ζημιογόνες συνέπειες του φορολογικού ανταγωνισμού, στις περιπτώσεις που οι επιχειρήσεις προβαίνουν σε μεταφορές πίστωσης μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΑΜΕΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξαγγέλλει σειρά πρωτοβουλιών με σκοπό την προώθηση του καλύτερου συντονισμού των εθνικών συστημάτων άμεσης φορολογίας στην Ένωση. Στόχος είναι να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση των εθνικών συστημάτων άμεσης φορολογίας με το κοινοτικό δίκαιο και να ληφθεί μέριμνα για την ορθή αλληλεπίδρασή τους. Οι σχετικές πρωτοβουλίες αποβλέπουν στην κατάργηση των διακρίσεων και της διπλής φορολόγησης προς όφελος των ιδιωτών και των επιχειρήσεων, συμβάλλοντας στην καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και τη διατήρηση της φορολογικής βάσης.

Οι κύριοι στόχοι μιας συνεπούς και συντονισμένης φορολογικής προσέγγισης είναι οι εξής:

- κατάργηση των διακρίσεων και της διπλής φορολόγησης,
- πρόληψη της ακούσιας αποφυγής φορολόγησης και της φοροδιαφυγής και
- μείωση του κόστους που επιφέρει η υποχρέωση για συμμόρφωση με τις διατάξεις πολλών φορολογικών συστημάτων.

Παράλληλα με την προαναφερόμενη ανακοίνωση, η Επιτροπή ενέκρινε και δύο άλλες ανακοινώσεις. Η πρώτη αφορά τη διασυνοριακή φορολογική ελάφρυνση λόγω ζημιών και η δεύτερη τους φόρους κατά την έξοδο. Πρόκειται για τα πρώτα δύο απτά παραδείγματα συγκεκριμένων τομέων στους οποίους η συντονισμένη προσέγγιση θα μπορούσε να αποδειχθεί επωφελής.

Ιστορικό

Η κοινοτική νομοθεσία αφήνει στα κράτη μέλη μεγάλο περιθώριο στο σχεδιασμό των συστημάτων άμεσης φορολογίας, ώστε να μπορούν να τα προσαρμόζουν βάσει των εθνικών τους στόχων και αναγκών. Ωστόσο, οι φορολογικές διατάξεις που στηρίζονται αποκλειστικά ή κυρίως στα εθνικά δεδομένα είναι δυνατόν να συνεπάγονται άνιση φορολογική μεταχείριση όταν εφαρμόζονται σε διασυνοριακό πλαίσιο. Ένας φορολογούμενος που δραστηριοποιείται σε διασυνοριακό επίπεδο, είτε ιδιώτης είτε επιχείρηση, μπορεί να υφίσταται διακρίσεις ή διπλή φορολόγηση, όπως επίσης μπορεί να υποβάλλεται σε πρόσθετα έξοδα προκειμένου να συμμορφωθεί σε πολλές διαφορετικές νομοθετικές διατάξεις.

Η αισθητή αύξηση των καταγγελιών που υποβάλλονται τα τελευταία χρόνια από τους φορολογούμενους στα εθνικά δικαστήρια και στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αποδεικνύει σαφώς ότι είναι απαραίτητο να αυξηθεί η συνεργασία και ο συντονισμός μεταξύ των κρατών μελών.

Στόχοι

Η πρωτοβουλία της Επιτροπής συνίσταται στην προώθηση λύσεων στα κοινά προβλήματα που προκύπτουν από την αλληλεπίδραση πολυάριθμων φορολογικών συστημάτων στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς.

Παρουσιάζοντας αυτή την πρωτοβουλία, η Επιτροπή δηλώνει τη θέλησή της να βοηθήσει τα κράτη μέλη να καθορίσουν τις αρχές που θα επιτρέψουν την επεξεργασία συντονισμένων λύσεων και να βελτιώσουν τους πρακτικούς διακανονισμούς της διοικητικής συνεργασίας.

Η πρωτοβουλία της Επιτροπής δεν έχει στόχο να αντικαταστήσει τα εθνικά φορολογικά συστήματα με ένα ενιαίο κοινοτικό σύστημα. Επιδιώκει κυρίως να ενισχύσει τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών και να βελτιώσει το συντονισμό των εθνικών νομοθεσιών τους, ώστε να διασφαλιστεί η ορθή λειτουργία είκοσι επτά διαφορετικών εθνικών συστημάτων στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς.

Εκτός από τους συγκεκριμένους τομείς που εξετάζονται στις δύο ανακοινώσεις που τη συνοδεύουν, η προαναφερόμενη ανακοίνωση καλύπτει και άλλες πτυχές της άμεσης φορολογίας (παρακράτηση στην πηγή, μέτρα κατά της φοροαποφυγής, φόροι κληρονομίας κ.λπ.) για τις οποίες η Επιτροπή εκτιμά ότι απαιτείται συντονισμένη προσέγγιση.

Συντονισμός και εναρμόνιση της φορολογικής βάσης για τη φορολογία επιχειρήσεων

Η πρωτοβουλία για το συντονισμό των φορολογικών συστημάτων συμπληρώνει τις νομοθετικές πρωτοβουλίες της Επιτροπής σε θέματα άμεσης φορολογίας. Η Επιτροπή θεωρεί ότι ο μόνος συστηματικός τρόπος για να αρθούν τα φορολογικά εμπόδια που συνεχώς αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε περισσότερα από ένα κράτη μέλη είναι να θεσπιστεί για τους πολυεθνικούς ομίλους μια κοινή ενοποιημένη βάση φορολογίας επιχειρήσεων για όλες τις δραστηριότητες που αναπτύσσουν στην ΕΕ. Η Επιτροπή ανήγγειλε την πρόθεσή της να παρουσιάσει το 2008 μια συνολική νομοθετική πρόταση με σκοπό να θεσπιστεί μια κοινή ενοποιημένη βάση φορολογίας επιχειρήσεων (ΚΕΒΦΕ). Η ΚΕΒΦΕ θα ισχύει ωστόσο μόνο για τις επιχειρήσεις που θα πληρούν τα προβλεπόμενα κριτήρια και θα υποβάλλουν σχετικό αίτημα. Παραμένει γενικότερα αναγκαίο να εξασφαλιστεί καλύτερος συντονισμός των εθνικών φορολογικών συστημάτων προς όφελος των ιδιωτών και των επιχειρήσεων και να προληφθεί η διάβρωση της φορολογικής βάσης των κρατών μελών.

Πεδία συντονισμού μεταξύ των κρατών μελών

Σε σχέση με την παρούσα ανακοίνωση, η Επιτροπή δημοσίευσε δύο ανακοινώσεις στους συγκεκριμένους τομείς των φόρων κατά την έξοδο και της διασυνοριακής φορολογικής ελάφρυνσης λόγω ζημιών για τις επιχειρήσεις και τους ομίλους.

Φόροι κατά την έξοδο

Ο τομέας των φόρων κατά την έξοδο αφορά ιδίως τους φόρους για τη μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων στη δικαιοδοσία άλλου κράτους μέλους. Στην ανακοίνωση για τους φόρους κατά την έξοδο, που αφορά τη φορολογία των ιδιωτών και τη φορολογία των επιχειρήσεων, η Επιτροπή διατυπώνει

προτάσεις για τον τρόπο με τον οποίο τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να συντονίσουν τη δράση τους ώστε να εξαλείψουν τις διακρίσεις και τη διπλή φορολόγηση.

Διασυνοριακή φορολογική ελάφρυνση λόγω ζημιών

Χωρίς διασυνοριακή φορολογική ελάφρυνση λόγω ζημιών για τις εταιρείες και τους ομίλους, τα κέρδη και οι ζημιές μιας εταιρείας ή ομίλου ενδέχεται να καταναμηθούν σε διάφορες περιοχές δικαιοδοσίας με αποτέλεσμα να περιορίζεται η φορολογική ελάφρυνση των ζημιών μιας εταιρείας ή ενός ομίλου στα κέρδη που επιτεύχθηκαν στο κράτος μέλος στο οποίο πραγματοποιήθηκε η επένδυση. Κατά συνέπεια, ένας όμιλος ή μια εταιρεία διατρέχουν τον κίνδυνο να καταβάλουν φόρους για ποσό το οποίο υπερβαίνει το σύνολο των αποτελεσμάτων τους σε επίπεδο ΕΕ. Η κατάσταση αυτή έχει επίσης ως αποτέλεσμα τη μείωση της ανταγωνιστικότητας. Για όλους αυτούς τους λόγους, η Επιτροπή προτείνει να υπάρξει συντονισμένη προσέγγιση των κρατών μελών στον τομέα αυτό.

Στο πλαίσιο μιας συντονισμένης προσέγγισης της άμεσης φορολογίας των κρατών μελών, η παρούσα ανακοίνωση αφορά το συντονισμό των φορολογικών συστημάτων των κρατών μελών στον τομέα της διασυνοριακής φορολογικής ελάφρυνσης λόγω ζημιών που υφίστανται οι επιχειρήσεις. Στα περισσότερα κράτη μέλη, οι εθνικές ζημιές μπορούν να συμψηφιστούν με άλλα κέρδη που πραγματοποιούνται στο ίδιο κράτος μέλος. Αντίθετα, αυτή η ελάφρυνση γενικά δεν προβλέπεται για ζημιές που προκαλούνται στο εσωτερικό άλλων κρατών μελών. Ελλείψει διασυνοριακής ελάφρυνσης των ζημιών, τα κέρδη και οι ζημιές των επιχειρήσεων και των ομίλων κινδυνεύουν να διαμοιραστούν μεταξύ διαφορετικών δικαιοδοσιών. Με τον τρόπο αυτό, η ελάφρυνση των ζημιών των επιχειρήσεων και των ομίλων περιορίζεται στα κέρδη που πραγματοποιούνται στο κράτος μέλος όπου έχει γίνει η επένδυση. Κατά συνέπεια, οι επιχειρήσεις και οι όμιλοι κινδυνεύουν να καταβάλουν φόρους για ποσό που υπερβαίνει τα πραγματικά τους αποτελέσματα στην κλίμακα της ΕΕ. Το κενό αυτό στις νομοθεσίες των κρατών μελών αποτελεί εμπόδιο στην διεύρυνση σε άλλες αγορές και έχει κατά συνέπεια αρνητικό αντίκτυπο στη διεθνή ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων.

Στόχοι

Η Επιτροπή πρόκειται να προτείνει μια συντονισμένη προσέγγιση των κρατών μελών που θα επέτρεπε την υιοθέτηση ενός ελάχιστου κανόνα για την ελάφρυνση των διασυνοριακών ζημιών. Η παρούσα ανακοίνωση προτείνει τους τρόπους κατά τους οποίους τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέπουν τη διασυνοριακή ελάφρυνση λόγω ζημιών που πραγματοποιούνται: στο πλαίσιο μιας εταιρείας (δηλαδή των ζημιών ενός υποκαταστήματος ή μιας «μόνιμης εγκατάστασης» που βρίσκεται σε άλλο κράτος), στο πλαίσιο ομίλου εταιρειών (δηλαδή των ζημιών μέλους ενός ομίλου σε άλλο κράτος μέλος).

Ζημιές στο εσωτερικό μιας επιχείρησης

Η ελάφρυνση λόγω ζημιών που προκύπτουν από δραστηριότητες στην ημεδαπή στο πλαίσιο μίας μόνο εταιρείας παρέχεται σε όλα τα κράτη μέλη. Από τη στιγμή που μια επιχείρηση είναι εγκατεστημένη σε άλλο κράτος μέλος μέσω μόνιμης εγκατάστασης, ο ενδεχόμενος συνυπολογισμός της ζημίας αυτής της μόνιμης εγκατάστασης στο επίπεδο της εταιρικής έδρας εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη μέθοδο που έχει επιλεγεί για την κατάργηση της διπλής φορολογίας στις συμφωνίες περί διπλής φορολογίας που έχουν συναφθεί μεταξύ των ενδιαφερόμενων κρατών μελών.

Η μέθοδος φορολογικής πίστωσης (που εφαρμόζεται από τα 12 εκ των 27 κρατών μελών) κατά τον καθορισμό του παγκοσμίως παραχθέντος εισοδήματος της εταιρείας λαμβάνει υπόψη όλες οι ζημίες στο κράτος όπου εδρεύει η επιχείρηση. Με τη μέθοδο της φοροαπαλλαγής, το αλλοδαπό εισόδημα που φορολογείται στη χώρα προέλευσης απαλλάσσεται εν γένει από τη φορολογική βάση της εταιρικής έδρας: χωρίς έκπτωση των ζημιών στο επίπεδο της εταιρικής έδρας (εφαρμόζεται από 9 κράτη μέλη εκ του συνόλου των 27), με (προσωρινή) έκπτωση των ζημιών των μόνιμων εγκαταστάσεων που βρίσκονται σε ένα άλλο κράτος μέλος (εφαρμόζεται από πέντε κράτη μέλη).

Η Επιτροπή ενθαρρύνει ιδιαίτερα τα κράτη μέλη, που δεν επιτρέπουν να λαμβάνονται υπόψη οι ζημίες μόνιμων εγκαταστάσεων σε άλλα κράτη μέλη, να επανεξετάσουν τα φορολογικά τους συστήματα ώστε να προαχθεί η ελευθερία εγκατάστασης που προβλέπεται από τη συνθήκη ΕΚ.

Ζημίες στο εσωτερικό ομίλου εταιρειών σε εθνικό επίπεδο

Δεδομένου ότι στο εσωτερικό ομίλου εταιρειών αλλά σε καταστάσεις καθαρά εθνικές, οι ζημίες δεν λαμβάνονται αυτόματα υπόψη, 19 κράτη μέλη διαθέτουν ένα εθνικό σύστημα φορολόγησης των ομίλων ώστε να τους αντιμετωπίζουν ως ενιαία οικονομική οντότητα. Αντίθετα, οκτώ κράτη μέλη δεν προβλέπουν παρόμοιο σύστημα. Σε εθνικό επίπεδο, υφίστανται τρία διαφορετικά συστήματα στο θέμα της φορολόγησης ομίλων: ένα σύστημα «μεταβίβασης των ζημιών εντός του ομίλου» (επτά κράτη μέλη), ένα σύστημα «σώρευσης» των φορολογικών αποτελεσμάτων του ομίλου που συνεπάγεται την ενοποίηση όλων των επιμέρους φορολογικών αποτελεσμάτων (δηλαδή των κερδών και των ζημιών) (11 κράτη μέλη), μια πλήρη φορολογική ενοποίηση. Τα αποτελέσματα του ομίλου καθορίζονται με βάση έναν μόνο λογαριασμό κερδών και ζημιών (ένα κράτος μέλος).

Διασυνοριακή ελάφρυνση των ζημιών στο εσωτερικό ενός ομίλου εταιρειών

Μεταξύ των 19 κρατών-μελών με εθνικό σύστημα, 4 μόνο εφαρμόζουν σύστημα το οποίο επεκτείνει το συνυπολογισμό των ζημιών σε διασυνοριακές καταστάσεις. Στην απόφαση «Marks & Spencer», το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο κλήθηκε να αποφανθεί για το ζήτημα της λήψης υπόψη των ζημιών που υφίσταται μια θυγατρική εγκατεστημένη σε άλλο κράτος μέλος. Η Επιτροπή περιγράφει τρεις πιθανές εναλλακτικές λύσεις που θα μπορούσαν να εξασφαλίσουν ένα ελάχιστο επίπεδο διασυνοριακής ελάφρυνσης των ζημιών. Στην πράξη, εντούτοις, μόνο οι δύο τελευταίες φαίνεται να είναι πιθανότερο να

επιλεγούν: μια «μεταβίβαση των ζημιών εντός του ομίλου», πράγμα που συνεπάγεται οριστική μεταβίβαση των ζημιών ή των κερδών χωρίς ανάκτηση και χωρίς να ληφθούν υπόψη τα μελλοντικά κέρδη, τη μέθοδο της «έκπτωσης/επανένταξης» που μεταφράζεται σε προσωρινή μεταφορά της ζημίας. Οι ζημίες μιας ευρισκόμενης σε άλλο κράτος μέλος θυγατρικής που έχουν εκπέσει από τα αποτελέσματα της μητρικής εταιρείας ανακτώνται σε μεταγενέστερο στάδιο, όταν η θυγατρική καταστεί εκ νέου κερδοφόρα, ένα «σύστημα ενοποιημένων κερδών» που οδήγησε σε τρέχουσα φορολόγηση των αποτελεσμάτων της θυγατρικής. Τα κέρδη και οι ζημίες που πραγματοποιούνται σε ένα συγκεκριμένο φορολογικό έτος από ορισμένα ή όλα τα μέλη του ομίλου λαμβάνονται υπόψη κατά τη διάρκεια συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος στο επίπεδο της μητρικής εταιρείας. Το σύστημα αυτό επινοήθηκε για να συμπεριληφθούν ορισμένες θυγατρικές που επιλέγονται (επιλεκτικό καθεστώς) ή και το σύνολο των θυγατρικών ενός ομίλου (συνολικό καθεστώς).

Συμπεράσματα της Επιτροπής

Η Επιτροπή ενθαρρύνει τα κράτη μέλη: να επανεξετάσουν τα φορολογικά τους συστήματα για να επιτρέψουν τη φορολογική ελάφρυνση λόγω ζημιών εντός μιας εταιρείας στο πλαίσιο διασυννοριακών καταστάσεων, ώστε να προαχθεί η ελευθερία εγκατάστασης που προβλέπεται από το κοινοτικό δίκαιο, να εισαγάγουν και να εφαρμόσουν εθνικά φορολογικά συστήματα για την ελάφρυνση των ζημιών στους ομίλους επιχειρήσεων που να διασφαλίζουν ισοδύναμη μεταχείριση με εκείνη που υφίσταται για την αντιστάθμιση των ζημιών σε μια μεμονωμένη εταιρεία, να αυξήσουν τη δυνατότητα διασυννοριακής αντιστάθμισης των ζημιών για τους ομίλους επιχειρήσεων.

ΕΜΜΕΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ

Ο φόρος εισφοράς είναι ένας έμμεσος φόρος ο οποίος παρακωλύει την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων. Η παρούσα οδηγία αναγνωρίζει ότι η βέλτιστη λύση θα ήταν η κατάργηση του φόρου αυτού διότι τον θεωρεί επιζήμιο για την επιχειρηματική ανάπτυξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ). Ωστόσο, ορισμένα κράτη μέλη δεν αποδέχονται τις απώλειες εισοδήματος οι οποίες θα προέκυπταν από την άμεση εφαρμογή ενός τέτοιου μέτρου. Συνεπώς, όσα κράτη μέλη επέβαλαν τον φόρο την 1η Ιανουαρίου 2006 μπορούν να εξακολουθήσουν να το πράττουν υπό αυστηρούς όρους.

Φόροι και φορολογούμενες εταιρείες

Η παρούσα οδηγία στοχεύει στη ρύθμιση της έμμεσης φορολόγησης επί: των εταιρικών εισφορών (κεφαλαιουχικές εταιρείες), των πράξεων αναδιάρθρωσης κεφαλαιουχικών εταιρειών, της έκδοσης τίτλων και ομολόγων. Η οδηγία εφαρμόζεται σε εταιρείες: ανώνυμες, ετερόρρυθμες κατά μετοχές, ιδιωτικές εταιρείες περιορισμένης ευθύνης. Εφαρμόζεται επίσης σε κάθε εταιρεία, επιχείρηση, ένωση προσώπων ή νομικό πρόσωπο: των οποίων τα μερίδια δύνανται να αποτελέσουν αντικείμενο διαπραγμάτευσης στο χρηματιστήριο, των οποίων τα μέλη έχουν το δικαίωμα να εκχωρούν ελεύθερα τα εταιρικά τους μερίδια και δεν ευθύνονται για τα χρέη της εταιρείας παρά μόνο κατά το

μέτρο της εισφοράς τους, και σε κάθε άλλη εταιρεία, επιχείρηση, ένωση προσώπων ή νομικό πρόσωπο που επιδιώκει κερδοσκοπικούς σκοπούς.

Ως εισφορές κεφαλαίου νοούνται: η σύσταση κεφαλαιουχικής εταιρείας ή η μετατροπή σε κεφαλαιουχική εταιρεία μιας εταιρείας, η αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου δι' εισφορών σε είδος ή δια της κεφαλαιοποίησης κερδών ή αποθεματικών, η αύξηση της εταιρικής περιουσίας επ' ανταλλάγματι δικαιωμάτων της ίδιας φύσεως προς εκείνα των εταίρων ή δια παροχών οι οποίες έχουν ως αντιπαροχή μεταβολή των εταιρικών δικαιωμάτων, η μεταφορά από τρίτη χώρα σε κράτος μέλος της πραγματικής έδρας ή της καταστατικής έδρας μιας κεφαλαιουχικής εταιρείας, τα δάνεια που συνάπτονται, εφόσον ο πιστωτής έχει δικαίωμα επί ενός ποσοστού των εταιρικών κερδών ή εάν αυτά είναι εγγυημένα από έναν εταίρο. Ως πράξεις αναδιάρθρωσης νοούνται: οι συγχωνεύσεις που πραγματοποιούνται με εισφορά περιουσιακών στοιχείων, οι συγχωνεύσεις που πραγματοποιούνται με ανταλλαγή μεριδίων.

Απαγόρευση επιβολής έμμεσων φόρων επί των συγκεντρώσεων κεφαλαίων. Τα κράτη μέλη δεν επιτρέπεται να επιβάλλουν έμμεσους φόρους επί των συγκεντρώσεων κεφαλαίων στις κεφαλαιουχικές εταιρείες. Η εν λόγω απαγόρευση αφορά τις ακόλουθες πράξεις: εισφορές κεφαλαίου, δάνεια ή παροχή υπηρεσιών ως μέρος των εισφορών κεφαλαίου, καταχώριση ή άλλη διατύπωση που απαιτείται πριν από την έναρξη δραστηριοτήτων, λόγω της νομικής μορφής της εταιρείας, μεταβολή της συστατικής πράξης της εταιρείας, ιδίως εάν αυτή συνεπάγεται τη μετατροπή μιας κεφαλαιουχικής εταιρείας σε κεφαλαιουχική εταιρεία άλλου τύπου, τη μεταφορά από ένα κράτος μέλος σε άλλο της πραγματικής ή της καταστατικής έδρας μιας κεφαλαιουχικής εταιρείας, τη μεταβολή του εταιρικού σκοπού ή την παράταση της διάρκειας μιας κεφαλαιουχικής εταιρείας, πράξεις αναδιάρθρωσης. Επίσης, απαγορεύεται πλήρως η επιβολή έμμεσων φόρων στην έκδοση ορισμένων τίτλων και ομολογιών. Ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλλουν ορισμένους φόρους μεταβίβασης, φόρους οι οποίοι έχουν ανταποδοτικό χαρακτήρα και φόρο προστιθεμένης αξίας (ΦΠΑ).

Παρεκκλίσεις

Για τα κράτη μέλη που την 1η Ιανουαρίου 2006 επέβαλαν φόρο εισφοράς ισχύουν ειδικές διατάξεις. Τα εν λόγω κράτη μέλη μπορούν να εξακολουθήσουν να επιβάλλουν τον φόρο, για τον οποίο πρέπει να εφαρμόζεται ενιαίος συντελεστής που δεν υπερβαίνει το 1 %, όμως ο φόρος μπορεί να επιβάλλεται μόνο σε εισφορές κεφαλαίου. Αυτό σημαίνει ότι ο φόρος εισφοράς δεν μπορεί να επιβάλλεται σε άλλες πράξεις, όπως στις πράξεις αναδιάρθρωσης. Ο φόρος εισφοράς μπορεί να επιβάλλεται μόνο από το κράτος μέλος στο οποίο βρίσκεται η πραγματική έδρα μιας κεφαλαιουχικής εταιρείας κατά τη στιγμή που πραγματοποιείται η εισφορά. Ο φόρος εισφοράς, εφόσον υφίσταται, επιβάλλεται άπαξ, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η συμμόρφωση με τις αρχές που διέπουν την εσωτερική αγορά. Είναι δυνατό να παραχωρηθούν απαλλαγές σε ορισμένες κεφαλαιουχικές εταιρείες οι οποίες παρέχουν υπηρεσίες κοινής ωφελείας ή επιδιώκουν αποκλειστικά πολιτιστικούς ή κοινωνικούς σκοπούς. Στο πλαίσιο της διαδικασίας

παρέκκλισης, μπορούν να χορηγηθούν παρεκκλίσεις υπό μορφή απαλλαγών ή μειώσεων των συντελεστών του φόρου εισφοράς, για λόγους δικαιοσύνης ή για κοινωνικούς λόγους ή για να μπορέσει ένα κράτος μέλος να αντιμετωπίσει ειδικές καταστάσεις.

ΑΕΠ

Το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ή ΑΕΠ) (αγγλ. Gross Domestic Product - GDP) είναι το σύνολο όλων των προϊόντων και αγαθών που παράγει μια οικονομία, εκφρασμένο σε χρηματικές μονάδες. Με άλλα λόγια είναι η συνολική αξία όλων των τελικών αγαθών (υλικών και αυλών) που παρήχθησαν εντός μιας χώρας σε διάστημα ενός έτους, ακόμα και αν μέρος αυτού παρήχθη από παραγωγικές μονάδες που ανήκουν σε κατοίκους του εξωτερικού.

Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν - Α.Ε.Π. (ή Gross National Product - GNP) είναι το Προϊόν ή Εισόδημα που αποκτούν οι κάτοικοι μιας χώρας, όποια και αν είναι αυτή. Με άλλα λόγια είναι η συνολική αξία όλων των τελικών αγαθών (υλικών και αυλών) που αποκτούν οι κάτοικοι μιας χώρας σε διάστημα ενός έτους. Διαφέρει από το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν κατά το ότι συμπεριλαμβάνει και το Εισόδημα που απέκτησαν οι κάτοικοι μιας χώρας στο εξωτερικό.

Το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν εκφράζεται μαθηματικά ως εξής:

$$GDP = C + I + G + NX$$

όπου: (C) κατανάλωση, (I) επένδυση, (G) δημόσιες δαπάνες για την αγορά αγαθών και υπηρεσιών και (NX) καθαρές εξαγωγές μείον τις εισαγωγές.

Κατανάλωση (consumption) είναι η δαπάνη που πραγματοποιούν τα νοικοκυριά για την αγορά αγαθών και υπηρεσιών, δηλαδή η συνολική τους κατανάλωση. Επένδυση (investment) είναι η δαπάνη για την αγορά κεφαλαιουχικού εξοπλισμού, αποθεμάτων και κτιρίων, συμπεριλαμβανόμενης και της δαπάνης για την αγορά νέων κατοικιών. Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται και έξοδα αγοράς άυλων αγαθών, όπως τα έξοδα έρευνας και ανάπτυξης. Δημόσιες δαπάνες (government expenses) είναι οι δαπάνες για την αγορά αγαθών και υπηρεσιών τις οποίες πραγματοποιούν η τοπική αυτοδιοίκηση, οι κυβερνήσεις των πολιτειών και η ομοσπονδιακή κυβέρνηση π.χ. αγορά υποβρυχίου για το ναυτικό. Καθαρές εξαγωγές (net exports) είναι η δαπάνη για την αγορά αγαθών και υπηρεσιών που παράγονται στην εγχώρια οικονομία και αγοράζονται από αλλοδαπούς (εξαγωγές). Εισαγωγές (Imports) Είναι το κόστος οποιωνδήποτε αγαθών ή υπηρεσιών όπου ως χώρα κατασκευής δεν είναι η χώρα στην οποία υπολογίζετε το Α.Ε.Π.. Αποπληθωριστής του ΑΕΠ ή Δείκτης Τιμών του ΑΕΠ : αριθμοδείκτης που μετρά τις μεταβολές όλων των τιμών των αγαθών και υπηρεσιών που παράγονται σε μια οικονομία, δηλαδή του ΑΕΠ. Ισούται με το λόγο του ονομαστικού ΑΕΠ στο έτος βάσης προς το ονομαστικό ΑΕΠ στο έτος που έχει επιλεγεί ως βάση επί εκατό. Μέτρηση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος: Υπάρχουν τρεις τρόποι μέτρησης του Α.Ε.Π. : 1. Η μέθοδος της δαπάνης 2. Μέθοδος αμοιβής συντελεστών και 3. Μέθοδος προστιθέμενης αξίας.

ΕΛΛΕΙΜΜΑ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Το δημόσιο έλλειμμα είναι το ποσό κατά το οποίο τα έξοδα της κυβέρνησης υπερβαίνουν τα έσοδα κατά τη διάρκεια ενός έτους. Γίνεται διάκριση σε έλλειμμα κεντρικής κυβέρνησης και έλλειμμα γενικής κυβέρνησης, ανάλογα ποιοι ακριβώς τομείς του δημοσίου περιλαμβάνονται. Ο τομέας της γενικής κυβέρνησης περιλαμβάνει τους υποτομείς: κεντρική διοίκηση, τοπική αυτοδιοίκηση και οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης, εξαιρουμένων των εμπορικών πράξεων, όπως ορίζονται στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Ολοκληρωμένων Οικονομικών Λογαριασμών (ΕΣΟΛ). Η εξαίρεση των εμπορικών πράξεων σημαίνει ότι ο τομέας της γενικής κυβέρνησης περιλαμβάνει μόνο τα θεσμικά όργανα, τα οποία ως κύριο καθήκον έχουν την παραγωγή μη εμπορικών υπηρεσιών. Επίσης γίνεται η διάκριση σε πρωτογενές έλλειμμα και συνολικό έλλειμμα. Το πρωτογενές δεν περιλαμβάνει τους τόκους για την εξυπηρέτηση του χρέους.

Όλα τα κράτη είναι καταρχήν δυνατό να έχουν για οσοδήποτε μακρά και παρατεταμένα χρονικά διαστήματα δημοσιονομικό έλλειμμα στον προϋπολογισμό τους. Αρκεί να τηρούνται συγκεκριμένα ποσοτικά όρια για το έλλειμμα^[2]. Το γεγονός αυτό αποτυπώνεται με γλαφυρό τρόπο στη βασική μακροοικονομική ταυτότητα, η οποία δίνεται εδώ χωρίς απόδειξη σε απλοποιημένη μορφή για την περίπτωση μιας κλειστής οικονομίας:

$$S - I = G - T,$$

ή

$$S = (G - T) + I,$$

όπου S είναι η συνολική ιδιωτική αποταμίευση κατά τη διάρκεια της χρήσης, δηλαδή η καθαρή αύξηση των καταθέσεων των ατόμων στις τράπεζες από αποταμιεύσεις του ετήσιου εισοδήματός τους,

I είναι οι συνολικές επενδύσεις των ιδιωτικών επιχειρήσεων κατά τη διάρκεια της χρήσης, οι οποίες χρηματοδοτούνται με δάνεια που δίνουν οι τράπεζες στις επιχειρήσεις (μέσω της ρευστότητας που αποκτούν οι τράπεζες από τις αποταμιεύσεις των ατόμων) καθώς και με αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου,

G είναι η συνολική ετήσια κρατική δαπάνη,

T είναι τα συνολικά ετήσια φορολογικά έσοδα.

Το δεξί μέλος, $G - T$, είναι το έλλειμμα του κρατικού προϋπολογισμού. Αυτό χρηματοδοτείται με δάνεια που δίνουν οι τράπεζες (πάλι έμμεσα μέσω της επιπλέον ρευστότητας που αποκτούν οι τράπεζες από τις αποταμιεύσεις των ατόμων) και άλλοι θεσμικοί επενδυτές αλλά και ιδιώτες προς το κράτος και τα οποία έχουν τη μορφή ομολόγων που εκδίδει το κράτος. Αυτό που έχει σημασία εδώ είναι ότι το έλλειμμα είναι διαφορετικό από μηδέν (δαπάνες κράτους μεγαλύτερες από έσοδα) και ότι σε μια κλειστή οικονομία αυτό χρηματοδοτείται, σε τελική ανάλυση, από την εγχώρια ιδιωτική αποταμίευση.

Η βασική μακροοικονομική ταυτότητα αποτυπώνει το γεγονός ότι η συνολική ετήσια αποταμίευση S κατανέμεται σε χρηματοδότηση προς το κράτος ($G - T$) και χρηματοδότηση προς τις επιχειρήσεις I , ή ισοδύναμα οι ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί θεσμοί και τα άτομα επιλέγουν να έχουν στα χαρτοφυλάκια τους κατά ένα μέρος κρατικά ομόλογα (κρατικό χρέος) και κατά ένα μέρος μετοχές και χρέος επιχειρήσεων. Το ισοζύγιο αυτό γίνεται ελαφρά πιο πολύπλοκο αν υπάρχει και εξωτερικό εμπόριο καθώς και διεθνής κίνηση χρηματικών κεφαλαίων, δηλαδή σε μια ανοιχτή οικονομία, όπως για παράδειγμα είναι και η ελληνική. Αλλά τα βασικά μέχρι εδώ καταρχήν ισχύουν. Προκύπτει επιπλέον ότι το έλλειμμα του εξωτερικού εμπορίου συνδέεται άμεσα με το κρατικό έλλειμμα, δηλαδή αύξηση του ενός οδηγεί με μαθηματική ακρίβεια σε αύξηση του άλλου. Ταυτόχρονα η διεθνής κίνηση κεφαλαίων επιτρέπει επιπλέον χρηματοδότηση, τόσο του τομέα των επιχειρήσεων όσο και του κράτους, πέρα της εγχώριας χρηματοδότησης.

Σύμφωνα με τον ορισμό του κύριου Άγγελου Α. Αντζουλάτου στο βιβλίο 'Κυβερνήσεις Χρηματαγορές και Μακροοικονομία. Πλοήγηση στον κόσμο της οικονομίας και των αγορών' :

ΚΥΚΛΙΚΟ ΚΑΙ ΔΟΜΙΚΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ/ΠΛΕΟΝΑΣΜΑ

Η πρώτη διάκριση, σε κυκλικό και δομικό έλλειμμα/πλεόνασμα, αναδεικνύει την επί του προϋπολογισμού επίδραση του οικονομικού κύκλου. Ως αποτέλεσμα, διαχωρίζει τις βραχυπρόθεσμες επιδράσεις, οι οποίες συνήθως δεν αποτελούν πηγή προβληματισμού, από τις μακροπρόθεσμες τάσεις, οι οποίες αποτελούν πηγή των προαναφερθεισών παρενεργειών.

$$\begin{array}{l} \text{(έλλειμμα/πλεόνασμα} \\ \text{του} \\ \text{προϋπολογισμού)} \end{array} = \begin{array}{l} \text{Κυκλικό} \\ \text{έλλειμμα/πλεόνασμα} \end{array} + \begin{array}{l} \text{(δομικό} \\ \text{έλλειμμα/πλεόνασμα)} \end{array}$$

Το κυκλικό έλλειμμα/πλεόνασμα περιλαμβάνει τα έσοδα και τις δαπάνες του προϋπολογισμού, τα οποία μεταβάλλονται κατά την διάρκεια του οικονομικού κύκλου. Κυκλικό έλλειμμα υπάρχει όταν τα εν λόγω έσοδα υπολείπονται των δαπανών όπως συμβαίνει σε περιόδους υφέσεως ή βραδείας αναπτύξεως, όπου μειώνονται τα φορολογικά έσοδα, TA μειώνεται, και αυξάνονται οι μεταβιβάσεις για επιδόματα και άλλους κοινωνικούς στόχους, TR αυξάνεται. Αντιθέτως, κυκλικό πλεόνασμα υπάρχει όταν τα εν λόγω έσοδα υπερτερούν των δαπανών, όπως συμβαίνει σε περιόδους ταχείας οικονομικής αναπτύξεως όπου αυξάνονται τα φορολογικά έσοδα, TA αυξάνεται και μειώνονται οι μεταβιβάσεις TR μειώνεται.

(TA =Φόροι-Δημόσια Κατανάλωση, TR =μεταβιβάσεις στον Ιδιωτικό Τομέα)

Κατά αναλογία, το δομικό έλλειμμα/πλεόνασμα, περιλαμβάνει τα έσοδα και τις δαπάνες που δεν μεταβάλλονται κατά την διάρκεια του κύκλου. Εάν τα έσοδα υπολείπονται των δαπανών υπάρχει δομικό έλλειμμα. Στην αντίθετη περίπτωση υπάρχει δομικό πλεόνασμα.

ΠΡΩΤΟΓΕΝΕΣ ΕΛΛΕΙΜΜΑ/ΠΛΕΟΝΑΣΜΑ ΚΑΙ ΤΟΚΟΙ

Η δεύτερη διάκριση των συνιστωσών του προϋπολογισμού, σε πρωτογενές έλλειμμα/πλεόνασμα και σε τόκους για την εξυπηρέτηση του υπάρχοντος χρέους, αναδεικνύει, ανάμεσα σε άλλα θέματα, και τον κίνδυνο μία χώρα να πέσει στην παγίδα του υψηλού χρέους: οι τόκοι για την εξυπηρέτηση του υψηλού χρέους να δημιουργούν ελλείμματα, τα οποία αυξάνουν έτι περαιτέρω το χρέος, τους τόκους, το έλλειμμα, κ.ο.κ..

$$\begin{array}{l} \text{(Προϋπολογισμός} \\ \text{Ελλειμμα/Πλεόνασμα)} \end{array} = \begin{array}{l} \text{(Πρωτογενές} \\ \text{Ελλειμμα/Πλεόνασμα)} \end{array} + \begin{array}{l} \text{(Τόκοι)} \end{array}$$

Αναλυτικότερα:

$$\begin{array}{l} \text{(Προϋπολογισμός)} \end{array} = \begin{array}{l} \text{(Φόροι)} \end{array} - \begin{array}{l} \text{(Δημόσια} \\ \text{Καταλάνωση)} \end{array} - \begin{array}{l} \text{(Μεταβιβάσεις} \\ \text{στον Ιδιωτικό} \\ \text{Τομέα)} \end{array} - \begin{array}{l} \text{(Τόκοι)} \end{array}$$

Αλγεβρικά:

$$SG=TA-G-TR-INT$$

$$(TA-G-TR)=\text{Πρωτογενές Έλλειμμα/Πλεόνασμα}$$

Το πρωτογενές έλλειμμα/πλεόνασμα αποτελεί καλύτερη ένδειξη για τη δημοσιονομική διαχείριση μίας κυβερνήσεως από ό,τι το συνολικό. Και τούτο, διότι περιλαμβάνει εισοδήματα και δαπάνες τα οποία σε σημαντικό βαθμό αφορούν τη δική της διακυβέρνηση. Εν αντιθέσει, οι τόκοι αντανakλούν εν πολλοίς τις αποφάσεις των προηγούμενων κυβερνήσεων. Θεωρήστε μία κυβέρνηση η οποία κληρονόμησε από τις προηγούμενες ένα μεγάλο χρέος. Επειδή υπάρχει συνέχεια στο κράτος, η εν λόγω κυβέρνηση δεν μπορεί να αποποιηθεί το χρέος με την δικαιολογία ότι το δημιούργησαν οι προηγούμενες. Οφείλει να το εξυπηρετήσει.

Η ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΡΕΟΥΣ

Τα ελλείμματα του προϋπολογισμού αυξάνουν το δημόσιο χρέος, τα πλεονάσματα το μειώνουν. Συγκεκριμένα:

$$\begin{array}{l} \text{(Χρέος της} \\ \text{Κυβερνήσεως} \\ \text{στο τέλος του} \\ \text{έτους } t) \end{array} = \begin{array}{l} \text{(Χρέος της} \\ \text{Κυβερνήσεως} \\ \text{στο τέλος του} \\ \text{έτους } t-1) \end{array} + \begin{array}{l} \text{(Ελλειμμα του} \\ \text{έτους } t) \end{array} \\ \text{(Προσθήκη} \\ \text{στην} \\ \text{βιβλιογραφική} \\ \text{αναφορά)} \end{array} \quad \begin{array}{l} \text{+} \\ \text{+} \\ \text{-} \end{array} \begin{array}{l} \text{(Ελλειμμα του} \\ \text{έτους } t) \\ \text{(Πλεόνασμα} \\ \text{του έτους } t) \end{array}$$

3. ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

Για την διευκόλυνση παραθέτουμε τις χώρες με τα συντομόλεκτά τους:

BE	ΒΕΛΓΙΟ
DE	ΓΕΡΜΑΝΙΑ
IE	ΙΡΛΑΝΔΙΑ
EL	ΕΛΛΑΔΑ
ES	ΙΣΠΑΝΙΑ
FR	ΓΑΛΛΙΑ
IT	ΙΤΑΛΙΑ
NL	ΟΛΛΑΝΔΙΑ
AT	ΑΥΣΤΡΙΑ
PT	ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ
FI	ΦΙΛΑΝΔΙΑ

3.Α) ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΕΙΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ CAB

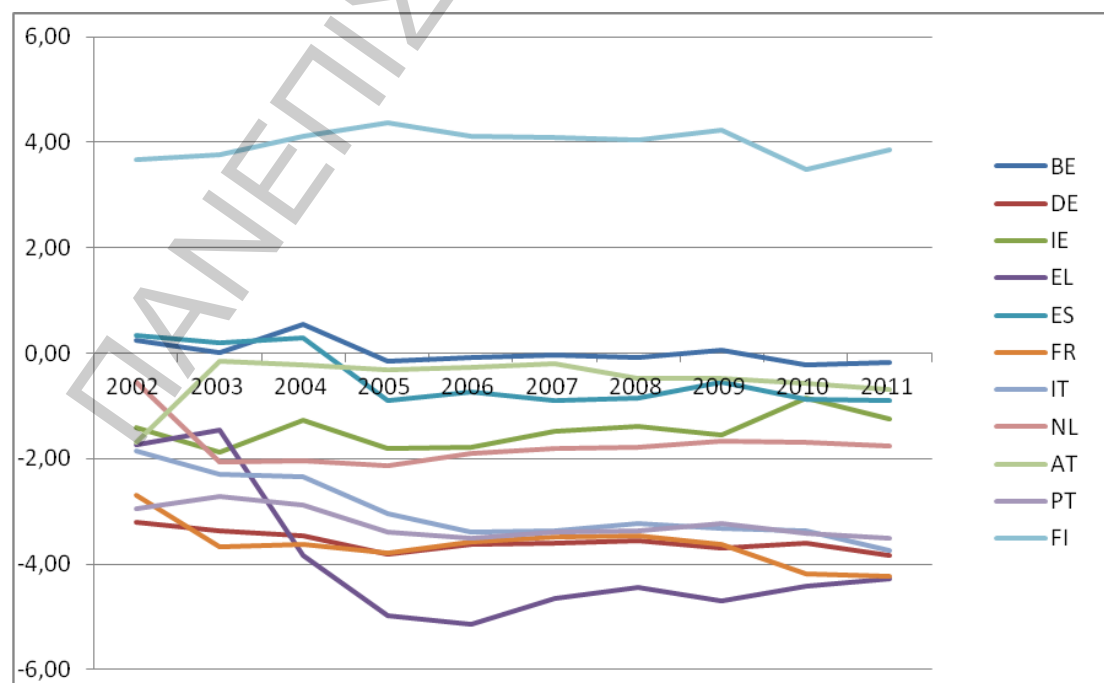
Ξεκινώντας θα μελετήσουμε τα στοιχεία που αφορούν τις αναθεωρήσεις στα στοιχεία του κυκλικά αναπροσαρμοζόμενου ισοζυγίου προϋπολογισμού ανά έτος με τις αντίστοιχες αναθεωρήσεις.

Εδώ πρέπει να τονίσουμε ότι μας ενδιαφέρει ο διαχωρισμός σε δύο εποχές. Εκείνη προ 2007 και μετά την κρίση.

2002-2006

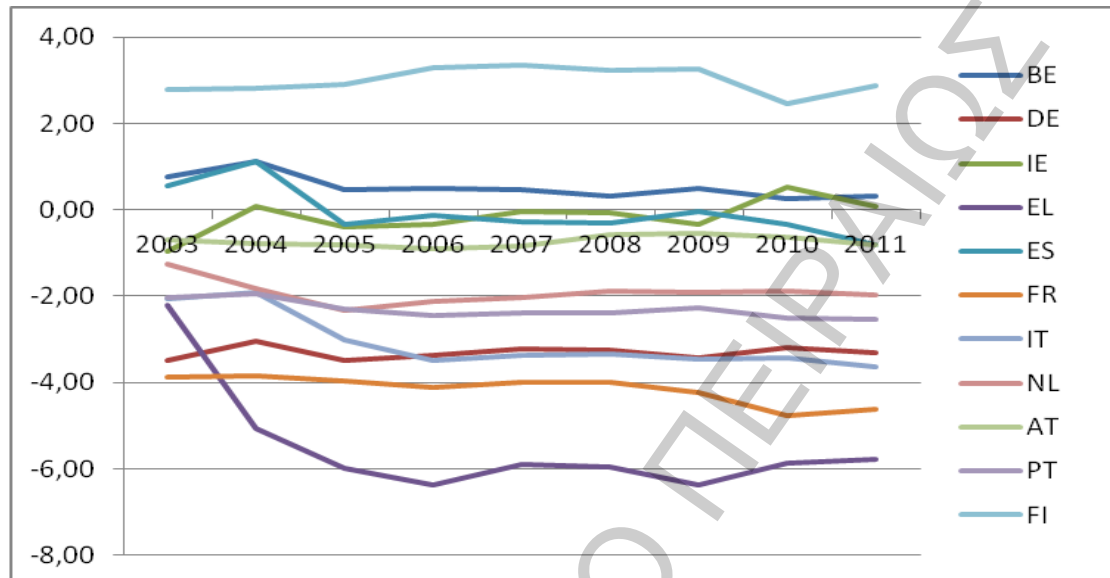
Θα ξεκινήσουμε οπότε με τα στοιχεία από 2002-2006 τα οποία και παραθέτουμε:

2002

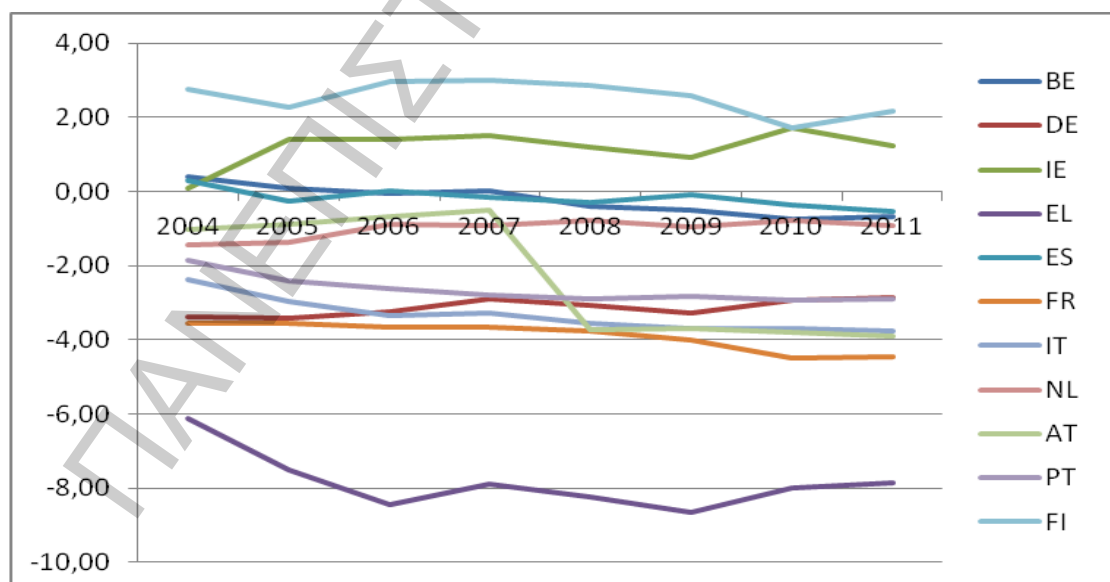
Παρατηρούμε ότι κατά τις αναθεωρήσεις των στοιχείων του 2002 στην περίπτωση της Ελλάδας είχαμε σημαντικές αποκλίσεις. Ενώ αρχικά το 2002 υπολογίστηκε ένα έλλειμμα προϋπολογισμού της τάξης του 1,73% στις αναθεωρήσεις μετά το 2005 φαίνεται να ξεπερνάει το 4%.

2003

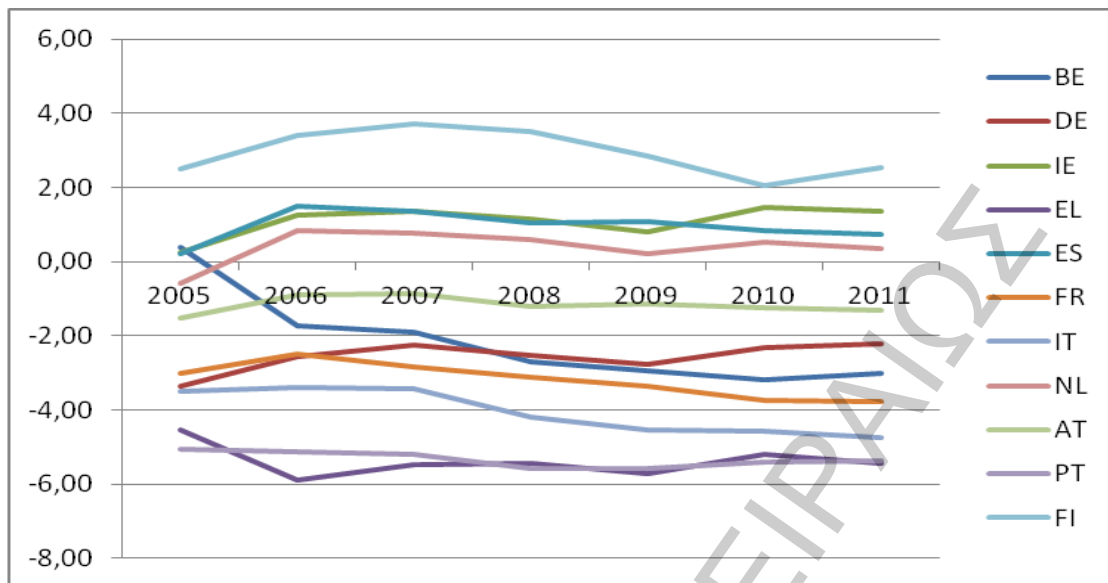
Παρατηρούμε εδώ ότι οι αναθεωρήσεις των στοιχείων του έτους 2003 για την Ελλάδα εκτίναξαν το έλλειμμα προϋπολογισμού από ένα ποσοστό της τάξης του 2,2% πάνω από 6%.

2004

Και στην περίπτωση των στοιχείων του 2004 για την Ελλάδα παρατηρείται αύξηση του ελλείματος που προκύπτει μετά από τις αναθεωρήσεις των στοιχείων.

2005

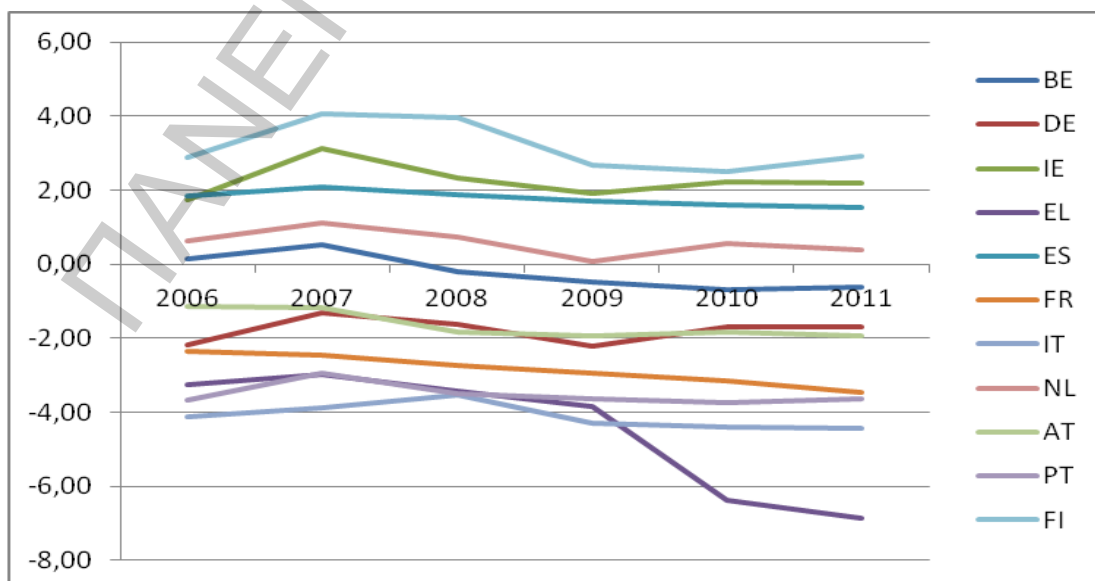

Σε αντίθεση με της αναθεωρήσεις των στοιχείων των προηγούμενων ετών, εκείνες του 2005 για την Ελλάδα δεν παρουσιάζουν μεγάλες διακυμάνσεις.

Στην περίπτωση όμως του Βελγίου έχουμε έναν ισοσκελισμένο ισολογισμό που μετά τις αναθεωρήσεις των στοιχείων καταλήγει το 2011 σε έλλειμμα της τάξης του 2,99%.

Εδώ πρέπει να τονίσουμε την μεταρρύθμιση που επήλθε στο Σύμφωνο Σταθερότητας και ανάπτυξης κατά το έτος 2005. Φαίνεται να επηρεάζει σημαντικά αυτό το προληπτικό σκέλος της μεταρρύθμισης ακόμα και τις αναθεωρήσεις των στοιχείων. Μήπως δηλαδή όσο πιο προληπτικός και αποτρεπτικός γίνεται ο τρόπος άσκησης των δημόσιων οικονομικών τόσο μειώνεται η πιθανότητα αναθεωρήσεων των στοιχείων προηγούμενων ετών;

2006

Κανόνες δημοσιονομικής πολιτικής και το Νέο Δημοσιονομικό Σύμφωνο στην Ευρωζώνη.

Για την Ελλάδα οι αναθεωρήσεις των στοιχείων του 2006 επαναφέρουν τις μεγάλες διακυμάνσεις κατά την πάροδο του χρόνου. Ενώ το 2006 ξεκινάμε με ένα έλλειμμα της τάξης του 3,27% καταλήγουμε στις αναθεωρήσεις του 2011 να έχουμε έλλειμμα για το 2006 της τάξης του 6,87%.

Η βελτίωση των δημόσιων οικονομικών συνεχίστηκε το 2006 στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στην ευρωζώνη. Χάρη στην ευνοϊκή οικονομική συγκυρία, το δημόσιο έλλειμμα της ΕΕ μειώθηκε από το 2,4% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕγχΠ) το 2005 στο 1,7% το 2006. Τόσο στην ΕΕ όσο και στην ευρωζώνη, το ποσοστό χρέωσης μειώθηκε για πρώτη φορά από το 2002. Συνολικά, η δημοσιονομική κατάσταση χαρακτηρίστηκε από σημαντική μείωση του διαρθρωτικού ελλείμματος της ΕΕ: από περίπου 3% του ΑΕΠ το 2004, σε λιγότερο από 1,5% το 2006, σύμφωνα με την Επιτροπή. Εντούτοις, η μονιμότητα της δημοσιονομικής εξυγίανσης μπορεί να αμφισβητηθεί εξαιτίας της ταχύτερης απ' ό,τι προβλεπόταν αύξησης των δημόσιων δαπανών σε έναν ορισμένο αριθμό χωρών της ΕΕ.

Η κατάσταση κατά τα τέλη του 2006 μέχρι και τις αρχές του 2007, που χαρακτηρίζεται από συνεχή οικονομική ανάπτυξη και από φορολογικά έσοδα σημαντικότερα απ' ό,τι προβλεπόταν, παρουσιάζει μεγάλες ομοιότητες με την κατάσταση που επικρατούσε στην αρχή της τρέχουσας δεκαετίας, περίοδο κατά την οποία είχαν διαπραχθεί σφάλματα οικονομικής πολιτικής. Μεταξύ του 1999 και του 2001, πολλά κράτη μέλη δεν είχαν επωφεληθεί από την ευνοϊκή οικονομική συγκυρία για να εξυγιάνουν τα δημόσια οικονομικά τους. Εν συνεχεία, οι χώρες αυτές βρέθηκαν σε δύσκολη κατάσταση όταν ο οικονομικός κύκλος εισήλθε σε λιγότερο ευνοϊκή φάση. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπογραμμίζει ότι έχει καθοριστική σημασία να διατηρηθεί ο ρυθμός της δημοσιονομικής εξυγίανσης κατά την φάση ευνοϊκής οικονομικής συγκυρίας.

Η μεταρρύθμιση του συμφώνου σταθερότητας και ανάπτυξης έχει βελτιώσει τη λειτουργία της διαδικασίας που αφορά τα υπερβολικά ελλείμματα. Οι χώρες που βρίσκονται σε κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος επωφελήθηκαν πράγματι από τις προθεσμίες που είχαν ταχθεί στο αναθεωρημένο σύμφωνο για τη διόρθωση των υπερβολικών ελλειμμάτων και κατέβαλαν σημαντικές διαρθρωτικές προσπάθειες έτσι ώστε να διορθωθεί η κατάσταση. Το 2004, υπήρχαν ακόμα δέκα κράτη μέλη των οποίων το έλλειμμα υπερέβαινε το 3% του ΑΕγχΠ, ενώ το 2008 οι μόνες χώρες που θα βρίσκονται ακόμα σ' αυτή την κατάσταση θα είναι η Ουγγαρία και η Τσεχική Δημοκρατία, σύμφωνα με τα σχέδια που περιλαμβάνονται στις τελευταίες ενημερωμένες εκδόσεις των προγραμμάτων σταθερότητας και σύγκλισης.

Αντιθέτως, η Επιτροπή ανησυχεί όσον αφορά τη λειτουργία του προληπτικού σκέλους του συμφώνου σταθερότητας και ανάπτυξης, βασιζόμενη στην πείρα του παρελθόντος και στις μελλοντικές προοπτικές. Το 2006, οι προσπάθειες δημοσιονομικής εξυγίανσης δεν ήταν επαρκείς, δεδομένης της συγκυριακής βελτίωσης, σε ορισμένα κράτη μέλη τα οποία δεν έχουν ακόμα πετύχει τον μεσοπρόθεσμο στόχο τους. Επιπλέον, η Επιτροπή είναι απογοητευμένη από τα δημοσιονομικά σχέδια που της έχουν υποβληθεί. Σε ορισμένες χώρες της ευρωζώνης του ΜΣΙ II μηχανισμός συναλλαγματικών ισοτιμιών)η

προβλεπόμενη βελτίωση του διαρθρωτικού υπολοίπου του 2007 και των επακόλουθων ετών βρίσκεται κάτω από το κατώφλι του 0,5% του ΑΕγχΠ το οποίο προβλέπεται στο αναθεωρημένο σύμφωνο, σε αντίθεση με τις συστάσεις του Συμβουλίου και παρόλο που οι οικονομικές προϋποθέσεις θα αιτιολογούσαν υπέρβαση αυτού του κατωφλίου.

Αν τίποτα δεν άλλαξε από το 2006, η Επιτροπή εκτιμά ότι μόνο οι δέκα από τις είκοσι επτά χώρες της ΕΕ θα έχουν πετύχει τον μεσοπρόθεσμο στόχο τους το 2008, έπειτα από δύο επακόλουθα έτη οικονομικής ανάπτυξης μεγαλύτερης από τη γενική τάση.

Εμπνεόμενη από τις βέλτιστες πρακτικές των χωρών της ΕΕ, η Επιτροπή διατυπώνει συγκεκριμένες προτάσεις που αποσκοπούν στη βελτίωση του προληπτικού σκέλους του συμφώνου. Οι προτάσεις αυτές μπορούν να υλοποιηθούν στο πλαίσιο της υφιστάμενης νομοθεσίας. Εγγράφονται στα ακόλουθα τέσσερα κύρια θέματα:

- ένταξη της δημοσιονομικής πολιτικής σε ευρύτερη οικονομική προοπτική. Τα προγράμματα σταθερότητας και σύγκλισης καθώς και η αξιολόγηση της Επιτροπής θα μπορούσαν να δώσουν περισσότερη έμφαση στην ποιότητα και την αποτελεσματικότητα των δημόσιων οικονομικών και να συσφίξουν τους δεσμούς τους με τα εθνικά προγράμματα μεταρρύθμισης στο πλαίσιο της στρατηγικής της Λισσαβόνας. Τα κράτη μέλη θα μπορούσαν επίσης να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τις μεταρρυθμίσεις των δημοσιονομικών οργανισμών που αποσκοπούν στη βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των δημόσιων οικονομικών. Επιπλέον, τα κράτη μέλη και η Επιτροπή θα μπορούσαν να λαμβάνουν περισσότερο υπόψη τη μακροοικονομική κατάσταση κάθε χώρας κατά την αξιολόγηση των εθνικών δημοσιονομικών πολιτικών, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στην εξέλιξη των εξωτερικών ανισορροπιών, του πληθωρισμού και του ανταγωνισμού,
- ενίσχυση της εθνικής δικαιοδοσίας όσον αφορά τους μεσοπρόθεσμους δημοσιονομικούς στόχους που προβλέπονται στα προγράμματα σταθερότητας και σύγκλισης. Για να βελτιώσουν την επίτευξη των στόχων του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού προγραμματισμού τους, τα κράτη μέλη θα έπρεπε να ενισχύσουν τη δέσμευση όλων των εθνικών φορέων οι οποίοι συμμετέχουν στην εφαρμογή της δημοσιονομικής πολιτικής και να ακολουθούν πολιτικές συνεπείς ως προς αυτούς τους στόχους,
- ενίσχυση της αξιοπιστίας των μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών σχεδίων. Τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να αναφέρουν με μεγαλύτερη σαφήνεια στα προγράμματα σταθερότητας και σύγκλισης τους κατά πόσον οι μεσοπρόθεσμοι στόχοι μπορούν να επιτευχθούν υπό την προϋπόθεση ότι οι πολιτικές παραμένουν αμετάβλητες ή κατά πόσον είναι αναγκαία συμπληρωματικά μέτρα. Θα ήταν επίσης σημαντικό να αναφέρεται η απόκλιση μεταξύ των δημοσιονομικών στόχων και της εξέλιξης των δημόσιων οικονομικών, καθώς επίσης και να παρατίθενται λεπτομερή στοιχεία σχετικά με τα μέτρα που προβλέπονται για την απορρόφηση αυτής της παρέκκλισης. Αυτό θα συνέβαλε στην

αξιοπιστία και τη βεβαιότητα των μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών στόχων,

- εξέλιξη προς την κατεύθυνση βιώσιμων μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων. Όπως προβλέπεται από τη μεταρρύθμιση του συμφώνου σταθερότητας και ανάπτυξης του 2005, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα εντατικοποιήσουν τις προσπάθειες τις οποίες καταβάλλουν για να αναπτύξουν περισσότερο τις σχέσεις μεταξύ των μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών πολιτικών και της μακροπρόθεσμης δημοσιονομικής δυναμικής. Η Επιτροπή θα πραγματοποιήσει ανάλυση όσον αφορά την επιδίωξη των δημοσιονομικών στόχων του παρελθόντος, δίνοντας έμφαση στην εξέλιξη των δημόσιων δαπανών.

Καθώς μειώνεται ο αριθμός των χωρών που εμφανίζουν υπερβολικά δημοσιονομικά ελλείμματα, είναι πάρα πολύ σημαντικό οι εθνικές κυβερνήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης να επωφεληθούν από την ευνοϊκή οικονομική συγκυρία για να επιτύχουν ταχύτερα τον στόχο της υγιούς και διατηρήσιμης δημοσιονομικής κατάστασης. Με βάση τις τρέχουσες πολιτικές, μόνον 10 από τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ θα έχουν επιτύχει τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό τους στόχο (ΜΔΣ) το 2008 παρά την άνω της δυνητικής ανάπτυξη επί τρία συνεχή έτη. Για να βελτιωθεί η λειτουργία του «προληπτικού σκέλους» του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης (ΣΣΑ η Επιτροπή υποβάλλει σήμερα ορισμένες προτάσεις βασιζόμενες στη μεταρρύθμιση του ΣΣΑ) του 2005. Οι προτάσεις αυτές αφορούν τον τρόπο με τον οποίο οι κυβερνήσεις διατυπώνουν και θέτουν σε εφαρμογή τις δημοσιονομικές στρατηγικές τους μεσοπρόθεσμα, καθώς και την ενίσχυση της εποπτείας και του συντονισμού των οικονομικών και δημοσιονομικών πολιτικών σε επίπεδο ΕΕ. Στόχος είναι να επιτευχθούν διατηρήσιμες δημοσιονομικές πολιτικές που θα συμβάλλουν σε μεγαλύτερη ανάπτυξη και απασχόληση. «Μολονότι η δημοσιονομική κατάσταση έχει βελτιωθεί εντυπωσιακά τα τελευταία χρόνια, είναι σαφές ότι τα περισσότερα κράτη μέλη πρέπει να βελτιώσουν τις επιδόσεις τους όσον αφορά την εφαρμογή των δημοσιονομικών τους στόχων. Τα οφέλη που προσφέρει η άσκηση υγιών δημοσιονομικών πολιτικών είναι ξεκάθαρα: η μείωση των ελλειμμάτων και των χρεών και, γενικότερα, η βελτίωση της ποιότητας των προϋπολογισμών θα επιτρέψουν στα κράτη μέλη να ελευθερώσουν τους αναγκαίους δημοσιονομικούς πόρους προκειμένου να ενθαρρύνουν την καινοτομία, τις επενδύσεις, την εκπαίδευση και την απασχόληση που με τη σειρά τους θα τους επιτρέψουν να αντιμετωπίσουν με μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση τις προκλήσεις της παγκοσμιοποίησης και της δημογραφικής γήρανσης» είπε ο κ. Joaquín Almunia, Επίτροπος οικονομικών και νομισματικών υποθέσεων (Βρυξέλλες, 13 Ιουνίου 2007).

Η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας του «προληπτικού σκέλους» του ΣΣΑ, η οποία συνοδεύει την σήμερα δημοσιεύσιμη όγδοη ετήσια Έκθεση για τα δημόσια οικονομικά, στην οποία και βασίζεται. Η εποπτεία και ο συντονισμός των δημοσιονομικών πολιτικών αποτελούν απαιτήσεις της συνθήκης, η οποία θέτει ως ανώτατο όριο για τα δημόσια ελλείμματα το 3% του ΑΕΠ και ορίζει ότι τα εθνικά χρέη πρέπει να είναι κάτω του 60% του ΑΕΠ ή να πλησιάζουν το ποσοστό αυτό με ικανοποιητικό ρυθμό. Το ΣΣΑ περιλαμβάνει ένα προληπτικό σκέλος σκοπός

του οποίου είναι η αποτροπή της εμφάνισης υπερβολικών ελλειμμάτων με την κατάρτιση και εκτέλεση υγιών μεσοπρόθεσμων προγραμμάτων δημοσιονομικής πολιτικής.

Το 2006 η δημοσιονομική κατάσταση βελτιώθηκε σημαντικά. Το μέσο έλλειμμα στην ΕΕ μειώθηκε σε 1,7% από 2,4% το 2005 (και σε 1,6% από 2,5% στη ζώνη του ευρώ) ενώ ο δείκτης χρέους εμφάνισε για πρώτη φορά μείωση από το 2002 και στις δύο ζώνες.

Η εξέλιξη αυτή αντικατοπτρίζει τη συνεχιζόμενη πρόοδο στο θέμα της διόρθωσης των υπερβολικών ελλειμμάτων. Μετά τον τερματισμό, την περασμένη εβδομάδα, της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος (ΔΥΕ) για τη Γερμανία, την Ελλάδα και τη Μάλτα, απομένουν επτά χώρες σε ΔΥΕ έναντι 13 πριν τη μεταρρύθμιση του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Με τη μεταρρύθμιση, η διαδικασία τερματίστηκε και για τις Κάτω Χώρες (2005), την Κύπρο (2006) και τη Γαλλία (Ιανουάριος 2007). Οι υπόλοιπες επτά είναι η Ιταλία και η Πορτογαλία από τις χώρες της ζώνης του ευρώ, μαζί με το Ηνωμένο Βασίλειο, την Τσεχική Δημοκρατία, την Ουγγαρία, την Πολωνία και τη Σλοβακία. Σύμφωνα με τα τελευταία επικαιροποιημένα Προγράμματα Σταθερότητας και Σύγκλισης μόνον δύο χώρες (Ουγγαρία και Τσεχική Δημοκρατία) αναμένεται να παρουσιάσουν ελλείμματα πάνω από 3% του ΑΕΠ έως τα τέλη του 2008.

Η Επιτροπή, όμως, έχει την εντύπωση ότι το προληπτικό σκέλος του συμφώνου δεν λειτουργεί τόσο καλά όσο το διορθωτικό. Οι ρυθμός εξυγίανσης των δημόσιων οικονομικών στα κράτη μέλη που δεν έχουν ακόμη επιτύχει τον ΜΔΣ τους, γενικά δεν είναι αρκετά ταχύς, παρά το ευνοϊκό οικονομικό κλίμα. Σε ορισμένες χώρες, απρόβλεπτα φορολογικά έσοδα χρησιμοποιούνται εν μέρει για τη χρηματοδότηση αυξήσεων στις δαπάνες. Αυτό δημιουργεί αμφιβολίες ως προς το εάν η συνεχιζόμενη δημοσιονομική εξυγίανση θα έχει μόνιμο χαρακτήρα.

Οι εαρινές προβλέψεις (2007) της Επιτροπής δείχνουν ότι εάν δεν μεταβληθούν οι πολιτικές, μόνον 10 από τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ θα έχουν επιτύχει τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό τους στόχο (ΜΔΣ) το 2008 παρά την άνω της δυνητικής ανάπτυξη επί τρία συνεχή έτη. Για τον λόγο αυτό, στη σημερινή της ανακοίνωση η Επιτροπή κάνει ορισμένες προτάσεις για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του προληπτικού σκέλους του συμφώνου.

- Κύριος σκοπός της πρώτης σειράς προτάσεων είναι η διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής της δημοσιονομικής εποπτείας που ασκεί η ΕΕ. Τα οφέλη που παράγονται από την άσκηση υγιούς δημοσιονομικής πολιτικής θα γίνουν πιο κατανοητά αν η δημοσιονομική εποπτεία ενταχθεί σε ένα ευρύτερο οικονομικό πλαίσιο, π.χ. δίνοντας μεγαλύτερη προσοχή στις εσωτερικές και τις εξωτερικές ανισορροπίες που μπορεί να θέσουν σε κίνδυνο τη δημοσιονομική και οικονομική σταθερότητα.
- Δεύτερον, η Επιτροπή προτείνει την ενίσχυση της ενεργού συμμετοχής στην επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων που καθορίζονται στα Προγράμματα Σύγκλισης και Σταθερότητας. Υπάρχει σημαντικό

περιθώριο ενίσχυσης των δεσμών μεταξύ εθνικών προϋπολογισμών και στόχων που τίθενται σε επίπεδο ΕΕ, π.χ. με την στενότερη συμμετοχή των εθνικών κοινοβουλίων και άλλων κυβερνητικών τομέων στην κατάρτιση και παρακολούθηση των προγραμμάτων.

- Η τρίτη σειρά προτάσεων αφορά την ενίσχυση της αξιοπιστίας των μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών στόχων. Οι επανειλημμένες αποκλίσεις από τα προγράμματα μπορούν, εφόσον συνεχισθούν, να υπονομεύσουν σοβαρά την αξιοπιστία των προγραμμάτων αυτών. Η παροχή περισσότερων πληροφοριών ως προς τον τρόπο με τον οποίο αναμένεται να επιτευχθούν οι δημοσιονομικοί στόχοι με βάση τις παρατηρούμενες τάσεις στον τομέα των δαπανών, θα διευκόλυε την αξιολόγηση των εθνικών δημοσιονομικών πολιτικών.
- Η τέταρτη και τελευταία σειρά προτάσεων αφορά τον απώτερο στόχο του προληπτικού σκέλους του συμφώνου, δηλαδή την επίτευξη διατηρήσιμων δημοσιονομικών θέσεων μεσοπρόθεσμα. Αυτό συνεπάγεται καλύτερη παρακολούθηση της εκτέλεσης των δημοσιονομικών προγραμμάτων, καθώς και καλύτερη κατανόηση του ποιες από τις δημοσιονομικές θέσεις προσφέρουν αρκετά περιθώρια για την απορρόφηση του αντίκτυπου της δημογραφικής γήρανσης.

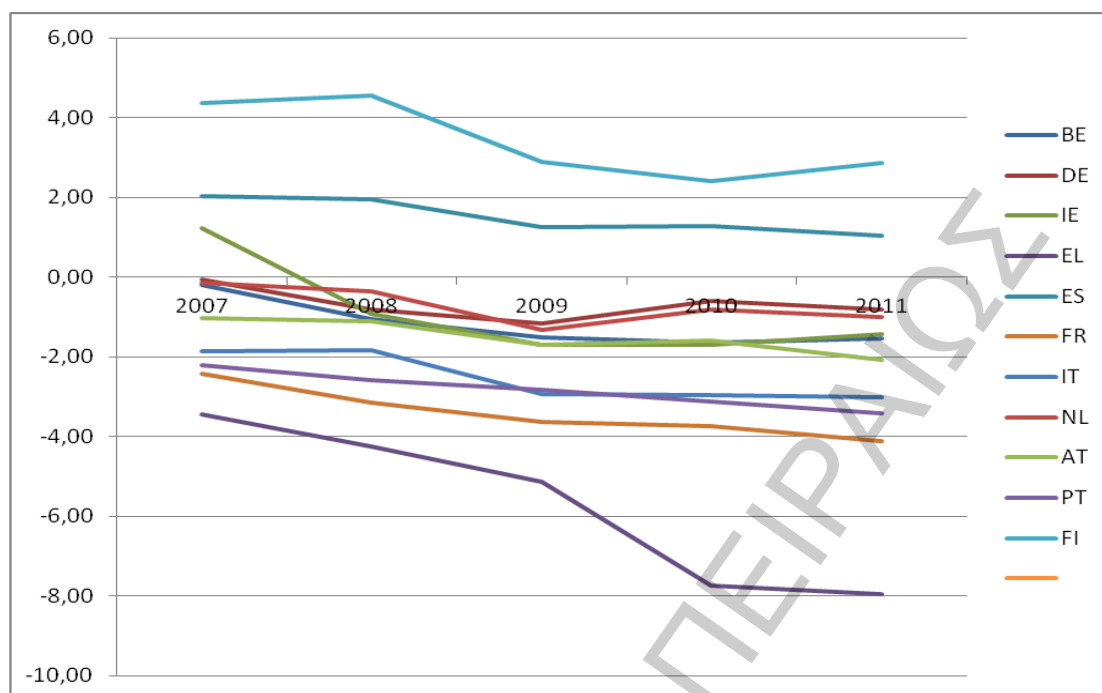
1) Πολλές χώρες της ΕΕ σκοπεύουν να επιτύχουν ισοσκελισμένο προϋπολογισμό (μηδενικό έλλειμμα) μεσοπρόθεσμα, δηλαδή μέσα στα επόμενα τρία έως τέσσερα έτη. Οι υπόλοιπες θέτουν ως στόχο έλλειμμα το πολύ 1% ή δημοσιονομικό πλεόνασμα. Οι μεμονωμένοι μεσοπρόθεσμοί στόχοι γενικά αντικατοπτρίζουν την κατάσταση και τις προοπτικές της οικονομικής ανάπτυξης μιας χώρας, την κατάσταση του χρέους της και τις προβλεπόμενες δαπάνες που συνδέονται με τη δημογραφική γήρανση.

2) Οι εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής της 7ης Μαΐου 2007 είναι λιγότερο αισιόδοξες και προβλέπουν ότι οι χώρες θα είναι πέντε: Πορτογαλία, Τσεχική Δημοκρατία, Ουγγαρία, Πολωνία και Ρουμανία.

2007-2011

Όπως αναφέρεται στην μελέτη «Η κρίση του 2007-2009: τα αίτια, η αντιμετώπιση και οι προοπτικές» των κυρίων (Καραμπούζη Νικόλαο, Κολλιτζά Τρύφων, Χαρδούβελη Γκίκα, Ψαλιδόπουλο Μιχάλη) «Η χρηματοοικονομική κρίση που ξεκίνησε στην αγορά στεγαστικών δανείων χαμηλής εξασφάλισης (subprime mortgages) των ΗΠΑ το καλοκαίρι του 2007 μετατράπηκε ραγδαία σε κρίση του παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού συστήματος και μεταφέρθηκε στην πραγματική οικονομία με ταχύ ρυθμό.

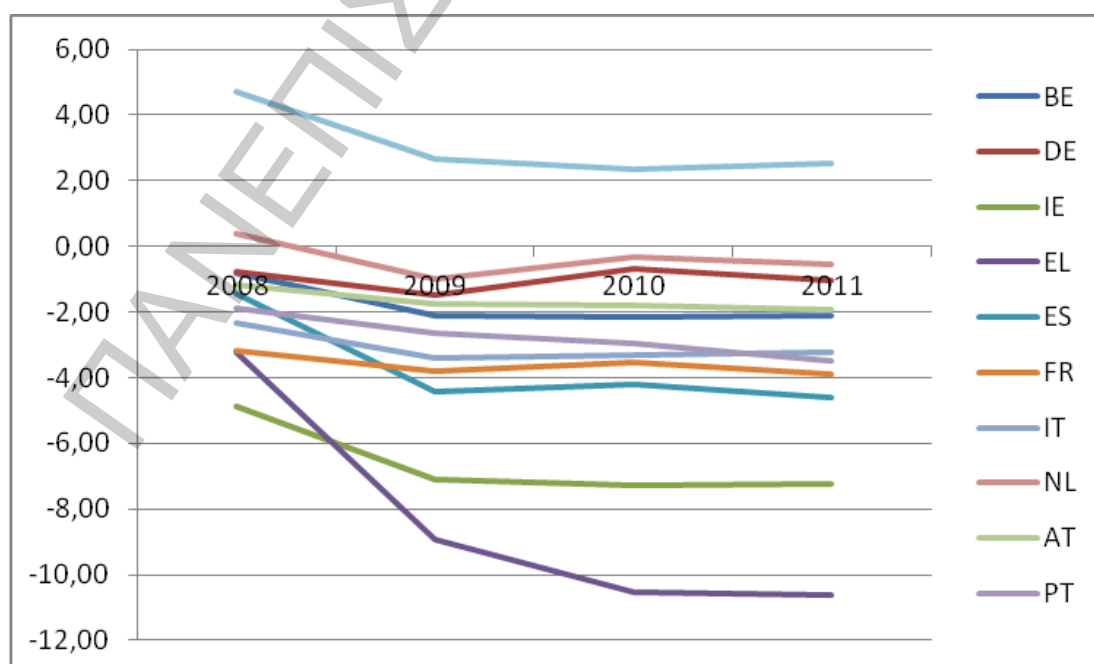
2007

Στο παραπάνω διάγραμμα παρατηρούμε σχεδόν διπλασιασμό του ελλείμματος του 2007 στα αναθεωρημένα στοιχεία μεταξύ 2007 (-3,45%) και 2011(7,95%).

Για την Ελλάδα οι αναθεωρήσεις των στοιχείων του 2007 οδήγησαν σε ένα έλλειμμα προϋπολογισμού διπλάσιο από το αρχικά υπολογισθέν το οποίο και ξεπερνάει τα όρια που θέτει το Νέο Δημοσιονομικό Σύμφωνο.

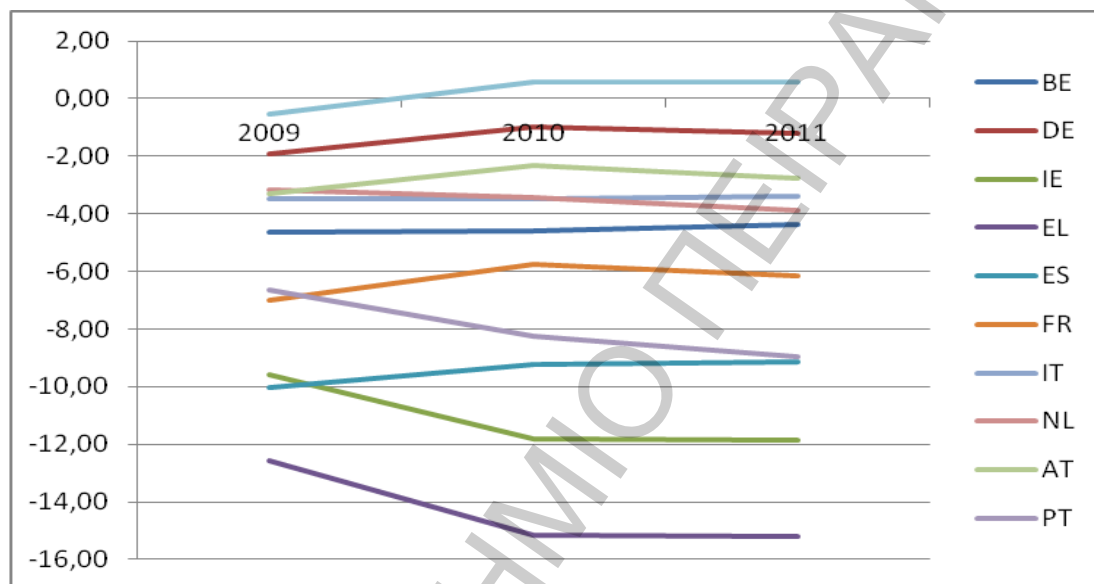
2008

Και σε αυτό το διάγραμμα παρατηρούμε μεγάλη απόκλιση κατά την αναθεώρηση του ελλείμματος προϋπολογισμού για το έτος 2008 για την Ελλάδα. Από έναν υπολογισμό της τάξης του -3,20% καταλήξαμε στην αναθεώρηση του 2011 που ήταν υπερδιπλάσιο το έλλειμμα (-10,63%).

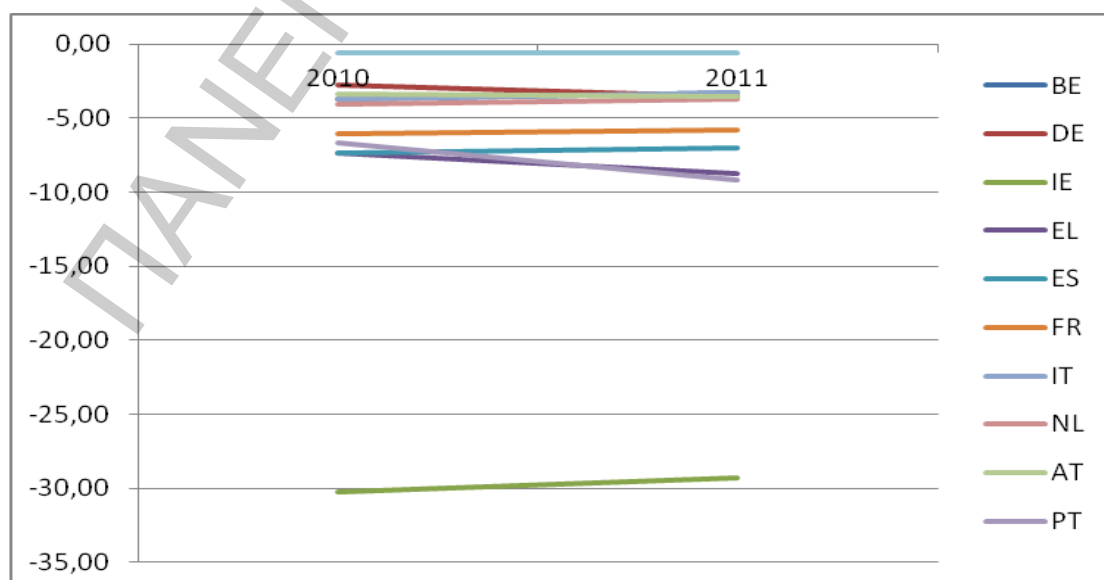
Πρέπει εδώ να μελετήσουμε και τις αναθεωρήσεις των στοιχείων όσο αφορά το έλλειμμα προϋπολογισμού 2008 και για την Ισπανία. Ενώ το 2008 τα στοιχεία έδειξαν έλλειμμα της τάξης 1,45% καταλήξαμε στις αναθεωρήσεις του 2011 να έχουμε ένα ποσό -4,59%.

2009

Για το 2009 η Ιρλανδία και οι Ελλάδα πέρα από τα μεγαλύτερα ελλείμματα στην Ευρωζώνη παρουσιάζουν και τις μεγαλύτερες διακυμάνσεις μεταξύ των αναθεωρημένων στοιχείων για τα έτη 2009, 2010 και 2011.

2010

Για το 2010 είναι αξιοσημείωτο το μεγάλο έλλειμμα που παρουσιάζει η Ιρλανδία. Παρόλα αυτά παρατηρούμε μία μικρή βελτίωση κατά την αναθεώρηση των στοιχείων παρόλο ότι το διάστημα είναι μικρό και πολύ πρόσφατο.

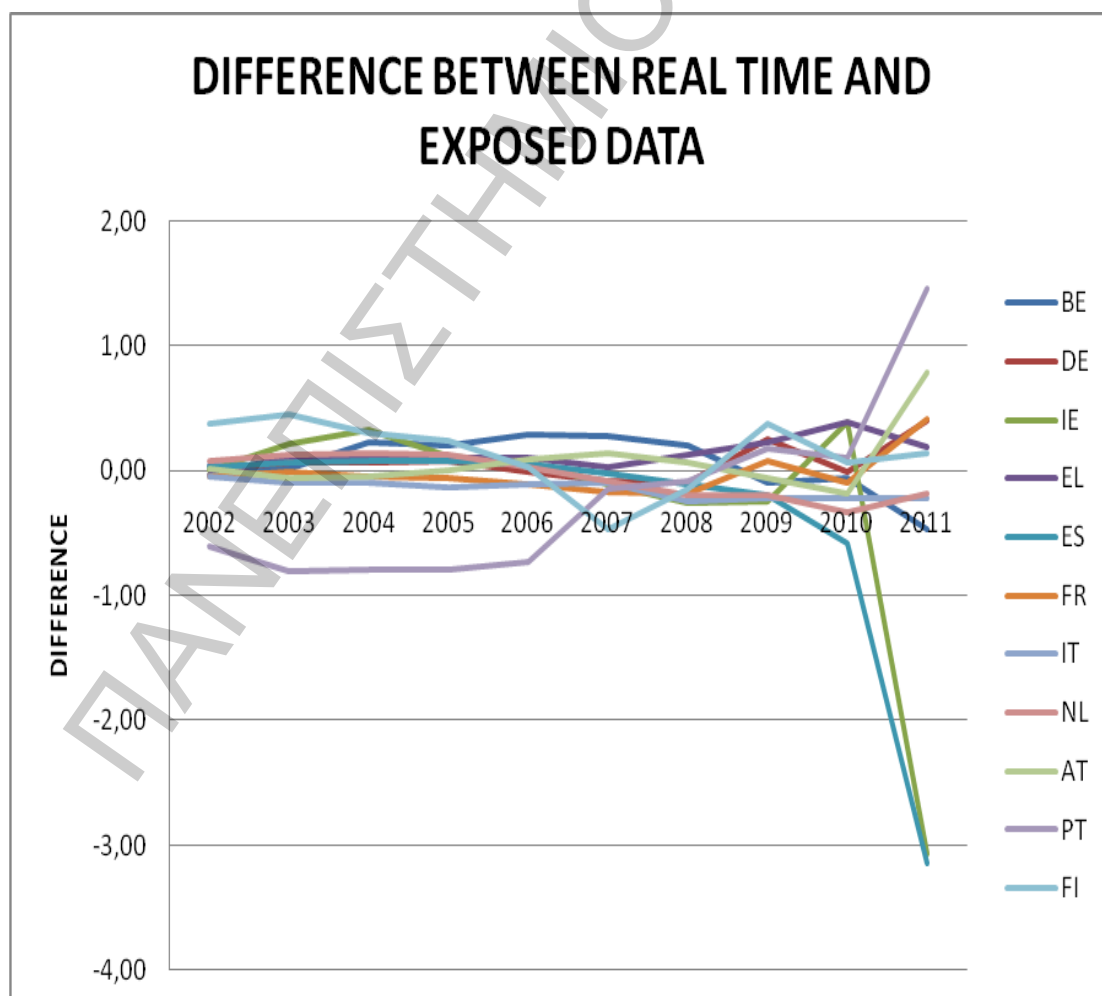
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

3.B) ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕΤΑΞΥ EXPOSED DATA ΚΑΙ REAL TIME DATA.

Συγκρίνοντας τα στοιχεία του πίνακα 3 προκύπτει ο παρακάτω πίνακας ως η απόκλιση μεταξύ exposed data και real time data αναθεωρημένα κατά την τελευταία χρονιά που μελετάμε εδώ το 2011.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
BE	0,04	0,02	0,23	0,21	0,29	0,28	0,20	-0,10	-0,06	-0,47
DE	0,02	0,06	0,06	0,07	-0,02	-0,09	-0,10	0,25	-0,01	0,40
IE	0,00	0,21	0,33	0,11	0,06	-0,11	-0,25	-0,25	0,39	-3,07
EL	-0,04	0,11	0,11	0,11	0,10	0,02	0,12	0,23	0,39	0,18
ES	0,02	0,06	0,07	0,07	0,05	-0,02	-0,11	-0,20	-0,59	-3,14
FR	-0,05	-0,01	-0,05	-0,06	-0,11	-0,17	-0,18	0,08	-0,10	0,41
IT	-0,05	-0,10	-0,10	-0,13	-0,11	-0,10	-0,25	-0,22	-0,22	-0,23
NL	0,08	0,12	0,14	0,13	0,02	-0,08	-0,19	-0,19	-0,33	-0,18
AT	0,01	-0,06	-0,05	0,00	0,09	0,14	0,06	-0,06	-0,19	0,79
PT	-0,61	-0,80	-0,79	-0,79	-0,72	-0,15	-0,09	0,18	0,10	1,45
FI	0,38	0,45	0,29	0,24	0,02	-0,47	-0,15	0,37	0,06	0,13

Αν παραθέσουμε την γραφική απεικόνιση των παραπάνω στοιχείων θα παρατηρήσουμε κάτι πολύ ενδιαφέρον αν και αναμενόμενο.

Οι διαφορές μεταξύ exposed data και revised real data είναι αρκετά μικρές όταν αναφερόμαστε σε παρελθόντα χρόνια. Όταν όμως ερχόμαστε πολύ κοντά στο παρόν βλέπουμε μεγαλύτερες απολύσεις άλλοτε θετικές άλλοτε αρνητικές. Αυτό αποτελεί ένδειξη ότι με την αυστηροποίηση των δημοσιονομικών κανόνων και με την θέσπιση ποινών που προβλέπει και το Νέο Δημοσιονομικό Σύμφωνο δύναται να τιμωρηθούν άδικα ορισμένες χώρες και αντίστοιχα να μην αποδοθούν κυρώσεις σε χώρες που αποκλίνουν των δημοσιονομικών τους στόχων.

Χώρες σαν την Ισπανία και την Ιρλανδία παρουσιάζουν μεγαλύτερα ελλείμματα βάσει των exposed data από ότι αν μελετήσουμε τα revisions 2011 των real time data.

Αντίθετα η Πορτογαλία εμφανίζει μικρότερο έλλειμμα βάσει των exposed data από ότι θα εμφάνιζε με την χρήση των revised 2011 real time data.

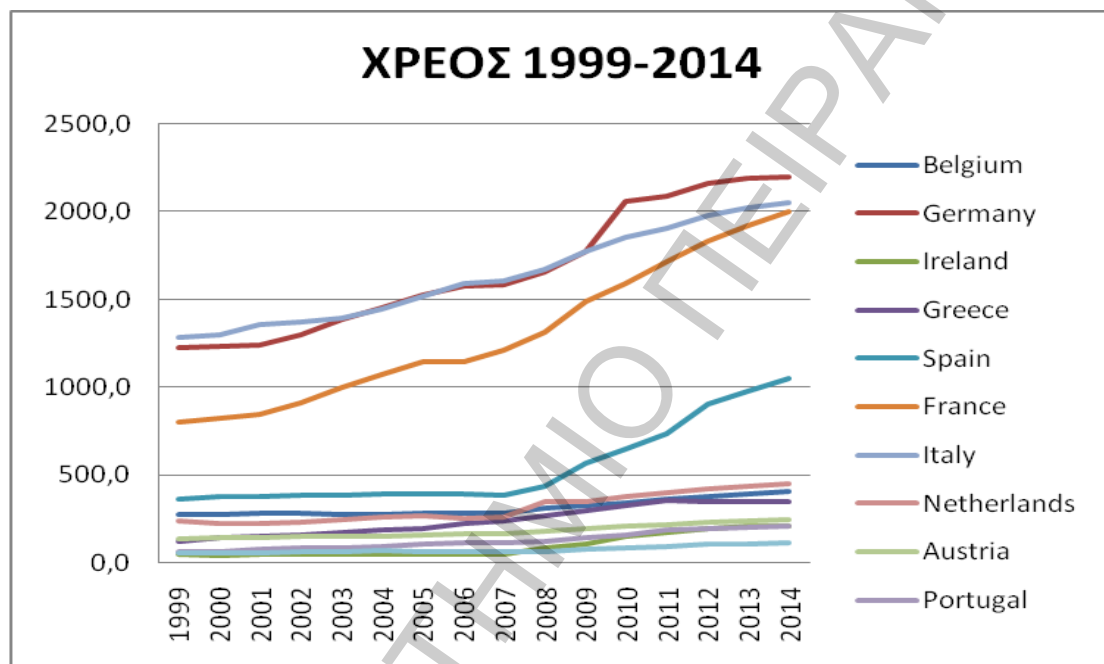
Σε αυτή την σύγκριση δεν παρατηρούμε σημαντική διαφοροποίηση μεταξύ των στοιχείων προ κρίσης (2002-2006) και μετά την κρίση (2007-2011) για τις περισσότερες χώρες. Η μόνη χώρα στην οποία παρατηρείται σημαντική διαφοροποίηση είναι η Πορτογαλία για την οποία μέχρι το 2006 το έλλειμμα βάσει των exposed data είναι κατά μία περίπου μονάδα μεγαλύτερο από εκείνο που βασίζεται στα revised 2011 real time data. Από 2007-2010 φαίνεται να ομαλοποιείται αυτή η διαφορά στην περίπτωση της Πορτογαλίας.

Με το παρόν γράφημα διαπιστώνουμε ότι μέχρι το 2010 οι μικρές αποκλίσεις των στοιχείων δύναται να οφείλονται στις διαφορετικές πηγές τους. Από εκεί και έπειτα όμως και μεταξύ των ετών 2010-2011 πρέπει να παρατηρήσουμε την σημαντική διαφοροποίηση η οποία οφείλεται τις μη γενόμενες αναθεωρήσεις των πρόσφατων οικονομικών στοιχείων.

3.Γ) ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΧΡΕΟΥΣ ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1999-2014

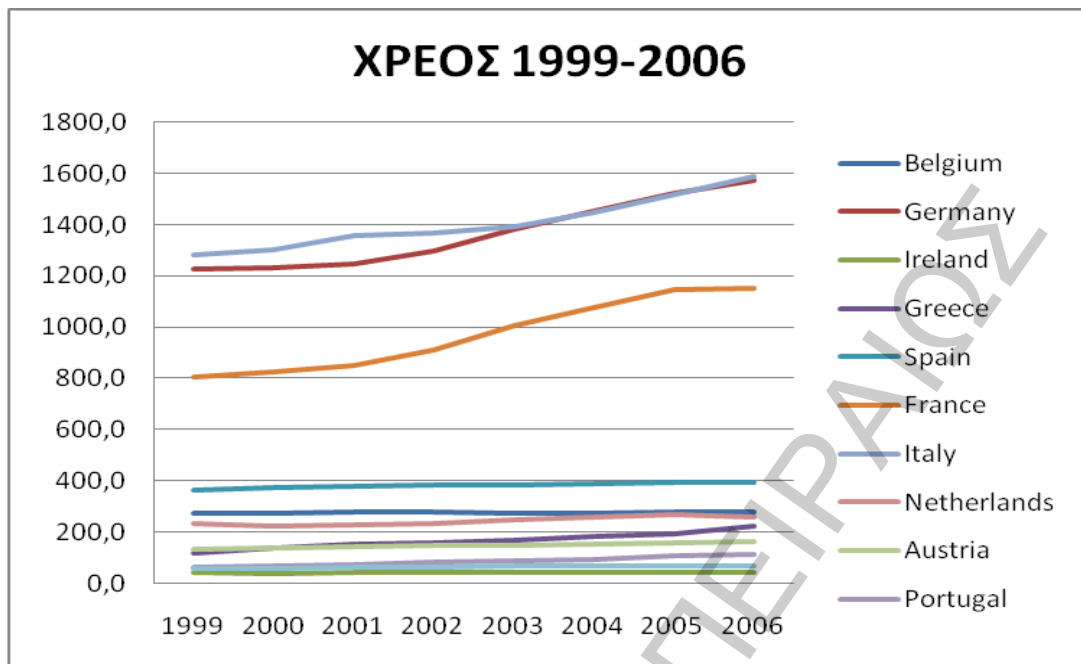
Όπως αναφέραμε στους ορισμούς αναφορικά με την δυναμική του χρέους το έλλειμμα της κάθε χρονιάς προστίθεται στο συνολικό χρέος για το κάθε κράτος μέλος της Ευρωζώνης. Αυτό αποτελεί μια πολύ σημαντική παρατήρηση για να προχωρήσουμε στην μελέτη του χρέους για τις χώρες της Ευρωζώνης.

Βασιζόμενοι στα στοιχεία του πίνακα 4 αναφορικά με την διαμόρφωση του χρέους στις χώρες της Ευρωζώνης και κάποιες προεκτάσεις του μέχρι το 2014 προκύπτει το παρακάτω γράφημα.

Για την μελέτη των παραπάνω στοιχείων θα χωρίσουμε το δείγμα μας σε δύο περιόδους:

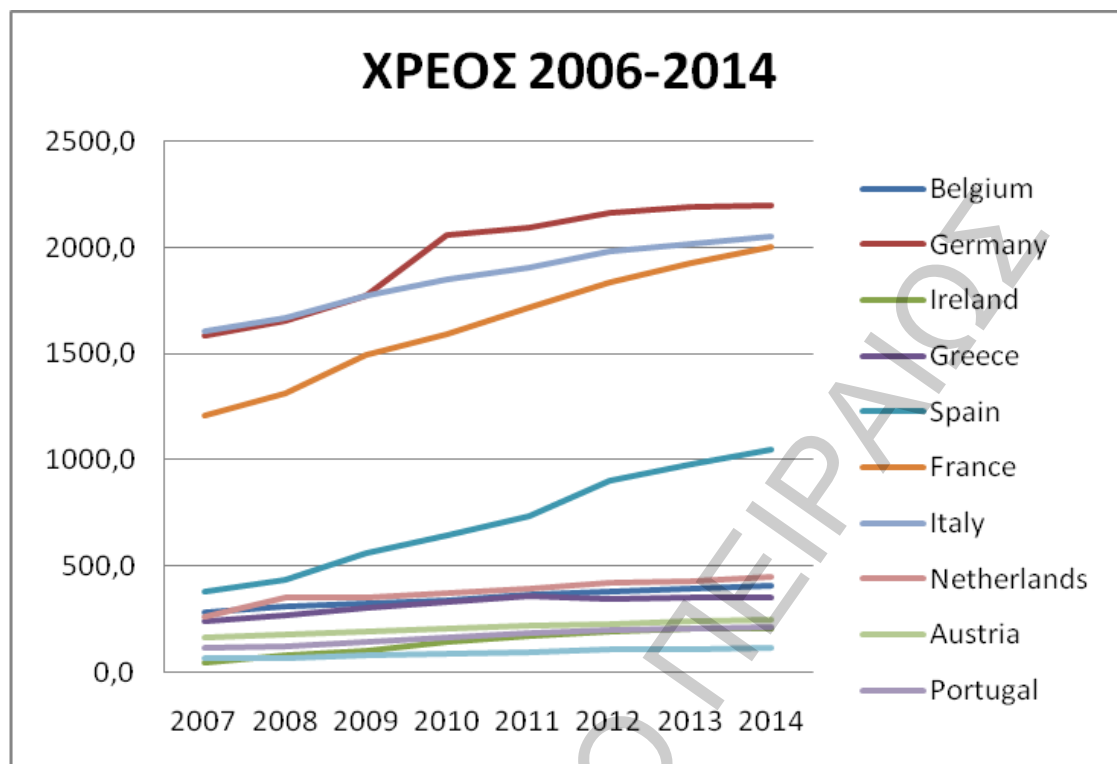
1^η Περίοδος 1999-2006

Σε αυτές τις χρονιές προ χρηματοπιστωτικής κρίσης η δημοσιονομική πολιτική των χωρών χαρακτηρίζεται από μία μικρή έλλειψη δημοσιονομικής πειθαρχίας.

Το συνολικό χρέος της κάθε χώρας δεν παρουσιάζει μεγάλες μεταβολές ανά χρονιά και χαρακτηρίζεται από μία ομαλότητα. Εξαίρεση σε αυτό αποτελούν η Γερμανία η Γαλλία και η Ιταλία για τις οποίες παρατηρείται αύξηση του Χρέους κατά την περίοδο 1999 μέχρι 2006.

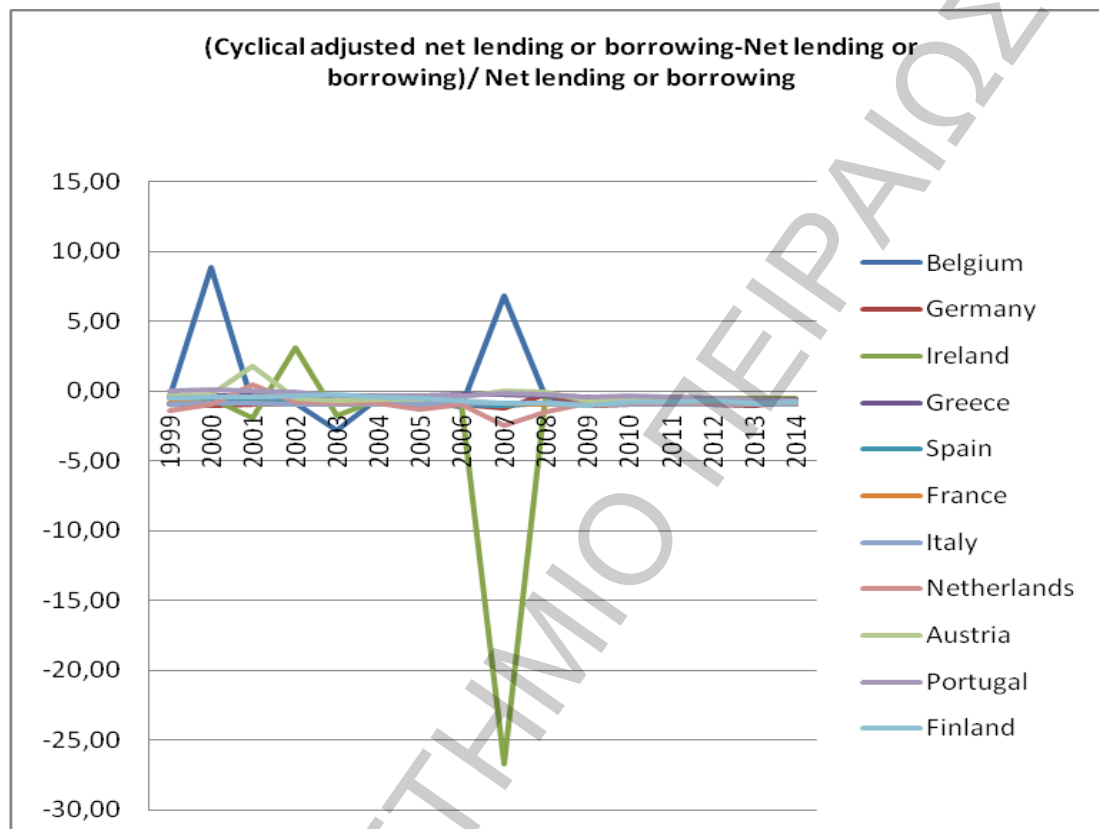
Η Γερμανία και η Γαλλία συγκεκριμένα έχουν τον μεγαλύτερο ρυθμό αύξησης του Χρέους. Αυτό αποτελεί μία πολύ σημαντική ένδειξη για τις χώρες που τώρα κατά την διάρκεια της κρίσης εμφανίζονται σαν οικονομίες που στηρίζουν τις υπόλοιπες χώρες της Ευρωζώνης και παίζουν τον βασικό ρόλο στην εξομάλυνση των δημοσιονομικών των χωρών και στην δημιουργία κανόνων πρόληψης και τιμωρίας των κρατών που αποκλίνουν από τους δημοσιονομικούς τους στόχους.

2^η Περίοδος 2007-2014

Με τις πρώτες ενδείξεις της κρίσης να έχουν ήδη φανεί παρατηρούμε ότι η Γερμανία η Ισπανία η Γαλλία και η Ιταλία (οι τέσσερις χώρες που κατά την προηγούμενη περίοδο 1999-2006 παρουσίαζαν αύξηση στο Χρέος τους) συνεχίζουν την ραγδαία αύξηση του χρέους.

3.Δ) CYCLICAL ADJUSTED NET LENDING/BORROWING & NET LENDING/ BORROWING

Με βάση τα στοιχεία του πίνακα 5 για την διαφορά μεταξύ cyclical adjusted net lending/borrowing και net lending/borrowing αν την διαιρέσουμε με το net lending/borrowing παρατηρούμε κάτι αξιοσημείωτο στην περίπτωση του Βελγίου (με μπλε χρώμα) και της Ιρλανδίας (με πράσινο χρώμα).

Για το Βέλγιο παρατηρείται ότι ο παράγοντας προσαρμογής του net lending ώστε να προκύψουν τα αντίστοιχα cyclical adjusted ποσά έχει μεταβληθεί έντονα κατά το 2000 και το 2007. Το 2007 είναι πολύ σημαντικό γιατί αποτελεί και την έναρξη της κρίσης.

Αντίστοιχα για την Ιρλανδία παρατηρείται έντονη μεταβολή τις χρονιές 2002 και 2007. Σε αυτή την περίπτωση το 2007 η μεταβολή είναι πολύ πιο έντονη και πέρα από την έναρξη της κρίσης σηματοδοτεί και τα έντονα δημοσιονομικά προβλήματα που παρουσιάστηκαν στην Ιρλανδία.

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Πρώτο και σπουδαιότερο συμπέρασμα είναι η ένδειξη της σημασίας που έχουν οι συνεχείς αναθεωρήσεις των στοιχείων των προηγούμενων ετών όσο αφορά τα CAB deficit in percentage to GDP. Με την πάροδο του χρόνου και την αύξηση τους οδηγούμαστε σε καλύτερα συμπεράσματα αφού τα στοιχεία μας είναι πίο κοντά στην πραγματικότητα.

Όσο ποίο πρόσφατα τα CAB for deficit in % of GDP τόσο λιγότερες οι αναθεωρήσεις που έχουν υποστεί. Αυτό αυξάνει την πιθανότητα να τιμορρήσουμε αθούς και να επιβραβέυσουμε ενόχους μέσω των δημοσιονομικών μέτρων και αποφάσεων που θα ληφθούν.

Οι αναθεωρήσεις των στοιχείων δεν φαίνεται να έχουν κάποια εξάρτηση από την φάση του οικονομικού κύκλου που βρισκόμαστε. Και στις δύο περιόδους 2002-2006 και 2007-2011 παρατηρούμε για ορισμένες χώρες σημαντικές διαφοροποιήσεις μεταξύ των αρχικών υπολογισμών και των τελευταίων αναθεωρήσεων. Προ κρίσης τις σημαντικότερες διαφοροποιήσεις παρουσιάζουν τα στοιχεία για την Ελλάδα και γενικότερα των νότιων χωρών όπως η Ιταλία. Μετά το 2008 και με την έναρξη της κρίσης εκτός από την Ελλάδα σημαντικές διαφοροποιήσεις μεταξύ αρχικών στοιχείων και τελευταίων αναθεωρήσεων παρουσιάζονται στα στοιχεία της Ιρλανδίας.

Πρέπει να προσέξουμε επίσης ότι στην σύγκριση των τελικών αναθεωρήσεων των στοιχείων (2011) CAB της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των exposed data από την AMECO database της Ευρωπαϊκής Επιτροπής παρατηρούμε ότι για την τελευταία χρονιά για την οποία δεν έχουμε λάβει κάποια αναθεώρηση των στοιχείων δηλαδή το 2011 υπάρχει μεγάλη απόκλιση για ορισμένες χώρες.

Πρέπει δηλαδή τα αποτελέσματα για το ποίο θα υποστούν κυρώσεις για μεγάλα ελλείμματα να βγαίνουν τουλάχιστον 3 χρόνια μετά την χρονιά που μελετάμε.

Μόνο όταν τα οικονομικά δεδομένα που χρησιμοποιούμε είναι το δυνατόν πίο κοντά στα πραγματικά στοιχεία μπορούμε να έχουμε ένα αποτελεσματικό σύστημα διαχείρισης και κυρώσεων. Σε αντίθετη περίπτωση μπορεί να παρουσιαστούν περαιτέρω προβλήματα στις πολιτικές σχέσεις μεταξύ των κρατών μελλών κάτι που δύναται να δυσκολέψει την εφαρμογή του Νέου Δημοσιονομικού Συμφώνου και να οδηγήσει στην de facto ακύρωση, ορισμένων παραγράφων του Συμφώνου ή ακόμα και ολόκληλου αυτού.

Στην μελέτη του χρέους για τις Χώρες της Ευρωζώνης παρατηρήσαμε ότι και κατά την περίοδο πριν την κρίση (1999-2006) αλλά και μετά από αυτήν (2007-2014) Βέλγιο, Ιρλανδία, Ελλάδα, Ολλανδία, Αυστρία, Πορτογαλία και Φιλανδία παρουσιάζουν μικρές αποκλίσεις στο Χρέος ανά χρονιά. Η Γερμανία, η Γαλλία και η Ιταλία παρουσιάζουν αύξηση του Χρέους και κατά τις δύο παραπάνω περιόδους. Σημαντικό είναι να τονίσουμε την διαφοροποίηση της περίπτωσης της Ισπανίας η οποία ενώ κατά την περίοδο προ κρίσης εμφανίζει μια σταθερή πορεία στο χρέος της μετά το 2007 παρουσιάζει μία ραγδαία αύξηση του.

Τέλος για το Βέλγιο και την Ιρλανδία παρατηρούμε ότι ο παράγοντας προσαρμογής του net lending/borrowing ώστε να προκύψουν τα αντίστοιχα cyclical adjusted ποσά έχει υποστεί έντονες μεταβολές για την χρονιά 2008 που είναι σημαντική χρονιά για την οικονομική κρίση. Φαίνεται δηλαδή ότι σε περιόδους κρίσεις το μέγεθος αυτό μεταβάλλεται σημαντικά.

Εν κατακλείδι η επιτυχία στην επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων και στην ορθή θέσπιση κυρώσεων στις χώρες που αποκλίνουν αυτών δύναται να οδηγήσει στην Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

CAB 2002-2011

2002

	2002
BE	0,24
DE	-3,22
IE	-1,41
EL	-1,73
ES	0,35
FR	-2,70
IT	-1,85
NL	-0,55
AT	-1,69
PT	-2,95
FI	3,67

2003

	2002	2003
BE (2)	0,02	0,75
DE	-3,37	-3,50
IE	-1,87	-0,96
EL	-1,46	-2,20
ES	0,21	0,56
FR	-3,66	-3,88
IT	-2,30	-2,06
NL	-2,05	-1,26
AT	-0,15	-0,70
PT	-2,72	-2,02
FI	3,75	2,79

2004

	2002	2003	2004
BE	0,55	1,13	0,39
DE	-3,47	-3,03	-3,39
IE	-1,26	0,09	0,09
EL	-3,84	-5,06	-6,12
ES	0,30	1,11	0,29
FR	-3,62	-3,84	-3,55
IT	-2,33	-1,90	-2,39
NL	-2,04	-1,83	-1,45
AT	-0,23	-0,79	-1,02
PT	-2,88	-1,94	-1,86
FI	4,12	2,81	2,76

2005

	2002	2003	2004	2005
BE	-0,15	0,47	0,08	0,39
DE	-3,80	-3,50	-3,40	-3,37
IE	-1,81	-0,40	1,41	0,24
EL	-4,99	-5,98	-7,51	-4,53
ES	-0,90	-0,35	-0,25	0,20
FR	-3,80	-3,97	-3,57	-3,00
IT	-3,05	-3,01	-2,96	-3,50
NL	-2,14	-2,32	-1,37	-0,57
AT	-0,32	-0,81	-0,88	-1,53
PT	-3,40	-2,31	-2,41	-5,06
FI	4,36	2,89	2,26	2,51

2006

	2002	2003	2004	2005	2006
BE	-0,07	0,48	-0,04	-1,74	0,13
DE	-3,64	-3,36	-3,23	-2,58	-2,18
IE	-1,77	-0,33	1,42	1,27	1,72
EL	-5,14	-6,38	-8,45	-5,88	-3,27
ES	-0,74	-0,12	0,02	1,50	1,86
FR	-3,57	-4,11	-3,66	-2,50	-2,35
IT	-3,40	-3,48	-3,33	-3,38	-4,13
NL	-1,90	-2,11	-0,87	0,85	0,64
AT	-0,26	-0,90	-0,69	-0,89	-1,15
PT	-3,52	-2,45	-2,61	-5,11	-3,68
FI	4,12	3,29	2,97	3,42	2,87

2007

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
BE	-0,03	0,47	0,01	-1,91	0,53	-0,20
DE	-3,60	-3,22	-2,89	-2,25	-1,32	-0,06
IE	-1,48	-0,04	1,49	1,35	3,12	1,22
EL	-4,65	-5,89	-7,90	-5,47	-2,97	-3,45
ES	-0,89	-0,29	-0,16	1,37	2,10	2,02
FR	-3,48	-3,98	-3,66	-2,85	-2,45	-2,43
IT	-3,36	-3,38	-3,27	-3,41	-3,87	-1,87
NL	-1,82	-2,02	-0,91	0,76	1,10	-0,15
AT	-0,19	-0,84	-0,49	-0,86	-1,17	-1,04
PT	-3,39	-2,38	-2,79	-5,20	-2,94	-2,22
FI	4,09	3,35	3,00	3,73	4,06	4,36

2008

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
BE	-0,07	0,33	-0,39	-2,70	-0,20	-1,06	-0,80
DE	-3,56	-3,25	-3,07	-2,54	-1,63	-0,83	-0,77
IE	-1,39	-0,08	1,19	1,16	2,32	-0,94	-4,88
EL	-4,44	-5,95	-8,23	-5,44	-3,43	-4,26	-3,20
ES	-0,85	-0,32	-0,31	1,03	1,88	1,95	-1,45
FR	-3,46	-3,99	-3,77	-3,12	-2,72	-3,15	-3,16
IT	-3,23	-3,33	-3,56	-4,18	-3,54	-1,83	-2,34
NL	-1,78	-1,89	-0,77	0,58	0,73	-0,35	0,37
AT	-0,48	-0,56	-3,73	-1,20	-1,85	-1,10	-1,19
PT	-3,37	-2,38	-2,90	-5,56	-3,51	-2,58	-1,90
FI	4,05	3,25	2,85	3,53	3,97	4,55	4,71

2009

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
BE	0,05	0,49	-0,52	-2,96	-0,48	-1,50	-2,12	-4,63
DE	-3,70	-3,42	-3,28	-2,76	-2,23	-1,18	-1,49	-1,90
IE	-1,55	-0,34	0,91	0,80	1,92	-1,71	-7,12	-9,60
EL	-4,71	-6,37	-8,64	-5,71	-3,85	-5,13	-8,94	-12,57
ES	-0,54	-0,03	-0,10	1,09	1,70	1,24	-4,42	-10,03
FR	-3,64	-4,24	-4,02	-3,37	-2,93	-3,65	-3,78	-7,01
IT	-3,33	-3,45	-3,69	-4,52	-4,30	-2,93	-3,40	-3,48
NL	-1,66	-1,92	-0,97	0,21	0,08	-1,33	-0,97	-3,19
AT	-0,49	-0,54	-3,70	-1,13	-1,94	-1,71	-1,77	-3,30
PT	-3,23	-2,26	-2,82	-5,57	-3,63	-2,84	-2,65	-6,63
FI	4,23	3,27	2,58	2,83	2,69	2,90	2,67	-0,53

2010

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
BE	-0,21	0,26	-0,75	-3,19	-0,67	-1,64	-2,13	-4,59	-3,74
DE	-3,59	-3,20	-2,95	-2,32	-1,69	-0,59	-0,68	-0,98	-2,80
IE	-0,84	0,53	1,70	1,46	2,23	-1,70	-7,27	-11,81	-30,24
EL	-4,42	-5,87	-8,00	-5,20	-6,38	-7,74	-10,55	-15,17	-7,38
ES	-0,87	-0,34	-0,38	0,85	1,59	1,28	-4,22	-9,24	-7,37
FR	-4,19	-4,76	-4,48	-3,73	-3,15	-3,74	-3,53	-5,76	-6,04
IT	-3,38	-3,44	-3,71	-4,58	-4,40	-2,97	-3,33	-3,47	-3,69
NL	-1,70	-1,87	-0,78	0,53	0,57	-0,82	-0,33	-3,41	-4,08
AT	-0,57	-0,64	-3,79	-1,23	-1,83	-1,59	-1,78	-2,31	-3,41
PT	-3,42	-2,50	-2,94	-5,39	-3,72	-3,12	-2,96	-8,23	-6,68
FI	3,48	2,47	1,72	2,06	2,49	2,40	2,36	0,56	-0,60

2011

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
BE	-0,17	0,30	-0,68	-2,99	-0,62	-1,55	-2,09	-4,38	-3,24	-3,15
DE	-3,85	-3,30	-2,87	-2,20	-1,71	-0,82	-1,05	-1,19	-3,53	-1,34
IE	-1,24	0,07	1,24	1,35	2,20	-1,43	-7,24	-11,85	-29,29	-9,06
EL	-4,28	-5,76	-7,87	-5,45	-6,87	-7,95	10,63	-15,19	-8,75	-5,33
ES	-0,89	-0,82	-0,54	0,74	1,53	1,04	-4,59	-9,16	-7,01	-4,50
FR	-4,24	-4,62	-4,46	-3,77	-3,48	-4,11	-3,87	-6,16	-5,81	-4,73
IT	-3,75	-3,63	-3,77	-4,74	-4,43	-3,02	-3,23	-3,38	-3,26	-2,82
NL	-1,77	-1,96	-0,90	0,36	0,40	-1,01	-0,54	-3,89	-3,69	-3,27
AT	-0,69	-0,80	-3,91	-1,30	-1,93	-2,07	-1,94	-2,76	-3,54	-3,27
PT	-3,51	-2,54	-2,91	-5,35	-3,64	-3,41	-3,49	-8,95	-9,20	-4,66
FI	3,87	2,88	2,17	2,53	2,93	2,85	2,51	0,58	-0,57	0,13

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

REVISION CAB FOR EACH YEAR

2002

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
BE	0,24	0,02	0,55	-0,15	-0,07	-0,03	-0,07	0,05	-0,21	-0,17
DE	-3,22	-3,37	-3,47	-3,80	-3,64	-3,60	-3,56	-3,70	-3,59	-3,85
IE	-1,41	-1,87	-1,26	-1,81	-1,77	-1,48	-1,39	-1,55	-0,84	-1,24
EL	-1,73	-1,46	-3,84	-4,99	-5,14	-4,65	-4,44	-4,71	-4,42	-4,28
ES	0,35	0,21	0,30	-0,90	-0,74	-0,89	-0,85	-0,54	-0,87	-0,89
FR	-2,70	-3,66	-3,62	-3,80	-3,57	-3,48	-3,46	-3,64	-4,19	-4,24
IT	-1,85	-2,30	-2,33	-3,05	-3,40	-3,36	-3,23	-3,33	-3,38	-3,75
NL	-0,55	-2,05	-2,04	-2,14	-1,90	-1,82	-1,78	-1,66	-1,70	-1,77
AT	-1,69	-0,15	-0,23	-0,32	-0,26	-0,19	-0,48	-0,49	-0,57	-0,69
PT	-2,95	-2,72	-2,88	-3,40	-3,52	-3,39	-3,37	-3,23	-3,42	-3,51
FI	3,67	3,75	4,12	4,36	4,12	4,09	4,05	4,23	3,48	3,87

	AVERAGE	MAX	MIN	VAR	VARP
BE	0,01	0,55	-0,21	0,052693	0,047424
DE	-3,58	-3,22	-3,85	0,036184	0,032566
IE	-1,46	-0,84	-1,87	0,096939	0,087245
EL	-3,97	-1,46	-5,14	1,695959	1,526363
ES	-0,48	0,35	-0,90	0,293576	0,264219
FR	-3,64	-2,70	-4,24	0,181993	0,163794
IT	-3,00	-1,85	-3,75	0,381805	0,343624
NL	-1,74	-0,55	-2,14	0,200427	0,180384
AT	-0,51	-0,15	-1,69	0,20463	0,184167
PT	-3,24	-2,72	-3,52	0,080637	0,072573
FI	3,97	4,36	3,48	0,074859	0,067373

2003

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
BE	0,75	1,13	0,47	0,48	0,47	0,33	0,49	0,26	0,30
DE	-3,50	-3,03	-3,50	-3,36	-3,22	-3,25	-3,42	-3,20	-3,30
IE	-0,96	0,09	-0,40	-0,33	-0,04	-0,08	-0,34	0,53	0,07
EL	-2,20	-5,06	-5,98	-6,38	-5,89	-5,95	-6,37	-5,87	-5,76
ES	0,56	1,11	-0,35	-0,12	-0,29	-0,32	-0,03	-0,34	-0,82
FR	-3,88	-3,84	-3,97	-4,11	-3,98	-3,99	-4,24	-4,76	-4,62
IT	-2,06	-1,90	-3,01	-3,48	-3,38	-3,33	-3,45	-3,44	-3,63
NL	-1,26	-1,83	-2,32	-2,11	-2,02	-1,89	-1,92	-1,87	-1,96
AT	-0,70	-0,79	-0,81	-0,90	-0,84	-0,56	-0,54	-0,64	-0,80
PT	-2,02	-1,94	-2,31	-2,45	-2,38	-2,38	-2,26	-2,50	-2,54
FI	2,79	2,81	2,89	3,29	3,35	3,25	3,27	2,47	2,88

	AVERAGE	MAX	MIN	VAR	VARP
BE	0,52	1,13	0,26	0,072654	0,064581
DE	-3,31	-3,03	-3,50	0,022866	0,020326
IE	-0,16	0,53	-0,96	0,171317	0,152282
EL	-5,50	-2,20	-6,38	1,677622	1,49122
ES	-0,06	1,11	-0,82	0,326807	0,290495
FR	-4,15	-3,84	-4,76	0,106502	0,094668
IT	-3,08	-1,90	-3,63	0,416413	0,370145
NL	-1,91	-1,26	-2,32	0,081597	0,07253
AT	-0,73	-0,54	-0,90	0,015974	0,014199
PT	-2,31	-1,94	-2,54	0,042223	0,037532
FI	3,00	3,35	2,47	0,091236	0,081099

2004

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
BE	0,39	0,08	-0,04	0,01	-0,39	-0,52	-0,75	-0,68
DE	-3,39	-3,40	-3,23	-2,89	-3,07	-3,28	-2,95	-2,87
IE	0,09	1,41	1,42	1,49	1,19	0,91	1,70	1,24
EL	-6,12	-7,51	-8,45	-7,90	-8,23	-8,64	-8,00	-7,87
ES	0,29	-0,25	0,02	-0,16	-0,31	-0,10	-0,38	-0,54
FR	-3,55	-3,57	-3,66	-3,66	-3,77	-4,02	-4,48	-4,46
IT	-2,39	-2,96	-3,33	-3,27	-3,56	-3,69	-3,71	-3,77
NL	-1,45	-1,37	-0,87	-0,91	-0,77	-0,97	-0,78	-0,90
AT	-1,02	-0,88	-0,69	-0,49	-3,73	-3,70	-3,79	-3,91
PT	-1,86	-2,41	-2,61	-2,79	-2,90	-2,82	-2,94	-2,91
FI	2,76	2,26	2,97	3,00	2,85	2,58	1,72	2,17

	AVERAGE	MAX	MIN	VAR	VARP
BE	-0,24	0,39	-0,75	0,165079	0,144444
DE	-3,13	-2,87	-3,40	0,048226	0,042198
IE	1,18	1,70	0,09	0,247424	0,216496
EL	-7,84	-6,12	-8,64	0,607705	0,531742
ES	-0,18	0,29	-0,54	0,065981	0,057734
FR	-3,90	-3,55	-4,48	0,148438	0,129884
IT	-3,33	-2,39	-3,77	0,219188	0,191789
NL	-1,00	-0,77	-1,45	0,068365	0,059819
AT	-2,28	-0,49	-3,91	2,615358	2,288438
PT	-2,66	-1,86	-2,94	0,134498	0,117685
FI	2,54	3,00	1,72	0,2033	0,177888

2005

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
BE	0,39	-1,74	-1,91	-2,70	-2,96	-3,19	-2,99
DE	-3,37	-2,58	-2,25	-2,54	-2,76	-2,32	-2,20
IE	0,24	1,27	1,35	1,16	0,80	1,46	1,35
EL	-4,53	-5,88	-5,47	-5,44	-5,71	-5,20	-5,45
ES	0,20	1,50	1,37	1,03	1,09	0,85	0,74
FR	-3,00	-2,50	-2,85	-3,12	-3,37	-3,73	-3,77
IT	-3,50	-3,38	-3,41	-4,18	-4,52	-4,58	-4,74
NL	-0,57	0,85	0,76	0,58	0,21	0,53	0,36
AT	-1,53	-0,89	-0,86	-1,20	-1,13	-1,23	-1,30
PT	-5,06	-5,11	-5,20	-5,56	-5,57	-5,39	-5,35
FI	2,51	3,42	3,73	3,53	2,83	2,06	2,53

	AVERAGE	MAX	MIN	VAR	VARP
BE	-2,16	0,39	-3,19	1,567893	1,343908
DE	-2,57	-2,20	-3,37	0,161956	0,138819
IE	1,09	1,46	0,24	0,185083	0,158643
EL	-5,38	-4,53	-5,88	0,188064	0,161198
ES	0,97	1,50	0,20	0,185364	0,158883
FR	-3,19	-2,50	-3,77	0,215194	0,184452
IT	-4,04	-3,38	-4,74	0,360106	0,308662
NL	0,39	0,85	-0,57	0,228545	0,195896
AT	-1,16	-0,86	-1,53	0,054979	0,047125
PT	-5,32	-5,06	-5,57	0,042171	0,036146
FI	2,94	3,73	2,06	0,388303	0,332831

2006

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
BE	0,13	0,53	-0,20	-0,48	-0,67	-0,62
DE	-2,18	-1,32	-1,63	-2,23	-1,69	-1,71
IE	1,72	3,12	2,32	1,92	2,23	2,20
EL	-3,27	-2,97	-3,43	-3,85	-6,38	-6,87
ES	1,86	2,10	1,88	1,70	1,59	1,53
FR	-2,35	-2,45	-2,72	-2,93	-3,15	-3,48
IT	-4,13	-3,87	-3,54	-4,30	-4,40	-4,43
NL	0,64	1,10	0,73	0,08	0,57	0,40
AT	-1,15	-1,17	-1,85	-1,94	-1,83	-1,93
PT	-3,68	-2,94	-3,51	-3,63	-3,72	-3,64
FI	2,87	4,06	3,97	2,69	2,49	2,93

	AVERAGE	MAX	MIN	VAR	VARP
BE	-0,22	0,53	-0,67	0,223949	0,186624
DE	-1,79	-1,32	-2,23	0,121383	0,101152
IE	2,25	3,12	1,72	0,229457	0,191214
EL	-4,46	-2,97	-6,87	2,910892	2,425743
ES	1,78	2,10	1,53	0,04456	0,037133
FR	-2,85	-2,35	-3,48	0,183613	0,15301
IT	-4,11	-3,54	-4,43	0,121306	0,101089
NL	0,59	1,10	0,08	0,116433	0,097028
AT	-1,64	-1,15	-1,94	0,142016	0,118347
PT	-3,52	-2,94	-3,72	0,086262	0,071885
FI	3,17	4,06	2,49	0,450334	0,375279

2007

	2007	2008	2009	2010	2011
BE	-0,20	-1,06	-1,50	-1,64	-1,55
DE	-0,06	-0,83	-1,18	-0,59	-0,82
IE	1,22	-0,94	-1,71	-1,70	-1,43
EL	-3,45	-4,26	-5,13	-7,74	-7,95
ES	2,02	1,95	1,24	1,28	1,04
FR	-2,43	-3,15	-3,65	-3,74	-4,11
IT	-1,87	-1,83	-2,93	-2,97	-3,02
NL	-0,15	-0,35	-1,33	-0,82	-1,01
AT	-1,04	-1,10	-1,71	-1,59	-2,07
PT	-2,22	-2,58	-2,84	-3,12	-3,41
FI	4,36	4,55	2,90	2,40	2,85

	AVERAGE	MAX	MIN	VAR	VARP
BE	-1,19	-0,20	-1,64	0,358683	0,286946
DE	-0,70	-0,06	-1,18	0,168864	0,135091
IE	-0,91	1,22	-1,71	1,513161	1,210529
EL	-5,70	-3,45	-7,95	4,170528	3,336422
ES	1,51	2,02	1,04	0,200638	0,16051
FR	-3,41	-2,43	-4,11	0,417449	0,33396
IT	-2,52	-1,83	-3,02	0,378954	0,303163
NL	-0,73	-0,15	-1,33	0,231831	0,185465
AT	-1,50	-1,04	-2,07	0,187424	0,149939
PT	-2,84	-2,22	-3,41	0,215864	0,172691
FI	3,41	4,55	2,40	0,950129	0,760103

2008

	2008	2009	2010	2011
BE	-0,80	-2,12	-2,13	-2,09
DE	-0,77	-1,49	-0,68	-1,05
IE	-4,88	-7,12	-7,27	-7,24
EL	-3,20	-8,94	-10,55	10,63
ES	-1,45	-4,42	-4,22	-4,59
FR	-3,16	-3,78	-3,53	-3,87
IT	-2,34	-3,40	-3,33	-3,23
NL	0,37	-0,97	-0,33	-0,54
AT	-1,19	-1,77	-1,78	-1,94
PT	-1,90	-2,65	-2,96	-3,49
FI	4,71	2,67	2,36	2,51

	AVERAGE	MAX	MIN	VAR	VARP
BE	-1,79	-0,80	-2,13	0,42892	0,32169
DE	-1,00	-0,68	-1,49	0,131034	0,098275
IE	-6,63	-4,88	-7,27	1,358446	1,018835
EL	-8,33	-3,20	-10,63	12,29179	9,218843
ES	-3,67	-1,45	-4,59	2,211652	1,658739
FR	-3,59	-3,16	-3,87	0,102341	0,076756
IT	-3,08	-2,34	-3,40	0,247645	0,185734
NL	-0,37	0,37	-0,97	0,312656	0,234492
AT	-1,67	-1,19	-1,94	0,106203	0,079652
PT	-2,75	-1,90	-3,49	0,442941	0,332205
FI	3,06	4,71	2,36	1,216597	0,912448

2009

	2009	2010	2011
BE	-4,63	-4,59	-4,38
DE	-1,90	-0,98	-1,19
IE	-9,60	-11,81	11,85
EL	-12,57	-15,17	15,19
ES	-10,03	-9,24	-9,16
FR	-7,01	-5,76	-6,16
IT	-3,48	-3,47	-3,38
NL	-3,19	-3,41	-3,89
AT	-3,30	-2,31	-2,76
PT	-6,63	-8,23	-8,95
FI	-0,53	0,56	0,58

	AVERAGE	MAX	MIN	VAR	VARP
BE	-4,53	-4,38	-4,63	0,018461	0,012307
DE	-1,36	-0,98	-1,90	0,230809	0,153873
IE	-11,09	-9,60	-11,85	1,662877	1,108585
EL	-14,31	-12,57	-15,19	2,266095	1,51073
ES	-9,48	-9,16	-10,03	0,231791	0,154527
FR	-6,31	-5,76	-7,01	0,40568	0,270454
IT	-3,44	-3,38	-3,48	0,003219	0,002146
NL	-3,49	-3,19	-3,89	0,127634	0,085089
AT	-2,79	-2,31	-3,30	0,245847	0,163898
PT	-7,94	-6,63	-8,95	1,412925	0,94195
FI	0,20	0,58	-0,53	0,405767	0,270511

2010

	2010	2011
BE	-3,74	-3,24
DE	-2,80	-3,53
IE	-30,24	29,29
EL	-7,38	-8,75
ES	-7,37	-7,01
FR	-6,04	-5,81
IT	-3,69	-3,26
NL	-4,08	-3,69
AT	-3,41	-3,54
PT	-6,68	-9,20
FI	-0,60	-0,57

	AVERAGE	MAX	MIN	VAR	VARP
BE	-3,49	-3,24	-3,74	0,122031	0,061016
DE	-3,17	-2,80	-3,53	0,261208	0,130604
IE	-29,76	-29,29	-30,24	0,454931	0,227466
EL	-8,06	-7,38	-8,75	0,935369	0,467684
ES	-7,19	-7,01	-7,37	0,064274	0,032137
FR	-5,92	-5,81	-6,04	0,025615	0,012807
IT	-3,48	-3,26	-3,69	0,094355	0,047177
NL	-3,89	-3,69	-4,08	0,075996	0,037998
AT	-3,47	-3,41	-3,54	0,008158	0,004079
PT	-7,94	-6,68	-9,20	3,184794	1,592397
FI	-0,59	-0,57	-0,60	0,000327	0,000163

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

EXPOSED DATA 2002-2011

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
BE	-0,13	0,32	-0,45	-2,78	-0,33	-1,27	-1,89	-4,48	-3,30	-3,62
DE	-3,83	-3,24	-2,81	-2,13	-1,73	-0,91	-1,15	-0,94	-3,54	-0,94
IE	-1,24	0,28	1,57	1,46	2,26	-1,54	-7,49	-12,10	-28,90	-12,13
EL	-4,32	-5,65	-7,76	-5,35	-6,77	-7,93	-10,51	-14,96	-8,36	-5,15
ES	-0,87	-0,76	-0,47	0,81	1,58	1,02	-4,70	-9,36	-7,60	-7,64
FR	-4,29	-4,63	-4,51	-3,83	-3,59	-4,28	-4,05	-6,08	-5,91	-4,32
IT	-3,80	-3,73	-3,87	-4,87	-4,54	-3,12	-3,48	-3,60	-3,48	-3,05
NL	-1,69	-1,84	-0,76	0,49	0,42	-1,09	-0,73	-4,08	-4,02	-3,45
AT	-0,68	-0,86	-3,96	-1,30	-1,84	-1,93	-1,88	-2,82	-3,73	-2,48
PT	-4,12	-3,34	-3,70	-6,14	-4,36	-3,56	-3,58	-8,77	-9,10	-3,21
FI	4,25	3,33	2,46	2,77	2,95	2,38	2,36	0,95	-0,51	0,26

REVISED DATA (REVISION 2011) 2002-2011

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
BE	-0,17	0,3	-0,68	-2,99	-0,62	-1,55	-2,09	-4,38	-3,24	-3,15
DE	-3,85	-3,3	-2,87	-2,2	-1,71	-0,82	-1,05	-1,19	-3,53	-1,34
IE	-1,24	0,07	1,24	1,35	2,2	-1,43	-7,24	-11,85	-29,29	-9,06
EL	-4,28	-5,76	-7,87	-5,45	-6,87	-7,95	-10,63	-15,19	-8,75	-5,33
ES	-0,89	-0,82	-0,54	0,74	1,53	1,04	-4,59	-9,16	-7,01	-4,5
FR	-4,24	-4,62	-4,46	-3,77	-3,48	-4,11	-3,87	-6,16	-5,81	-4,73
IT	-3,75	-3,63	-3,77	-4,74	-4,43	-3,02	-3,23	-3,38	-3,26	-2,82
NL	-1,77	-1,96	-0,9	0,36	0,4	-1,01	-0,54	-3,89	-3,69	-3,27
AT	-0,69	-0,8	-3,91	-1,3	-1,93	-2,07	-1,94	-2,76	-3,54	-3,27
PT	-3,51	-2,54	-2,91	-5,35	-3,64	-3,41	-3,49	-8,95	-9,2	-4,66
FI	3,87	2,88	2,17	2,53	2,93	2,85	2,51	0,58	-0,57	0,13

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

ΚΡΑΤΙΚΟ ΧΡΕΟΣ 1999-2006

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Belgium	271,3	272,2	276,6	277,7	271,6	273,9	279,0	280,4
Germany	1225,3	1232,3	1243,1	1295,3	1383,8	1454,1	1524,8	1573,8
Ireland	42,6	37,2	41,4	41,9	43,3	44,3	44,4	43,8
Greece	118,6	141,0	151,9	159,2	168,0	183,2	195,4	224,2
Spain	361,8	374,0	378,2	383,4	382,0	389,1	392,5	391,1
France	804,5	826,4	851,6	910,9	1003,4	1076,9	1145,4	1149,9
Italy	1281,5	1299,8	1358,4	1368,9	1394,2	1445,9	1518,6	1587,8
Netherlands	236,1	224,8	227,1	235,1	248,0	257,6	266,1	255,9
Austria	133,1	138,0	143,1	146,0	146,9	151,9	157,4	161,4
Portugal	61,0	64,5	72,3	79,9	85,2	92,4	104,4	111,7
Finland	55,9	57,9	59,1	59,6	64,8	67,6	65,7	65,7

AVERAGE	MAX	MIN
275,3	280,4	271,3
1366,6	1573,8	1225,3
42,4	44,4	37,2
167,7	224,2	118,6
381,5	392,5	361,8
971,1	1149,9	804,5
1406,9	1587,8	1281,5
243,8	266,1	224,8
147,2	161,4	133,1
83,9	111,7	61,0
62,0	67,6	55,9

ΚΡΑΤΙΚΟ ΧΡΕΟΣ 2007-2014

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Belgium	282,1	309,0	326,0	340,2	361,6	376,8	390,1	405,2
Germany	1583,7	1652,3	1768,6	2059,0	2088,0	2161,7	2184,2	2194,5
Ireland	47,2	79,6	104,6	144,2	169,2	190,9	203,6	205,3
Greece	239,3	263,3	299,7	329,5	355,7	344,6	347,6	349,3
Spain	382,3	437,0	565,1	644,7	736,5	904,1	977,7	1047,2
France	1211,6	1318,6	1493,4	1595,0	1717,0	1831,3	1921,2	2000,6
Italy	1605,1	1671,0	1769,2	1851,2	1906,7	1980,9	2019,4	2051,0
Netherlands	259,0	347,5	348,3	371,8	394,2	419,3	429,5	447,0
Austria	165,0	180,5	191,1	206,1	217,8	230,6	240,6	248,2
Portugal	115,8	123,3	140,2	161,5	184,7	198,1	206,4	210,5
Finland	63,2	63,0	75,0	87,0	92,8	103,4	109,3	113,5

AVERAGE	MAX	MIN
348,9	405,2	282,1
1961,5	2194,5	1583,7
143,1	205,3	47,2
316,1	355,7	239,3
711,8	1047,2	382,3
1636,1	2000,6	1211,6
1856,8	2051,0	1605,1
377,1	447,0	259,0
210,0	248,2	165,0
167,6	210,5	115,8
88,4	113,5	63,0

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

1999-2006

Net lending (+) or net borrowing (-): general government :- Excessive deficit procedure (Including one-off proceeds relative to the allocation of mobile phone licences (UMTS)) (UBLGE)								
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Belgium	-1,54	-0,09	1,06	-0,23	-0,29	-0,38	-7,55	1,21
Germany	-32,17	23,28	-64,65	-82,01	-89,15	-82,51	-73,88	37,91
Ireland	2,33	4,99	1,05	-0,46	0,56	2,07	2,71	5,19
Greece	-3,87	-5,03	-6,54	-7,47	-9,74	-13,94	-10,54	11,97
Spain	-7,10	-5,90	-3,58	-1,56	-2,73	-0,94	11,51	23,35
France	-24,58	21,72	-24,63	-50,39	-64,66	-59,24	-50,20	41,91
Italy	-22,05	-9,89	-39,41	-40,31	-48,45	-49,36	-63,92	51,19
Netherlands (1)	1,60	8,24	-1,08	-9,71	-14,90	-8,58	-1,36	2,92
Austria	-4,58	-3,50	-0,10	-1,56	-3,39	-10,44	-4,16	-4,01
Portugal	-3,65	-4,16	-6,40	-4,76	-5,27	-5,99	-10,07	-7,41
Finland	2,11	9,28	7,14	5,99	3,86	3,76	4,53	6,94

Cyclically adjusted net lending (+) or net borrowing (-) of general government :- Adjustment based on trend GDP Excessive deficit procedure (UBLGA)								
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Belgium	-0,88	-0,90	0,12	-0,02	0,53	-0,19	-2,55	-0,21
Germany	-1,49	0,38	-3,92	-4,00	-3,44	-3,02	-2,31	-1,94
Ireland	1,47	2,59	-0,98	-1,90	-0,39	0,80	0,28	0,56
Greece	-2,15	-2,99	-3,86	-4,08	-6,01	-8,51	-6,35	-8,32
Spain	-0,93	-1,21	-0,90	-0,31	-0,43	-0,38	0,54	0,78
France	-1,86	-2,31	-2,37	-3,46	-3,79	-3,75	-3,26	-3,27
Italy	-1,39	-1,22	-3,78	-3,35	-3,33	-3,66	-4,71	-4,55
Netherlands	-0,63	0,37	-1,61	-2,17	-2,19	-0,96	0,39	0,23
Austria	-2,73	-2,65	-0,29	-0,69	-0,89	-4,05	-1,49	-2,17
Portugal	-3,69	-4,45	-6,03	-4,18	-3,39	-3,90	-6,38	-4,84
Finland	1,11	5,50	4,09	3,95	3,01	2,10	2,29	2,33

Cyclical adjusted net lending /borrowing-Net lending/borrowing								
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Belgium	0,66	-0,81	-0,93	0,21	0,82	0,19	5,00	-1,42
Germany	30,68	22,90	60,73	78,01	85,71	79,49	71,57	35,97
Ireland	-0,86	-2,40	-2,03	-1,44	-0,95	-1,27	-2,43	-4,63
Greece	1,72	2,04	2,68	3,39	3,72	5,43	4,19	3,65
Spain	6,17	4,68	2,68	1,24	2,29	0,57	-10,98	-22,57
France	22,72	19,41	22,26	46,93	60,87	55,49	46,94	38,64
Italy	20,66	8,67	35,63	36,95	45,13	45,70	59,21	46,64

Κανόνες δημοσιονομικής πολιτικής και το Νέο Δημοσιονομικό Σύμφωνο στην Ευρωζώνη.

Netherlands	-2,23	-7,87	-0,53	7,54	12,70	7,63	1,75	-2,69
Austria	1,85	0,85	-0,19	0,88	2,50	6,39	2,67	1,84
Portugal	-0,03	-0,29	0,37	0,58	1,89	2,09	3,69	2,57
Finland	-1,00	-3,78	-3,05	-2,05	-0,85	-1,66	-2,25	-4,61

(Cyclical adjusted net lending/borrowing-Net lending/borrowing)/Net lending/borrowing								
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Belgium	-0,43	8,85	-0,89	-0,90	-2,81	-0,51	-0,66	-1,17
Germany	-0,95	-0,98	-0,94	-0,95	-0,96	-0,96	-0,97	-0,95
Ireland	-0,37	-0,48	-1,93	3,14	-1,69	-0,61	-0,90	-0,89
Greece	-0,45	-0,41	-0,41	-0,45	-0,38	-0,39	-0,40	-0,30
Spain	-0,87	-0,79	-0,75	-0,80	-0,84	-0,60	-0,95	-0,97
France	-0,92	-0,89	-0,90	-0,93	-0,94	-0,94	-0,94	-0,92
Italy	-0,94	-0,88	-0,90	-0,92	-0,93	-0,93	-0,93	-0,91
Netherlands	-1,39	-0,95	0,49	-0,78	-0,85	-0,89	-1,29	-0,92
Austria	-0,40	-0,24	1,81	-0,56	-0,74	-0,61	-0,64	-0,46
Portugal	0,01	0,07	-0,06	-0,12	-0,36	-0,35	-0,37	-0,35
Finland	-0,47	-0,41	-0,43	-0,34	-0,22	-0,44	-0,50	-0,66

2007-2014

Net lending (+) or net borrowing (-): general government :- Excessive deficit procedure (Including one-off proceeds relative to the allocation of mobile phone licences (UMTS)) (UBLGE)								
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Belgium	-0,17	-3,49	-18,87	-13,39	-13,77	-11,15	-13,23	-14,21
Germany	5,76	-1,86	-73,18	103,44	-20,23	-4,23	-6,31	-0,62
Ireland	0,14	13,16	-22,48	-48,30	-21,26	-13,62	-12,51	-8,55
Greece	-14,42	22,88	-36,13	-23,73	-19,69	-13,30	-10,07	-8,42
Spain	20,26	48,90	117,14	101,44	100,40	-84,04	-63,56	-69,53
France	-51,56	64,30	142,22	136,97	103,32	-91,71	-73,02	-74,82
Italy	-25,27	42,70	-82,75	-69,27	-61,76	-45,14	-32,84	-34,56
Netherlands (1)	1,05	3,07	-32,07	-30,12	-27,01	-22,43	-17,68	-20,54
Austria	-2,37	-2,63	-11,33	-12,87	-7,59	-9,78	-8,52	-6,27
Portugal	-5,33	-6,24	-17,10	-16,95	-7,53	-8,32	-7,50	-4,22
Finland	9,60	8,16	-4,25	-4,46	-1,17	-3,46	-2,36	-2,02

Cyclically adjusted net lending (+) or net borrowing (-) of general government :- Adjustment based on trend GDP Excessive deficit procedure (UBLGA)								
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Belgium	-1,35	-2,15	-4,68	-3,56	-3,90	-2,54	-2,87	-3,31

Germany	-1,18	-1,44	-0,97	-3,56	-1,14	-0,27	-0,09	-0,22
Ireland	-3,67	-9,25	-12,75	-28,95	-11,77	-6,69	-5,97	-4,01
Greece	-10,31	13,63	-18,45	-12,02	-8,60	-4,53	-2,60	-3,17
Spain	-0,48	-6,76	-11,38	-9,50	-9,30	-7,12	-4,41	-5,01
France	-4,28	-4,32	-6,43	-6,43	-5,05	-4,14	-3,00	-3,27
Italy	-3,49	-4,00	-4,09	-4,12	-3,98	-2,03	-1,17	-1,81
Netherlands	-1,53	-1,55	-4,99	-4,96	-4,50	-3,20	-2,20	-3,05
Austria	-2,41	-2,42	-3,12	-3,82	-2,47	-2,88	-2,20	-1,75
Portugal	-4,30	-4,73	-9,96	-10,37	-4,33	-3,72	-2,86	-1,24
Finland	1,43	1,20	0,19	-1,10	-0,25	-0,98	-0,37	-0,39

Cyclical adjusted net lending /borrowing-Net lending/borrowing

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Belgium	-1,18	1,34	14,19	9,83	9,87	8,61	10,36	10,89
Germany	-6,94	0,42	72,21	99,88	19,09	3,96	6,22	0,40
Ireland	-3,81	3,91	9,74	19,34	9,49	6,93	6,54	4,55
Greece	4,11	9,25	17,68	11,72	11,08	8,77	7,46	5,25
Spain	-20,74	42,14	105,77	91,94	91,10	76,92	59,16	64,52
France	47,28	59,98	135,80	130,54	98,27	87,57	70,02	71,56
Italy	21,79	38,70	78,67	65,15	57,78	43,10	31,68	32,75
Netherlands	-2,58	-4,63	27,09	25,16	22,51	19,22	15,48	17,49
Austria	-0,04	0,21	8,21	9,05	5,12	6,91	6,32	4,52
Portugal	1,03	1,50	7,14	6,58	3,20	4,60	4,64	2,99
Finland	-8,17	-6,96	4,44	3,35	0,92	2,48	1,99	1,63

(Cyclical adjusted net lending/borrowing-Net lending/borrowing)/Net lending/borrowing

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Belgium	6,81	-0,38	-0,75	-0,73	-0,72	-0,77	-0,78	-0,77
Germany	-1,20	-0,23	-0,99	-0,97	-0,94	-0,94	-0,99	-0,64
Ireland	-26,72	-0,30	-0,43	-0,40	-0,45	-0,51	-0,52	-0,53
Greece	-0,29	-0,40	-0,49	-0,49	-0,56	-0,66	-0,74	-0,62
Spain	-1,02	-0,86	-0,90	-0,91	-0,91	-0,92	-0,93	-0,93
France	-0,92	-0,93	-0,95	-0,95	-0,95	-0,95	-0,96	-0,96
Italy	-0,86	-0,91	-0,95	-0,94	-0,94	-0,95	-0,96	-0,95
Netherlands	-2,46	-1,51	-0,84	-0,84	-0,83	-0,86	-0,88	-0,85
Austria	0,02	-0,08	-0,72	-0,70	-0,67	-0,71	-0,74	-0,72
Portugal	-0,19	-0,24	-0,42	-0,39	-0,42	-0,55	-0,62	-0,71
Finland	-0,85	-0,85	-1,04	-0,75	-0,78	-0,72	-0,84	-0,81

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

ΒΙΒΛΙΑ-ΑΡΘΡΑ-ΜΕΛΕΤΕΣ

Αντζουλάτος Α. (2011) Κυβερνήσεις Χρηματαγορές και Μακροοικονομία...πλοήγηση στον κόσμο της οικονομίας και των αγορών.

Καραμπούζης Ν., Κολλιτζάς Τρ., Χαρδούβελης Γκ., Ψαλιδόπουλος Μιχάλης (2009) 'Η κρίση του 2007-2009: τα αίτια, η αντιμετώπιση και οι προοπτικές' Eurobank Research, Τόμος IV, Τεύχος 8, Δεκέμβριος 2009, Πρόλογος.

PatMcArdle (2012) 'The Euro Crisis: The 'Fiscal Compact' and Fiscal Policy', Institute of International and European Affairs.

PatMcArdle (2012) 'Was Fiscal Policy Procyclical?' European Parliament

Larch M., Turrini Al. (2010) 'The Cyclical Adjusted Budget Balance in EU Fiscal Policymaking' Economic Trends.

Beetsma R., Giuliodori M. (2006) 'On the relationship between Fiscal Plans in the European Union: An Empirical Analysis Based on Real-Time Data.

Beetsma R., Giuliodori M., Wierds P. (2008) 'Planning to Cheat: EU fiscal policy in real time.

ΙΣΤΟΧΩΡΟΙ

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-07-811_el.htm

http://europa.eu/legislation_summaries/economic_and_monetary_affairs/stability_and_growth_pact/l25095_el.htm

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%94%CE%B7%CE%BC%CF%8C%CF%83%CE%B9%CE%BF_%CE%AD%CE%BB%CE%BB%CE%B5%CE%B9%CE%BC%CE%BC%CE%B1

http://europa.eu/legislation_summaries/taxation/index_el.htm

<http://www.minfin.gr/content-api/f/binaryChannel/minfin/datastore/d8/b2/2f/d8b22f1b9a4daafd4ebe0b0ae987c9a1a829e74d/application/pdf/EGKEKT2013.pdf>

http://ec.europa.eu/economy_finance/focuson/inflation/glossary_el.htm

http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/priorities/economic-governance/index_el.htm

http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/index_el.htm

<http://www.newsnow.gr/article/196787/oi-epta-koines-arxes-gia-to-dimosionomiko-symfono.html>

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE_%CE%BA%CF%81%CE%AF%CF%83%CE%B7_%CF%87%CF%81%CE%AD%CE%BF%CF%85%CF%82_2010-2012

http://news.kathimerini.gr/4dcgi/_w_articles_economy_2_02/01/2013_506529

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%95%CF%85%CF%81%CF%89%CF%80%CE%B1%CF%8A%CE%BA%CF%8C%CF%82_%CE%9C%CE%B7%CF%87%CE%B1%CE%BD%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82_%CE%A3%CF%84%CE%B1%CE%B8%CE%B5%CF%81%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%84%CE%B1%CF%82

<http://www.european-council.europa.eu/media/582879/04-tesm2.el12.pdf>

(Συνθήκη για την θέσπιση του ESM.)

<http://proodos.net/topika/%CF%84%CE%BF-%CF%84%CE%AD%CE%BB%CE%BF%CF%82-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%B4%CE%B7%CE%BC%CE%BF%CE%BA%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%AF%CE%B1%CF%82-%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%B5%CF%85%CF%81%CF%8E%CF%80%CE%B7-2/>

http://www.minfin.gr/content-api/f/binaryChannel/minfin/datastore/a7/91/b0/a791b0bf4bc73a9679bac65792933157d4cf7b27/application/pdf/%CE%9C%CE%95%CE%A3%CE%9F%CE%A0%CE%A1%CE%9F%CE%98%CE%95%CE%A3%CE%9C%CE%9F_2013.pdf